

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

PRIČUJOČA ŠTEVILKA JE SPET PRED VSEM POSTNI MISLI POSVEČENA, NA KAR NAS ŽE BARVA OVITKA OPOZORI. NASLEDNJA ŠTEVILKA IZIDE PRED VELIKO NOČJO IN BO PRINESLA VAŽENJSKE MISLI, PRED VSEM PA BO GOVORILA O VAŽNOSTI DUHOVNIŠTVA ZA SLOVENCE, OB PRILOKI ŠTEVILNIH SLOVENSКИH MAŠNIŠKIH POSVEČENJ V LETOŠNJEM LETU. — VSEM POZRTVOVALNIM SODELAVCEM, NAROČNIKOM IN BRALCEM, RAZKROPLJENIM ŠIROM SVETA, VOŠČI "DUHOVNO ŽIVLJENJE" ŽE SEDAJ PRAV BLAGOSLOVLJENE VELIKONOČNE PRAZNIKE, KATERIH SKRIVNOSTI TRPLJENJA IN VSTAJENJE SO IN NAJ OSTANEJO VSELEJ TUDI NAJVELIČASTNEJŠE IN NAJSVETEJŠE SKRIVNOSTI VSAKEGA POSAMEZNEGA IZMED NAS, CELOTNEGA SLOVENSKEGA NARODA IN VESOLJNE SVETE CERKVE. — V MESECU MARCU GODUJE NAŠ PREDRAGI DUHOVNI OČE, LJUBLJANSKI ŠKOF DR. GREGORIJ ROŽMAN, KI JE OBENEM NAJVEČJI IN NAJODLIČNEJŠI SODELAVEC "DUHOVNEGA ŽIVLJENJA": OHRANI GA, GOSPOD, POŽIVLJAJ IN OSREČUJ GA NA ZEMLJI IN NE DAJ GA V ROKE NJEGOVIH SOVRAŽNIKOV! — KONČNO ŠE VOŠČILO VSEM SLOVENSКИM MATERAM, KI PRAZNUJEJO V MARCU SVOJ MATERINSKI DAN: POVRNI JIM, GOSPOD, OBILO TUKAJ NA ZEMLJI IN NEKOČ V NEBESIH VSE DELO IN TRUD, VŠE ŽRTVE IN PREMAGOVANJA, KI SO JIH PREVZELE ZARADI NAS, NAM PA DAJ MILOST, DA JIM BOMO SKAZOVALI HVALEŽNOST S SPOŠTOVANJEM, IN LJUBEZNIJO, POKORŠČINO IN MOLITVIJO!

MAREC

1 9 5 1

XIX.

LETNIK

Pastirjev glas

Z MARIJO SKOZ ŽIVLJENJE

Ko smo v zadnjem premišljevanju spoznali Marijino pripravljenost na trpljenje, kakršnega ji je božja previdnost naložila, smo tudi mi pripravljeni nadaljevati premišljevanje o poedinih vrstah in načinih njenih žalosti in bolečin.

ENA PRVIH BOLEČIN JE ČAKALA MARIJO V BETLEHEMU, KJER JE PORODILA JEZUSA. Sicer ni čutila porodnih bolečin, o katerih je Jezus pozneje rekel: "Žena na porodu je žalostna, ker je prišla njena ura." Izvirnega greha ni imela, zato je ni zadela kazen, ki jo je pravični Bog izrekel nad prvo ženo: "V bolečinah boš rodila otroke." Tlesnega trpljenja ji ob porodu ni bilo treba prenašati razen skrajnega ubožstva v hlevu, a prišla je nad njo bolečina posebne vrste.

Pobožna ljudska domišljija si rada po svoje slika, kako sta Jožef in Marija iskala po Betlehemu prenočišča, kako sta najprej pri sorodnikih in znancih zaman poskušala, potem trkala od hiše do hiše, povsod so ju odslovili. Mnogo poniževanja, brezsrčnosti in surovosti sta morala prestati, nazadnje sta morala iti

iz mesta in si v okolici poiskati napol zapuščen hlev. Ljudska poezija dramatično opeva to iskanje prenočišča. Vse to vzbuja v nas sočutje z božjo Materjo Marijo in ljubezen do ubogega božjega Deteta. O vsem tem pa evangelist Luka v svojem poročilu o Jezusovem rojstvu nima niti besedice, niti ne namigne, da bi mogli kaj podobnega sklepati. S skopimi besedami sporoča rojstvo Jezusovo: "Ko sta bila tam (v Betlehemu), se ji je dopolnil čas poroda. In rodila je sina prvorojenega, ga povila v plenice in položila v jasl, KER ZA NJU NI BILO PROSTORA V PRENOČIŠČU." To je vse, kar o tem sveti Luka pove. Bolj natančno in obširno opisuje angelovo oznanilo pastirjem in njihov obisk pri jasliah.

Iz evangelija spoznamo, da Marija sama nikomur ni pravila skrivnosti, da je Mati obljubljenega Odrešenika, ki ga je spočela od Svetega Duha. Ni povedala Jožefu, čeprav je bil v težkih dvomih, ko je spoznal njeno stanje. Tudi Elizabeti, katero je prišla obiskat, sama ni povedala nič; še le potem, ko jo je Elizabeta od Svetega Duha razsvetljena pozdravila z istimi besedami kakor nadangel Gabriel in vsa srečna vzkliknila: "Odkod meni to, da pride k meni mati mojega Gospoda," je spregovorila o svoji skrivnosti. Bogu prepušča, da jo razodene, komur in kadar hoče, ona sama molči in nosi sladko skrivnost zase. V tej miselnosti je hotela tudi v Nazaretu prikriti izreden deviški porod, kolikor ga Bog sam ne bi odkril, za to je bila Bogu hvaležna, da jo je z ukazom cesarja Avgusta ravno v dne, ko se je njen čas dopolnil, poslal v Betlehem, da se je izognila račovednim sorodnicam in sosedam v Nazaretu. V tej miselnosti pač ni trkala v Betlehemu na vrata pri sorodnikih, če jih je tam še kaj imela, ker je hotela ostati skrita s svojo skrivnostjo, dokler je Bog ne bo razkril.

Za porod sta Marija in Jožef pač hotela najti ločen prostor za se. Takega prostora — sobice — pa v orientalskih majhnih stano-

vanjskih hišicah sploh ni bilo zlahka na razpolago, morala bi biti z družino skupaj. Obrnila sta se na "prenočišče" — Khan —, kjer so popotni trgovci in tužci z jezdno in tovrstno živino vred mogli prenočevati. Veliki Khani so imeli tudi neko število posebnih prostorov, po naše bi rekli sob za "odličnejše" goste ali za družinice. Betlehem je bilo majhno mesto, verjetno tudi edino "prenočišče" ni bilo veliko in je komaj imelo kakšno posebno sobo. Evangelist nič ne pove, zakaj ni bilo prostora za nju: ali je bilo zaradi večjega števila tistih, ki so se prišli vpisat, že prenapolnjeno, ali le posebne sobe ni bilo prazne, v skupnem prostoru z vsemi drugimi potniki bi pač tisto noč ne mogla prebiti. Gospodar prenočišča že iz poslovnih razlogov Jožefa in Marije ni pustil na cesti, saj mu ni bilo težko spoznati stanje mlade žene, zato jima je uslužno ponudil zasilno prenočišče v svojem praznem hlevu — pravzaprav votlini —, ki je bil čisto blizu mesta. V hlevu prenočiti v orientu za preproste ljudi ni nič ponižujočega, kakor pri nas do današnjih dni na kmetih kdo spi v hlevu, v poletju pa na svilih. Znani tirolski duhovnik in raziskovalec razmer za Jezusovega časa v Palestini, Franc Mihael William piše, da še danes v Betlehemu popotniki, sejmarji in drugi prišleki z živino vred prenočujejo v votlinah blizu cerkve Jezusovega Rojstva. Morda smemo soditi, da za oba preprosta Nazarenčana Jožefa in Marijo ni bilo tako obupno ponižujoče, da sta morala "zasilno" prenočiti v hlevu, kjer sta bila sama nemotena. Seveda pa je nepojmljivo ponižanje za neskončno svetega Sina božjega, da izvoljeno ljudstvo zanj ni imelo drugega prostora kot hlev. In v tem obstoja Marijina žalost in bolešt, ki jo je doživljala v Betlehemu.

Sveti apostol Janez, ki je Jezusa goreče ljubil in bil od Njega bolj ljubljen kot ostali učenci, je imel razvit čut za bolečino nerazumevanja in omalovaževanja, na katero je Jezus naletel ob svojem prihodu na zemljo. V uvodu svojega evangelija kar trikrat poudarja, da Beseda božja (Sin božji), ki je meso postala, ni bila sprejeta: prišla je luč na svet "in luč sveti v temi in tema je ni sprejela..." "Na svetu je bila in svet je ni spoznal. V svojo lastnino je prišla in NJENI JE NISO SPREJELI." Sv. Janez je bil že zelo star, ko je te besede pisal, iz njih zveni bolečina in žalost, ki se mu je vedno vzbudila v srcu, kadar je mislil na to tragično dejstvo.

Koliko bolj je Marija čutila to bolečino, ki je Jezusa še bolj poznala in mnogo bolj lju-

bila kakor Janez! NAJSVETEJSI BOG JE PO NJEJ PRIŠEL KOT ČLOVEK NA SVET, A SVET SE NE ZMENI ZANJ, NIMA ČASA ZANJ, NIMA SMISLA NE ZANJ OSEBNO NE ZA NJEGOV NAUK, NE ZA NJEGOVO ODREŠILNO TRPLJENJE. Da veliki poganski svet nima za Jezusa smisla, se ni čuditi, saj o njem ni vedel nič, a trpko in bridko je, da ga izvoljeni narod ne sprejme. Tisočletja pričakovani, vroče zaželjeni, za katerega so tolikokrat hrepeneče prosili, je prišel, pa ga niso spoznali, med svoje je prišel, a ga niso sprejeli, kar ni prišel tak in tako, kakor so si oni v svoji domišljiji in nacionalni ozkostj predstavljali. — Pastirji so pa pripovedovali, kaj so v božični noči doživeli, kako so novorojenega Odrešenika po angelovi napovedi našli v jasliah ležečega, pa jim niso verjeli. Kdo bo pripovedovanje preprostih in neukih pastirjev, ki po noči pol zaspani vse mogoče prikazni vidijo, ki jih ni, veroval in sprejel za božje razodetje? Tako so Betlehemčani po večini ostali ob strani, najvažnejši dogodek zgodovine je šel neopažen mimo njih. Obljubljeni Odrešenik je bil tujec med svojim ljudstvom. V tem je bila srčna bolečina deviške Matere Marije.

Morda je kdo nekoliko razočaran, da nemara ni zgodovinsko resnično vse to, kar pobožna domišljija in poezija o betlehemske

trpljenju Marijinem tako nazorno pripoveduje. Toda pomisliti je treba to-le: Trpljenje ponižanja in zapostavljanja ob iskanju prenočišča bi bilo sicer bridko, a kratko; tisti večer bi bilo trajalo kako uro, potem pa bi bilo kmalu pozabljeno, ko bi molila in ljubila svoje novorojeno Dete. Resnično betlehemsko trpljenje Marijino je bilo čisto drugačno. Nerazumevana in tuja sta bila Jezus in njegova deviška Mati med lastnim ljudstvom.

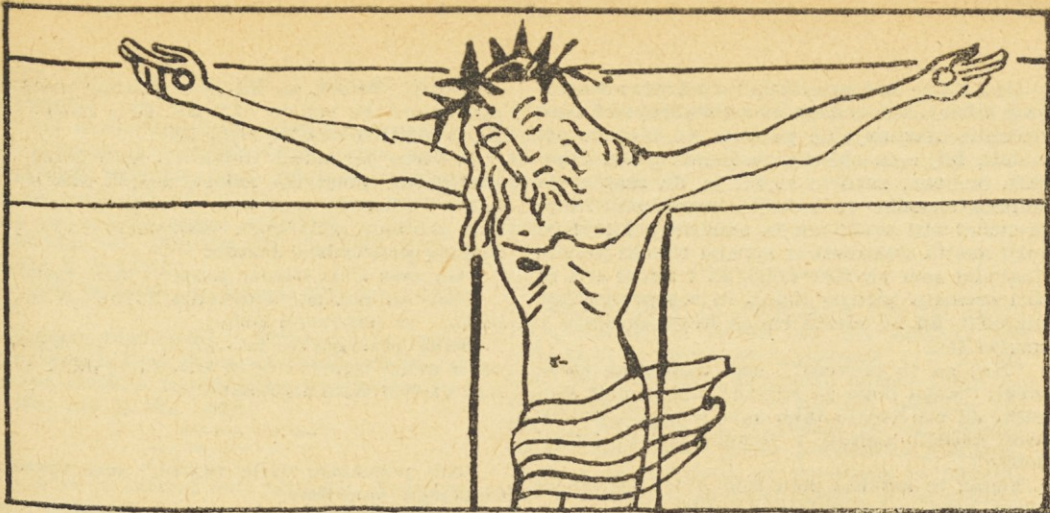
NERAZUMEVANJE BITI, TUJEC MED SVOJIMI, JE POSEBNA VRSTA ŽALOSTI IN BRIDKOSTI, KI DUŠO IN SRCE VSE DRUGAČE BOLI KOT KATERO KOLI DRUGO TRPLJENJE. V najglobljo notranjost seže in boli tam, kjer je duša najbolj občutljiva. Z besedami se ta vrsta bolečin težko opiše. **TO JE BOLEČINA IN ŽALOST APOSTOLSKIH DUŠ,** ki ne ljubijo Jezusa le same, ampak gorijo za to, da bi Jezusa vsi spoznali, ga vsi ljubili, in mu vsi služili. V tem ognju se trudijo, delajo in trpijo, da bi mlačne in mrzle duše pridobile za Jezusa, da bi kraljestvo milosti razširil tudi v duše, ki so v smrtnih grehah mrtve, da bi v njih zaživel Jezus. Čim bolj gori ogenj apostolske ljubezni v njih, tem več trpijo, ko vidijo tisoče in tisoče, katerim je Jezus tujec, njegov nauk nepoznan in nerazumljiv.

BOLEČINO NERAZUMEVANJA IN TUJINSTVA DOŽIVLJAMO, KADAR MORAMO ŽIVETI MED LJUDMI, KI NIMAJO SMISLA ZA VERSKE RESNICE IN DOLŽNOSTI. Če ločimo med takimi ostati verni v mišljenju, se bomo počutili vedno tujce, oni pa naše miščnosti in dejavnosti ne bodo razumeli. Sredi najbolj živahnega okolja smo in ostanemo osamljeni, tujci. In to ni lahko. Skoraj nevarno je, če smo med nasprotniki in sovražniki Kristusovimi, tedaj se v nas vzbudi odpor in z neko sveto trdovratnostjo vztrajamo ob Kristusu. Omledna in neborbena indiferentnost do vsega verskega pa še nas uspa in vleče skozi mlačnost v enako pogubno ravnodušnost, v kateri človeka ne ganejo ne dokazi božje ljubezni ne zgledi njegove kaznujoče pravičnosti. Kadar smo v taki nevarni okolici, tedaj moramo iskati pomoči pri Mariji, ki je bolečino nerazumevanja junaško nosila in gotovo najbolje pozna nevarnost našega položaja.

NIKAR PA TEGA NE DOPUSTIMO, DA BI NAM JEZUS POSTAL TUJEC, da bi njegove ljubezni več ne razumeli. Le tega se z vso resnobo varujmo, da bi izgubili razumevanje za Jezusa, kakor jih vidimo toliko v svojem okolju. Jezus živi med nami, kakor je živel med Betlehemčani in med svojim ljudstvom. Naj bivamo kjer koli na zemlji, nekje blizu je Jezus. Če bi bil najbližji tabernakelj še toliko stotin kilometrov oddaljen, moč Jezusove milosti in ljubezni je blizu do nas. **ZA MARIJO JE BIL JEZUS DOM IN RAJ. TUDI ZA NAS JE. SKUŠAJMO BITI VEDNO TAKI, DA BO JEZUSU V NAŠI DUŠI ČISTO IN TOPLO BIVALIŠČE PRIPRAVLJENO. POTEM NIKJER IN NIKOLI NE BOMO SAMI IN ZAPUŠČENI IZPOSTAVLJENI SOVRAŽNIKU NAŠIH DUŠ.**

Škof GREGORIJ ROŽMAN

Pojasnila k slikam: Str. 130: Škof Gregorij Rožman l. 1941 v spokorni procesiji na Rakovnik pri Ljubljani, kjer smo Marijo prosili za varstvo, oporo in tolažbo v trpljenju. — Str. 131: Milostna podoba Svetogorske Kraljice pred (zgoraj) in po obnovitvi. Kot je znano, je pred leti preko neke noči nenadoma izginila iz goriške stolnice, kjer je bila begunka, ta znamenita, vsem Slovincem draga podoba. Kasneje se je znašla v Vatikanu, kateri jo je dal v varstvo p. Hugu Brenu OFM v Rimu. Ta jo je dal strokovno restavrirati najboljšim tovrstnim specialistom vatikanskih muzejev; kako se jim je obnova posrečila, naj bralci sami presodijo. — Sedaj je podoba v Sloveniji, kamor sta jo vzela s seboj p. Tavčar in p. Roman OFM, ko sta prišla iz Ljubljane na svetoletno romanje v Rim.

"NE BODI VAM PRAZNO VSTAJATI ZJU-
TRAJ PRED ZORO ..."

Čuden naslov? Kaj naj pomeni? Te besede ponavlja Cerkev vsak dan v postu in še dostavlja: "zakaj čuječim je Gospod obljubil nagrado." Zgodaj vstajati je za mnoge prava pokora, kateri se je težko privaditi. Znani mi trapist, bivši častnik v prvi svetovni vojski, mi je pravil: "Najtežje mi je bilo od vsega početka ponoči sredi najboljšega spanja vstati in iti v cerkev molit jutranjice. A mislil sem si, saj se bom navadil. Toda povem vam, že več kot deset let se vadim, pa me še vsako noč velja silnega premagovanja, in mi je vsakdanja pokora."

Postni čas je čas pokore, samopremagovanja in odpovedi. Himna jutranjic v postnem času čisto stvarno našteva, v čem naj se premagujemo: bodimo zmernejši v govorjenju, jedi in pijači, v spanju in šaljivosti ter skrbneje se varujmo hudega. Vsa ta premagovanja naj bodo za goščanje za grehe, s katerimi smo žclili Gospoda. Neka resnost leži nad štiridesetimi dnevi posta; resna je tudi krščanska dolžnost vaditi se v premagovanju, da zatremo v sebi grešna nagnjenja in zavrnemo v prave meje strasti svojega temperamenta. Prirojena želja po telesni in duhovni udobnosti, ki je hčerka sed-

mega glavnega greha lenobe, nas ovira, da te svoje dolžnosti ne vzamemo dovolj resno in je ne vršimo z vso doslednostjo. Prišepetava nam, da je "prazno", brez pomena, neživljenjsko odpovedovati se prijetnostim, ki si jih narava poželi. Cerkev nam pa v postu vsak dan ponavlja: Ni prazno zgodaj vstajati, ni prazno zmernejše uporabljati, kar naši naravi ugaja, ni prazno svoj jezik brzdati. Vse to in podobno premagovanje je vežbanje za odločilne boje, ki jih mora vsak človek izvajati za svoje zveličanje.

Postni čas s svojimi odpovedmi je vsako leto za nas to, kar so orožne vaje za vojake. V teh vajah si obnove gibčnost, hitrost, spretnost v rabi vsakovrstnega orožja, da ostanejo vedno polno sposobni za resnično borbo, kadar koli postane potrebna. Postni čas je za nas doba, v kateri urimo svoje duševne moči, si podvržemo nižje sile svoje narave, si pri svetih zakramentih utrdimo nadnaravno življenje milosti, se tesneje združimo z Jezusom, da bo On vse leto v nas varno in nemoteno vladal. Po štiridesetdnevnih vajah naj bi postali boljši, zvestejši in selja zmagoslavnega Kristusa, vredni nagrade, ki jo Gospod obljubuje vsem, ki čuječi in budni stražijo kraljestvo božje v svojih dušah.

Škof GREGORIJ ROŽMAN

DOPOLNJENO JE

Odlomki iz knjige španskega pisatelja C. M. Heredia D. J.: "Spomini poročevalca iz Kristusovih časov" (3. knjiga, drugi del)

Kadar sem doma, vselej okoli poldneva rad za kratek čas hodim na streho gledat, ali se opazovanja mojih dveh Grkov, ki na moji son-

čni uri in na peščeni in vodnih urah opazujeta čas, skladajo z opazovanji Rimljanov na trdnjavi Antonija. Ti imajo navado, da ob dvanajstih zazvone z vseh stolpov na obzidju rimske posadke kličejo k obedu.

Poln težkih misli sem kar iz navade stopil na streho. Sonce je nenavadno močno sijalo. Pogledal sem proti severozahodnemu delu jeruzalemskega mesta in jasno razločil veliko množico ljudi, ki se je gnetla okoli nizke vz-

petine, ki se imenuje Golgota ali kraj mrtvaških lobanj. V tem hipu so z Antonije zadonete trobente naznanjajoč poldne. Ne morem povedati, kaj sem občutil ob tistem glasu vojaških trobent: zazdela se mi je, da razglašajo smrtno obsodbo nad mojim narodom, ki je prenehal biti svoboden in samosvoj, ko je po volji svojih duhovnikov sprejel rimski jarem. Pogledal sem na Kalvarijo, ki v ravni črti ni niti osemsto metrov daleč, in ves presenečen zagledal, da na mesto enega križa zasajajo v zemljo tri.

"Kaj pa to pomeni?" sem sam sebe spraševal. "Koga bodo še križali? Ali je mar mogoče, da Ga hočejo tako zelo ponižati, da Ga bodo pustili umreti v družbi pravih hudodelcev?..."

Tedaj je zapihal zelo hud veter in dotle jasno nebo se je začelo oblačiti.

"Pojdem," sem si dejal. "Pojdem k smrti Sina božjega, čeprav mi srce počti, ko se bodo dopolnile prerokbe in bo izrečena obsodba nad mojim narodom..."

Naglo sem odšel dol in na vso moč hitel po praznih mestnih ulicah; ves Jeruzalem je bil zbran v templju ali na Kalvariji.

Po poti sem premišljeval: "Ali ti nesrečneži hočejo, da bo prelita kri Sina božjega zares padla na nje? Ne, jaz ne maram pod križ med one, ki cesarja razglašajo za svojega kralja in se odpravljajo kristusu!" Krenil sem na trdnjavo Antonijo, kjer sem mislil, da je moj rimski prijatelj Kvart.

Straže, ki so me poznale, so me pustile noter. Prekoračil sem veliko dvorišče, kjer so vojaki ravno veselo obedovali.

Nekega centurija sem vprašal po Kvartu. Povedal mi je, da je na vrhu stolpa. Šel sem gor, pa mi je zastavljala pot skupina starešin in duhovnikov, ki so prišli k Pilatu, ne da bi se bali onečičenja.

Prišel sem prav v hipu, ko je namestnik stopil ven, da jih sprejme:

"Kaj pa še hočete?" jih je ogovoril napol jezno napol norčevaje se. "Saj vašega kralja že križajo!"

Najstarejši izmed duhovnikov mu je rekel: "Videli smo, da NAPIS, PISAN Z GRŠKIMI, LATINSKIMI IN HEBREJSKIMI ČRKAMI, ki si ga dal nabiti na križ, piše: Jezus Nazarenčan, judovski kralj! NIKAR NE PIŠI: 'JUDOVSKI KRALJ', AMPAK, DA JE ON REKEL: 'JUDOVSKI KRALJ SEM.'"

Pilat jih je nad vse zaničljivo pogledal in rekel: "Rim nima navade, da bi pred voz svojih cesarjev vpregal norce, ki si je domišljajo, da so kralji, ampak resnične kralje! Zdaj pa brž odtođ," se je zasmejal, "da se ne omadežujete, ker bi potem še velikonočnega jagnjeta ne mogli jesti." Ker so se še obotavljali, je odločno rekel:

"KAR SEM PISAL, SEM PISAL!"

Zgražajoč se sem se umaknil tem nesrečnežem, ki so javno priznali, da nimajo drugega kralja ko cesarja. Ošel sem na streho, odkoder se vidi na Kalvarijo.

Tam je stal Kvart s pergamentom v roki, zraven njega pa je klečal Zahelj.

"Koga so križali z Učenikom?" sem vprašal tega.

"Dizma in Gestasa, dva razbojnika," mi je

odgovoril. Kvart pa mi je s prstom pokazal pergament in rekel: "IN JE BIL PRIŠTET MED HUODELCE!" (Iz 53).

Medtem je nekaj oblakov, bolj črnih in gostih ko zemeljska smola, začelo zakrivati nebo. Pokleknil sem med kvarta in Zahelja. Kar zaslišim glas obeh obsojencev, ki sta kričaje preklinjala Jezusa.

"Ga mar tudi dizma psuje?" sem vprašal.

"Ker so mu pač dali vina z žolčem in je pijan," je odgovoril Zahelj.

Jezus je slišal te psovke in je povzdignil oči k nebu, rekoč: "OČE, ODPUSTI JIM, SAJ NE VEDO, KAJ DELAJO!"

"Kaj počenjajo onile vojaki," sem vprašal bližnjega Rimljana.

"Navada," je odgovoril, "dovoliuje onim, ki izvršujejo obsodbo, da si med seboj porazdele obsojenčevino inetje. Zato so VOJAKI, KI SO GA NA KRIŽ PRIBILI, VZELI OBLAČILA IN NAPRAVILI ŠTIRI DELE."

"Saj s kockami žrebajo!" sem ogorčen dejal.

"Pač zato, ker mu je SUKNJA BILA BREZ ŠIVA IN OD VRHA IZCELA STKANA," mi je odgovoril, "SO GOVORILI MED SEBOJ: 'NIKAR JE NE RAZPORJIMO, AMPAK ŽREBAJMO ZA NJO, ČIGAVA BODI.'"

Tedaj sem se spomnil njegove matere Marije. Ona mu jo je bila stkala kakor jo je tudi velikemu duhovniku.

"To spada k dnevnemu redu," se je oglasil Kvart in pokazal ono mesto v psalmu (21, 19): "RAZDELILI SO SI MOJA OBLAČILA IN ZA MOJO SUKNJO SO VADLJALI..."

Pri teh besedah mi je vse telo spreletela mrzla groza, da sem si mislil:

"Celo ta majhna in sramotna podrobnost je bila prerokovana!" in videč pod križem stati njegovo mater Marijo, sem premišljeval: "Kaj je v tem trpela ta blažena žena! Niti sukne ji ne puste v spomin na sina! Pa jo je sama stkala s svojimi rokami! Strašen meč je presunil njeno srce!"

Minili sta že dve uri, ko mu Gestas v groznih bolečinah zaklical: "AKO SI KRISTUS, REŠI SEBE IN NAJU!..."

Dizma, ki je bil dotle nezavesten, je po teh besedah dvignil glavo in se oglasil:

"ALI SE TUDI TI NE BOJIŠ BOGA, KO SI V ISTI OBSODBI? IN MIDVA PO PRAVICI, KAJTI PRIMERNO TEMU, KAR SVA STORILA, PREJEMAVA; TA PA NI STORIL NIČ HUDEGA."

"Vidite! Vidite!" je vzkliknil Zahelj. "Le močno vino ga je napravilo za bogokletneža!"

Tema, ki je postajala vedno večja, se je tedaj za nekaj hipov umaknila, skozi odprte oblake je prisijal sončni žarek, ki je vidno obsvetil Jezusa. Dizma se je na svojem križu malce okrenil, pogledal napis nad Jezusom in bral: "JEZUS NAZARENČAN, JUDOVSKI KRALJ." Oči so mu izstopile in modrikaste ustnice so ponavljale: "Kralj — kralj — kralj." Potem se je obrnil k Jezusu in mu proseč in ponižno rekel: "GOSPOD, SPOMNI

SE ME, KADAR PRIDEŠ V SVOJE KRALJESTVO."

Ob teh hudodelčevih besedah, ki so se tako malo skidale s preklinjanjem Judov, so vsi presenečeni onemeli. Med splošnim moikom je Jezus pogledal razbojnika, se mu nasmehnil in nepopisno počno vzkliknil:

"RESNIČNO, Povem ti, DANES BOŠ Z MENOJ V RAJU!"

Ob teh besedah je Kvart globoko ganjen rekel:

"Blaženi razbojnik! Edini on je vpričo vsega Izraela brez ozira na ljudi priznal, da je Jezus Kristus Kralj, čigar kraljestvo je v nebesih, ker je Sin božji."

Tema se je zmeraj bolj zgoščala. Naenkrat zasišimo trpeči Jezusov glas, ki je rekel:

"MOJ BOG, MOJ BOG, ZAKAJ SI ME ZAPUSTIL?"

Te hebrejske besede so bile nepopisno otožne. Misli sem, da mi srce počí.

Kvart se mi je nagnil k ušesu in dejal: "Psalni (21) navaja. Začenja se s temi besedami. Tukaj je: "JAZ PA SEM ČRV IN NE ČLOVEK, ZASRAMOVANJE LJUDI IN IZVRŽEK LJUDSTVA. VSAKDO ME ZASMEHUJE, KI ME VIDI, USTA ODPIRAJO IN Z GLAVO MAJEJO, REKOČ: V GOSPODA JE ZAUPAL, OTME NAJ GA, REŠI NAJ GA, KER SE GA RADUJE..." In kakor da bi vojaki nevede hoteli dopolniti prerokove besede, ko so slišali, da Jezus po hebrejsko kliče Boga — Eli, Eli, in mislili, da kliče Elijo, so rekli: "GLEJMO, ALI PRIDE ELIJA, DA GA SNAME!" Nato je Kvart strašno hladnokrvno dejal:

"Le malo še manjka, pa bodo prerokbe dopolnjene!"

Tedaj je Jezus z umirajočim glasom zaklical:

"ZEJEN SEM!"

"Tega je še manjkalo," je rekel Kvart.

STALA JE ONDI POSODA, POLNA KISA. TAKOJ JE EDEN IZMED VOJAKOV PRITEKEL, VZEL GOBO, JO NAPOLNIL S KISOM, NATAKNIL NA TRST IN MU DAJAL PITI. DRUGI PA SO GOVORILI: "PUSTI, POGLEJMO, ČE GA PRIDE ELIJA REŠIT."

"Poslušaj psalm" (58, 22), mi je dejal Kvart: "IN V MOJI ZEJI SO MI DALI PITI KISA."

Ko je Jezus vzel kisa, je rekel:

"DOPOLNJENO JE!"

JEZUS PA JE SPET ZAKLICAL Z MOČNIM GLASOM: "OČE, V TVOJE ROKE IZROČIM SVOJO DUŠO!" IN KO JE TO REKEL, JE NAGNIL GLAVO IN IZDIHNIL.

V tem hipu so zadonele duhovniške trombe in naznanjale, da se zdaj začenja najslavnejše darovanje velikonočnega jagnjeta.. A to je nenadno prekinil strašen potres.

To darovanje zdaj ni bilo več potrebno, saj je bilo le predpoda Križa: pravo Jagnje božje je bilo pravkar darovano na Kalvariji.

Gospodu večnih daritev je bilo za vselej konec. Tempelj je izgubil pravico obstanka, a tudi judovske daritve so bile zdaj brez pomena. Izraelsko ljudstvo, moj narod, bo razpuščeno med vse narode.

Prerokbe, nanašajoče se na smrt Mesija, Sina božjega, so bile ugotovljene.

"ZAMAJALA IN STRESLA SE JE ZEM-LJA, TEMELJI GORA SO SE ZIBALI IN MAJALI" je prerokoval psalmist (17, 8) in tako se je zgodilo. Ta grozni potres je bil še toliko strašnejši, ker je nastala popolna tema... Antonija se je gugala in od templja so prihajali kriki groze preplašene množice, ki je v temi bežala, se spotikala in padala, hoteč ubežati iz poslopij, katera so se grozila sesuti.

Vrgel sem se na trebuh, kakor sem bil storil nekoč ob potresu, ki sem ga doživel na Siciliji. Ampak ta je bil mnogo, mnogo hujši. Že sem mislil, da me bo zdaj zdej konec. Prav tako so bržkone mislili tudi drugi mestni prebivalci. Stolp se je kar naprej majal in slišalo se je strahotno grmenje, SKALE SO POKALE IN GROBOVI SO SE ODPIRALI...

Slednjč se je strašni potres končal, a tema je še ostala... Polagoma pa so se črne megle začele redčiti, med oblaki se je pokazalo sonce podobno krvavemu madežu. Tedaj se je pokazala tudi Kalvarija.

Jezus je visel na križu, glava mu je bila nagnjena kakor se je nagnila, ko je izdihnil. Pod križem je stala in objemala križ Magdalena ob Gospodovi materi Mariji. To je podpiral zvesti učence Janez. Vojake, ki so ga stražili, je vrglo na tla. Na vznožju grička je stala skupina zvestih žena, KI SO IZ GALILEJE PRIŠLE ZA NJIM V JERUZALEM. Bolj vztrani so stali strašno preplašeni JEZUSOVI ZNANCI, KI SO TO OD DALEČ GLEDALI. Druga množica se je na vse strani razbegnila in se trkala na prsi.

KO JE STOTNIK, KI JE STAL NASPROTI KRIŽU, VIDEL, KAJ SE JE ZGODILO IN DA JE IZDIHNIL S TAKIM KLICEM, se je prvi zavedel in je, dasi pogan, brez vsakršnega strahu SLAVIL BOGA IN REKEL: RESNIČNO, TA ČLOVEK JE BIL SIN BOŽJI!"

To priznanje iz ust Rimljana me je pretreslo: to je bila obsodba mojega naroda, ker se nobeden izmed mojih vkljub vsemu ni upal kaj takega priznati razen razbojnika Dizna, prvega podložnika Kristusa Kralja.

Še bolj me je pa zmedlo, ko so po vzgledu svojega poveljnika TUDI VOJAKI, KI SO GA STRAŽILI, GOVORILI: "RESNIČNO, TA JE BIL SIN BOŽJI!"

Kvart mi je zmagoslavno dejal: "Zdaj se začinjajo dopolnjevati Učenikove prerokbe: "KO BOM VISOKO POVIŠAN — je dejal — BOM VSE K SEBI PRITEGNIL. In prve je pritegnil moje rojake Rimljane. Resnično, On je Sin božji!"

Prvo zadostilo za izvršeni bogomor se je zgodilo na kraju samem. Dali so ga ti, ki so Ga, izvršujoč dolžnost, VISOKO POVIŠALI.

Prevedel France Kremžar

NAŠ VELIKI TEDEN 1941 - 1951

NEIZRAZNA VREDNOST ŽE DESETLETNEGA NARODOVEGA IN BEGUNSKEGA TRPLJENJA

"Tistim, ki Boga ljubijo, vse pripomore k dobremu." — (Iz besed sv. apostola Pavla Rimljanom.)

Od velikega tedna leta 1941 dalje je slovenski narod in mi z njim kakor razpet na križ. Vojska, zlom prve Jugoslavije, zasedba pa neizprosno zverinsko krutem sovražniku, selitve, streljanje talcev, zapori, preganjanje, pomanjkanje, strah, istočasno pa nepopisno krvava boljševiška revolucija, ki je proglašila rop, požig in umor za zakonito gibalno svoje dejavnosti.

Koliko tisoč slovenskih ljudi, starih in mladih, mož in žena, fantov in deklet je od tedaj po strašnih mukah omahnilo v prezgodnje grobove! — In nato vetrinjska tragedija, marš 12 po tisoč mož močnih bataljonov slovenske narodne vojske v smrt v Teharje, v Hrastnik, v Počutik, v Kočevski Rog, demokratično mislečemu narodu doma in nam v begunstvu pa strašno razočaranje nad znagovalci v drugi svetovni vojski, nad silnimi gospodarji sveta, za katere smo doma delovali in hrepeneče čakali, kdaj bodo njihove bojne ladje priplule ob slikovitih obalah hrvatsko-slovenskega Jadrana, da z vriski pozdravimo zavezniške divizije, ki prihajajo rešit slovensko ljudstvo okupatorja in boljševiškega klanja! — Nič tega, prav nič! Noč je legla nad naš narod in leži nad njim vse od maja 1945. leta dalje, in zdi se, da je ta noč tako neprodarno temna in dolga, da nam nikdar več ne bo zasijala svetla lučka v daljavi, nikoli več zasvetila odrešilna zvezdica na nebu našega življenja — — —

Vsemu nepopisnemu fizičnemu trpljenju našega naroda pa se je pridružila še strahotna duhovna suhota, tisti grozni vtis zapuščeniosti od Boga samega, ki noč in dan kljuje v možganih in tako hudo tare duha, da ima človek včasih občutek, kakor da se mu je srce v prsih od same bolesti in bridkosti stisnilo v neznanostno proseno zrnce.

Taka je v glavnih obrisih ZUNANJA slika nas in našega naroda te dni in bi človek res lahko zapadel napačni misli, da bi se zasmitil samemu sebi in da bi brezplodno miloval sebe in svoj narod. Ali pa je tudi naša NOTRANJA slika v resnici taka?

Zajemimo globoko sapo, premislimo nekatera dejstva in prepričali se bomo, da je položaj drugačen.

DVE POMEMBNI ČRTI

Potegnite črto Stettin—Trst! Potegnite nato črto Poznanj—Budimpešta—Ljubljana! Prvo so potegnili generali in državniki po končani vojski. Drugo je potegnila sv. Cerkev skoro neposredno pred II. svetovno vojsko. V Poznanju je zboroval mednarodni kongres Kristusa Kralja, v Budimpešti mednarodni evharistični kongres, v Ljubljani I. 1935 evharistični, leta 1939. pa mednarodni kongres

Kristusa Kralja. Obe črti sta si skoraj vzporadni in je prva malenkostno pomaknjena bolj na zapad. Narodi, prebivajoči vzhodnih dvch črt pa so narodi, ki so na milost in nemilost prepugčeni v preganjanje po brezbožnem boljševizmu. Za Slovence je gotovo kongresa leta 1935 in leta 1939 sta bistveno utrdila naše ljudstvo v veri v Boga in v njegovo postavo, da se je moglo upreti brezbožnemu navalu, da je moglo dati toliko mučnikov za sv. vero in sv. Cerkev. Iz teh kongresov črpa naš narod še danes moč, da stano viten v veri in zvest sv. Cerkvi vdan v božjo voljo prenaša vse svoje silno trpljenje. Ali se ti, bravec, ne usiljuje ob tem misel, da nas je hotel Bog posebno izbrati za to silno trpljenje, nas, Poljake in Ogre in vse narode vzhodno od črte Poznanj, Pešta, Ljubljana? Hlond, Mindszenty, dr. Rožman, Štepinac, toliko poklane in po ječah vzdihujoče duhovščine in poklane verne ljudske množice — vse to pa so trume vojskujoče se Cerkev, ki zmaguje vedno tedaj najbolj, kadar najbolj trpi.

TRNJE IN OSAT

Trpljenje je naš delež na tem svetu, kazen za greh prvih staršev: "V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh in zemlja ti bo trnje in osat rodila." To je napoved samega Boga praočetu Adamu, da bo človeštvo trpelo do konca dni. Je pa to trpljenje obenem ODREŠILNO sredstvo za človeka; zakaj le z njim si moremo ohraniti življenje in obstanek, napredovati, in z njim zlasti, pravzaprav samo z njim se sami odkupiti pred Bogom za svoje napake in grehe. Znan je Goethejev verz: Des Lebens ungemischte Freude ward keinem Irdischen zuteil." Ali pa Gregorčičev: "Polne, neskajljene sreče pod solncem ne včaka zemljan." Tudi tak, ki ima na videz vsega dovolj, v resnici mnogo trpi. Če ne javno, pa skrivito; če ne snovno, pa duhovno. Vsak človek mora trpeti. Nihče se ne more izogniti križem in težavam. Tomaž Kempčan ugotavlja v "Hoji za Kristusom": "Križ je vedno pripravljen in te čaka povsod. Beži, kamor hočeš, ubežal mu ne boš; zakaj kamor se obrneš, poneses sam sebe s seboj in vedno najdeš sam sebe. Obrni se gor, obrni se dol, obrni se ven, obrni se noter; povsod boš našel križ in povsod je potrebno, da si potrpežljiv, ako hočeš imeti srčni mir in si zaslužiti večni venec."

Človek sicer pred trpljenjem beži in se mu ogiblje, a ogniti se mu ne more. In to še nekako razume za bolj navadno trpljenje. Ko se pa zgrne nanj tako hudo trpljenje kot je današnje, apokaliptično, tako, kot ga je videl sv. apostol Janez v svojem zamaknjenju, tedaj misli, da je preveč in ne po božji volji. In vendar Bog dopušča vsako trpljenje, tudi najhujše. Čim večje je namreč naše trpljenje, tem višjo notranjo vrednost ima, kakor ima najvišjo vrednost Kristusovo odrešilno trp-

ljenje, ki je bilo tolikšno, da ga vsota trpljenj vseh ljudi vseh časov ne more doseči v bridkosti.

TRPLJENJE PO NEDOLŽNEM

Naše in našega naroda trpljenje je pa tako, da bi v mnogih slučajih mogli reči, da trpimo po krivem, to je po nedolžnem. Ni nam sicer dana sodna oblast nad samim seboj, to je pridržano večno pravičnemu Sodniku, a zdi se nam tako. Prav to trpljenje po 'krivici', trpljenje po nedolžnem pa je večini ljudi nerazumljivo, češ: "Da toliko trpim po pravici, naj bi bilo! Toda po krivici in po nedolžnem! Ali je še Bog, ki dopušča to in to, da trpe zares nedolžni in celo otroci?"

Tako govorjenje, bogokletno na eni strani, dokazuje na drugi strani, kako malo pravega vorsklega mišljenja je v nas. Zakaj: če po pravici trpim, t. j. če sem s trpljenjem kaznovan le za svojo krivdo, kje je potem vrednost trpljenja? S takim trpljenjem samo zadoščam pravici. Kadar pa trpim po nedolžnem, trpim zavestno in se predam božjemu voljstvu v svojem trpljenju, tedaj ima moje trpljenje še vse večjo vrednost. S takim trpljenjem se približujem božjemu Jagnjetu, ki je s krivičnim trpljenjem, s trpljenjem po nedolžnem odrešilo človeštvo. Kaj bi bil Kristus, če bi bil le trohico trpel po — pravici? Slaboten človek in ne Bog! Čim več torej človek trpi po nedolžnem, tem bolj postaja podoban Križarjenu, ne le v trpljenju, ampak tudi v zaslužju. In kadar človek odpušča svojim preganjavcem in še zanje in njihove duše moli, tedaj postaja do neke mere Bogu enak, zakaj najboljši božji je človek tedaj, ko iz ljubezni do Boga odpušča svojim sovražnikom in jih ljubi. Veliko trpljenje je torej posebno velika milost božja. Če doumemo to, bomo dejali: "Zahvaljen, Gospod, za vse trpljenje, ki si ga poslal nad nas in naš narod!"

VAŽNO NI, KAJ TRPIMO, AMPAK KAKO

In tedaj bomo razumeli, da ni bistveno važno ugibati, kaj nas še čaka in kaj čaka naš narod v bližnji in daljnji bodočnosti, marveč, da je važno to, kako bomo znali vse križe in težave nositi v Bogu in po njegovi volji. Potem se trpljenja ne bomo bali, ga bomo doumeli do kraja in si želeli še hujšega, zato da se Bog poveliča in da se z njim poveliča naš narod.

Tako bomo postali utrženi v duhu, da bomo gospodarji vsakega položaja, pa naj pride nad nas kar hoče. Saj ni nikjer rečeno, da nas ne čaka še hujše preganjanje kot smo ga že prestali. Bog ve, le On in ne mi. Toda ne bojmo se: veselji in srečni bomo, če bomo prav doumeli vrednost trpljenja. Ko človek daruje trpljenje Bogu, tedaj duša vesolja poskoči in zabrni kot bi pritisnil na srebrno struno. Ne bojmo se trpljenja! Ne v samo pomilovanje in na jok! Pogum, dvignimo glave! Neizrazna je vrednost trpljenja nas in našega naroda, če docela trpimo v Bogu, za Boga! Takih nas nihče ne bo premagal. In prišel bo čas, ko bo ukazano Satanu: Bežite peklenške sile! Le v trpljenju bomo rešeni mi in naš narod.

ZUZEK FRANCE

Z O R E N J E

Gozdovi po dolenskih gričih so zazoreli. V najlepše barve se je prelivalo listje brez in bukev in hrastov in nagnjoja v Jatni od št. Janža do Dol in do Kuma. Ogromna črna jezera na tej pisani trati so bili hojevi gozdovi. Iz tal so poganjale gobe, zaklad bajtarjev, v neverjetni množini.

Kostanj je že odpiral porumenele ježice in stresal po tleh svoj zlatorjavi dobri sad, da je bil začimba za ncvi mošt, ki je kipel po zidanicah. Po njihval je zorela ajda, živordeča stebila so že bila skoro brez listja in obetala bogato žetev.

Tudi vinograd je dozorel. Prazne so ostale trte, veter jim je trgjal zadnje liste raz olešcaje mladike. Po zidanicah je prijetno žuborelo pod kipelnimi vehami. Ob žuborenju so sanjali starčki, sanjali fantje.

V Orehovški gori pod Kalom je tako sanjal Jože. Dan za dnem je hodil od št. Janža gori pogledovat zidanico. Pa je dan za dnem nosil s seboj eno željo, da bi spet mimo zidanice prišla Marica. Tudi v njem je dozorela misel: moram jo vprašati, če bi hotela biti moja.

Pred pol leta mu je prvič stopila v bližino. Kopat je prišla. Kot breskov cvet ji je žarel obraz pod rdečo ruto, izpod katere sta viseli dve močni kiti pšeničnih zlatih las. Rjavi okregli roki sta kopali, kopali. Takrat so ga prvokrat srečale njene oči. Ni vedel, ali sije iz njih nagajivost ali ljubezen, čutil je le, da ga te oči grejejo in vabijo, da se jim ne more ustavljati.

Začel jo je iskati. Hodil je po vseh potih, kjer bi jo mogel srečati, poiskal vsako priliko. Kadar jo je videl, se mu je nemir povečal, hrepenenje razživele do bolečine. Kot trnje se mu je vsajalo v srce, ko je slišal čudne besede o njej in o materi. Nezakonska je bila in ima še drugo sestro prav tako; mati je pokvarjena nepolnoma, kako bo Marica drugačna, saj že tudi ona v svojih sedemnajstih letih gleda za vsakim, čutil je odpor doma, na trdnem gruntu odpor očetov in materin in odpor sestra, če bi se hotel navezati nanjo. Pa v njem je raslo in zorelo preko vsega. Čutil je, da ga vleče nase z vso silo.

Tisti julijski večer mu jo je približal. Iz nilina pod Nunskim logom je spela navzgor proti poti, ki gre preko Orehovške gore in Svrčevega proti Kalu. Težak meh moke je imela na hrbtu. Nad potjo v lopi pred zidanico je sedel.

Poklical jo je: "Marica, ali se ne boš nič odpočila. Sem pojdi, da se oddahneš in odžejaš. Takrat je čutil, da je v njenih očeh začaralo nekaj toplega. Odložila je in se vsedla poleg njega. Beli zobje so se zasadili v svinjino in beli kruh. Ko je pil, so preko majolike švigali njeni pogledi. "Jože, Bog lonaj ti, saj sem bila res potrebna. Zdaj pa moram naprež, da bom do noči doma, saj se že komaj vidi."

"Ne mudi se ti še, Marica, posedi še malo, ali me prav nič ne maraš, da bi tako hitro odšla." Prijel jo je za roko. Čutil je, da se

je narahlo stresla. Potegnil jo je nazaj na klop. "Marica, rad te imam, ali bi hotela biti moja," ji je šepnil. Zdelo se mu je, da se preliva neskončnost iz enega sveta v drugega, ko je nastal trenutek tišine. "Jože," je zašepetala, "saj veš, da to ni pametno, nemo-goče, iz kakšne hiše si ti, iz kakšne jaz, pa še, kaj že sedaj o meni govore."

Tedaj je čutil, da govori žalost iz njenih besed, "Marica, kaj govore o vaši hiši, me ne briga, kar govore o tebi — mislim, da ni res. Ali se motim?"

Marico je občila rdečica. Povesila je glavo, zadržan vzdih Jožetu ni ušel. Tedaj mu je položila roko na rame in nanj naslonila glavo, da so mu kite padle na prsi. Jože je čutil, da ga je streslo do zadnjega vlakna, zadržetal je, kot je drhtelo njeno mlado telo ob njem.

"Jože, sama ne vem, kaj je z menoj? Včasih se mi gnusi vse življenje moje mame, da bi želela iti daleč, daleč, biti sama in pozabiti vse, da bi rada umrla. Drugič pa spet vse valovi v meni, kot bi se pretakal po meni sam živ ogenj mesto krvi, da bi se vrgla v naročje in pila to, kar se mi drugače gabi, do zadnjega diha. Dosedaj sem hodila samo po robu prepada, kdo ve, če ne zdrknem, če ne bom dobila močne opore."

"Marica, naj bom jaz tista opora, nič ne boš pogrešala, varoval te bom, če hočeš."

Jože je videl njen udan, ponižen pogled. Ušesa so mu ujela njene besede: "Kako bi rada, če bi le bilo mogoče."

"Ne boj se, Marica, samo malo boš počakala. Tole zimo grem k vojakom; devet mesecev bom odslužil, ker sem sam pri hiši, potem pridem in te vzamem na varno."

Marica je odšla. Upognjena pod mehomoke se je v mraku pomikala naprej. Jože je strmel za njo, dokler je ni objel mrak v gozdiču.

Jože je čez mesec odšel k vojakom. Pisma so romala k Marici in odhajala k Jožetu, nihče ni vedel za njuno skrivnost. Marica je cvetela v tihi sreči, Jože je hrepenel in štel tedne in dni, kdaj bo prost.

Kot bi odrezal, so pisma odnehala. Jože si ni znal razložiti. Ni dobil odgovora na nobeno pismo. Vprašati ni upal nobenega drugega.

V tistem času je Marica bojevala svoj najhujši boj. Na ledeni poti ji je spodrsnilo, da je padla znak in si zlomila hrbtenico v križu.

V bolnišnici ji je sestra domačinka, ki jo je negovala kot mati, čez nekaj dni razodela strašno resnico. Do smrti, ki se lahko zavleče za nekaj let, bo ostala hroma od pasu dol. Onesvestila se je v strašni bolečini. Stresal jo je neutolažljiv jok, obupavala je nad vsem.

Sestra Ana je sedela ob njej in trpela z njo. "Poglej, Marica, kaj bi pa s teboj bilo, če bi bila zdrava? Saj mi ne boš zamerila, če te na to spomnim, ali bi se ti zdelo boljše biti zdrava in živeti tako življenje kot ga živi mama, ali lepo se pripraviti na smrt in iti v nebesa, v srečo, katere zemlja ne premore, ki je edina zadosti velika, da da mir človeškemu srcu."

"Ne, sestra, ne, nočem umreti. Saj ne bi živela tako kot mama. Omožila bi se, Jožeta Gajskega bi vzela, saj ga poznate, vsaj hišo in starše, pa bi lepo živela in srečno. Zakaj sem prav jaz tako nesrečna. Celo življenje do sedaj nisem imela lepe ure. Zdaj, ko se je odprla pred menoj sreča, pa je prišlo to, kako more Bog to pustiti, sestra, kako?"

"Pomisli Marica, kaj pa, če bi Gajski ne bili zadovoljni. Kaj, če bi ti očitali mamo, obrekli tvoja mlada leta; premlada si še, ljudi ne poznaš. Ali ne pomisliš, koliko je deklet, ki bi rade prišle v Gajsko hišo, vse bi bile proti tebi..."

"Ne, ne, ne," je jokalo deklet.

Sestra Ana ji je pokazala na križ nad posteljo.

"Marica, morda še nikoli nisi zares pomislila, zakaj je božji Sin nebesa zapustil. Neskončno srečo je zamenjal za revščino, poniževanje in trpljenje, čeprav je vse vedel naprej. Tudi zate je to storil, tudi zate se dal pribiti na križ. Ali misliš, da Tisti, ki se je dal zate na križ pribiti, more dopustiti kaj takega, kar bi bilo v tvojo nesrečo in škodo. On vidi naprej, kaj te čaka, če bi bila zdrava, in kaj bo s teboj po tej nesreči. Če je to dopustil, verjemi, da je zate to prav."

Dekletu so se znova vllile solze. Obraz je zakopala v blazine in jokala, jokala. Sestra Ana si je utrnila solzo s prosojnega lica, jo tiho pokrižala in odšla.

Marica se je izjokala. Oči so ji obstale na križu. Čudno so se ji ujasnile misli. "Nič ne morem spremeniti, kaj imam od tega, če se upiram?" Pred očmi ji je še vedno lebdel bledeprosojni obraz sestre Ane. — Kaj ima ona od življenja. — Sama ne užije nič sreče, pa še trpljenje drugih prenaša. — Čemu? Z bogate kmetije je. Bi se lahko dobro omožila. Čemu je prišla sem?

"Neskončno srečo je zamenjal za človeško revščino, ponižanje in smrt na križu, čeprav je za vse naprej vedel." Kot blisk so posvetile spet besede sestre Ane v njeno trpljenje. "Ali ni ona tudi zato prišla sem?"

Marica se je v neslednjih dneh umirila in udala. Sestra Ana je ure presedela ob njej in ji odpirala oči v novo življenje trpljenja, priprave na počasno umiranje.

"Poglej, Marica, poznaš Orehovškega strica Jerneja. Trto je speljal v hišo skozi okno, da jo prisili, da požene zelenje, da ima za Veliko noč vstali Jezus zeleno trto, da ima za sv. Rešnje Telo monštranca cvetočo trto. Če bi trto pustil neobrezano, bi podivjala, ne bi cvetela, ne rodila. Če bi je ne speljal skozi okno, bi zelenela počasi kot druge, bi jo lahko dobila pozeba, lahko uničila toča ali bolezen. Tako pa jo uklene v hišo, da ozeleni hitro in zacveti. Ali ni tebe Bog tako uklenil zato, da boš za nebesa gotovo ozelenela in zacvetela varna pred pozebo, boleznijo in točo? Pa še eno, Marica, kdo ve, katere duše čakajo, da jih ti s tvojim trpljenjem, ki bo hudo, zelo hudo, rešiš? Verjemi, da boš bolj bogato končala svoje življenje kot drugače, verjemi, da te ima Bog posebno rad in tudi od tebe čaka posebne ljubezni."

Marico so pripeljali domov, Nekaj pisem

jo je čakalo. S silo se je morala premagati, da ni padla znova v obup.

Dneve je presedela v postelji in šivala in vezla, popolnoma predana dobri volji mame in sestre, ker se ni mogla ganiti nikamor.

Jožetu je pisala. Nič mu ni omenila svoje žalosti in bolečine, samo njemu je vlivala pogum.

"Jože, Bog ve, da ne bi bilo dobro in srečno za najini duši, zato je to dopustil. Bodi srečen z drugo, jaz bom počasi zorela za nebesa."

Za Veliko noč je prišel za par dni na dopust. Ni se zmenil ne za poglede ne za govornice. Šel jo je obiskat. Sedel je ob posteljo, jo prijel za roko: "Marica, Marica, zakaj sem prav jaz tako nesrečen." Niti solza mu ni kapnila iz oči, tako ga je bolelo.

"Jože, verjemi, da je tako prav, saj sem tudi jaz trpela, ko sem gledala vse samo s telesnimi očmi. Zdaj že čutim, da je drugače. Zdi se mi, kakor bi se zame zagnilo zemeljsko življenje, kot na tih nedeljo zagrnejo v cerkvi križe in podobne. Zame se je začel teden trpljenja, veliki teden. Koliko časa bo

trajal, ne vem; vem pa, da bo prišla kmalu tudi zame Velika noč za vedno, tedaj bom vedela, čemu mi je Bog to poslal, bom spoznala, da je bilo to, kar mi je rekla sestra Ana, da sem kakor mladika, ki je napeljana skozi okno v hišo na gorko, da hitreje ozeleži, zacveti, in vse to brez nevarnosti. — Jože, živi srečno, jaz ti bom več pomagala k sreči s trpljenjem kot če bi bila tvoja."

Jože je odšel kot bi bil izgubljen. Znašel se je pred zidanico. Sedel je. Čez čas je vzdihnil: "Zdaj so mi ostali samo spomini še, vse drugo je umrlo. Marica je dozorela za večnost, Bog ve, kdaj se bo začelo moje zorenje."

Ko je odslužil rok, je romal na njen grob k cerkvi na Kalu.

"Kot bi v tem kotičku svet obstal, tako je mirno," je mislil. "Tu leži pod to rušo. življenje ji je zastalo, zlomljeno telo so dali trohneti v zemljo. Z neba doli gleda name, zame čuti, zame dela. Dozorela je, preživela smrt in zaživela za večno."

In to Jožetovo romanje ni bilo zadnje.

N. ZEMIAK

KRŠČANSKI OPTIMIZEM

Vsaka religija (vera) je v primerjavi z materialističnim svetovnim nazorom optimistična.

MATERIALIZEM mora pripeljati mislečega človeka v obup. Če je vse na svetu le materija s svojimi silami, če človeška duša ni nasmrtna, če za tem življenjem ni drugega, čemu sploh še živimo. Da jemo, pijemo, uživamo in se plodimo! Dobro, dokler vse to zmoremo brez težav. Toda milijoni ljudi se morajo pehati v trudu in znoju, da si pridobijo potrebni kruh. V neznosnih razmerah globoko v rudnikih si služijo kruha pri brnežih strojih, ki jih spravljajo v obup, in na tisoč drugih načinov garajo noč in dan. Ali se jim spleča? Čez nekaj let izgarani umrjejo. Tisoči in tisoči so bolni, silno trpe; upanja na ozdravljenje ni. Čemu vse to trpljenje? Ali bi ne bil samomor najbolj na mestu? ČEMU V TRPLJENJU ČAKATI NA SMRT, ČE PA JE Z NJO VSEGA KONEC. Čimprej umrješ, tem manj trpljenja. Če sem bolan in v trpljenju, zakaj bi ne umrl že danes! Čemu naj bi čakal, da bom jutri umrl v hujših mukah, kot jih imam danes. Po smrti je takó vsega konec.

Vse filozofiranje, s katerim skuša materializem najti smisel življenja, je neprepričljivo. Za zdrave ljudi, mlade in bogate ima sicer nekaj smisla, toda za reveže, trpeče in stare ljudi v pomanjkanju, pa je popolnoma odveč. Samo roga se njihovemu trpljenju.

MATERIALIZEM JE SUROV IN KRUT. NA ZADNJA VPRAŠANJA NE VE ODGOVORA. DOSLEDNO VODI V OBUP: SREČA JE, DA MATERIALISTI PO SVOJEM ŽIVLJENSKEM INSTINKTU NISO DOSLEDNI V SVOJEM MATERIALIZMU. DRUGAČE BI MORALO BITI MED NJIMI SAMOMOROV NA KUPE. ČE JE RES S SMRTJO VSEGA KONEC, ČEMU ŠE TRPEDI.

V nasprotju z materializmom, ki je pesimističen svetovni nazor, da bolj biti ne more, je vsaka religija optimistična. Vsaka govori, ena bolj jasno, druga manj o Bogu, ki je naš dobri Stvarnik in Oče, o nesmrtnosti naše duše, o Bogu, ki izravna krivice v večnosti, dobro plačuje in hudo kaznuje. Vsaka religija postavlja smisel našega življenja v večnost. Na tem svetu smo za to, da Bogu služimo. Po smrti pa nas čaka plačilo ali kazen, kakor smo pač v življenju Bogu služili dobro ali slabo.

Z RELIGIJO DOBI ŽIVLJENJE SVOJ SMISEL. Tudi trpljenje, pomanjkanje, krivice dobe svoj smisel. Bog vidi vse, kar trpiš. Prišel bo dan velikega obračuna, ko se bo vse to upoštevalo.

Če je vsaka religija optimistična, je takšna ZLASTI KRŠČANSKA. KRŠČANSTVO JE SAM OPTIMIZEM. Ta optimizem je realen. Pred trpljenjem si ne zapira oči. Kristus sam

je jokaj ob Lazarjevem grobu. Groza človeške smrti mu je izvalila soize. Jokal je nad Jeruzalemom, čigar bodoči razdejanje je gledal v duhu.

TRPLJENJE JE DEJSTVO, ki ga krščanstvo popolnoma prizna. Toda zna ga tudi razložiti in mu najti smisel. Trpljenje ni usodna sila, ki bi ji moral biti človek mehansko podložen.

Razodeta krščanska vera nam pove, da je bilo prvotno vse, kar je Bog ustvaril, dobro. V Mojzesovem poročilu o stvarjenju sveta se ta misel pogosto ponavlja: In bilo je dobro. Človek je zlorabil svojo svobodno voljo in se Bogu uprl.

Ta upor je bil strašna katastrofa za človeštvo. Pravi črni dan. Človeštvo je postalo obsojena masa. Skrajni pesimizem bi bil na mestu. Noben človek ne bo videl nebes. Toda Bog se je človeštva takoj usmilil. Preden je zaradi upora izgnal Adama in Evo iz raja, je že obljubil Odrešenika. Cerkvena liturgija, zapeljana po tej božji ljubezni, poje veliko soboto: "O srečni gréh Adamov, ki si našel takšnega in tolikega Odrešenika."

BOŽJE ODREŠENJE je veličastnejše kot božje stvarjenje.

Odrešenik bo prišel, je z veseljem hrepentijem napovedala Stara zaveza. Srečni ljudje, ki bodo odrešenje doživeli. Vso svojo veliko umetniško silo je porabil prerok Izaija, da je opisal srečo mesijanske dobe. Od veselja poskakujte, zakaj Odrešenik bo prišel.

Odrešenik je prišel. S svojo smrtjo na križu na veliki petek nas je vse odrešil, spravil z Bogom, zaslužil nam milost. Odrešeni smo, za vedno rešeni. Aleluja. Cerkvena liturgija je vsa prevzeta od odrešenja. Neprestano ga peva, zlasti v velikonočnem času.

ŽALOST, TRPLJENJE IN SMRT SO NEKAJ PREHODNEGA. VEČNE STVARI PA SO VESELJE, BLAŽENOST IN ŽIVLJENJE. VELIKI PETEK OZNANJA VELIKO NEDELJO. KRIŽ NI SAM SEBI NAMEN; GOVORI O ODREŠENJU.

Odrešenje je popolno; za vse čase. Otroci božji smo. Dediči nebes. Bratje in sodediči Kristusovi. Deležni smo božje narave. **TO JE OPTIMIZEM, KI PRESEGA VSE PREDSTAVE.** Nekaj let življenja na zemlji, potem pa večna sreča. Božji posinovljenci smo. Zemljske razlike, ki so med nami, so spričo tega malenkostne. Smešni smo, če jih jemljemo v poštev. Bodi karkoli na zemlji; četudi si prvi med ljudmi, biti božji posinovljenec je veliko več.

NAŠA NESREČA JE LE TA, DA SE ZA ODREŠENJE IN SVOJ POLOŽAJ V BOŽJIH NAČRTIH Z NAMI PREMALO MENIMO. Nočemo biti kristjani. Ne rečem v življenjski praksi, še celo v svojem umskem prepričanju ne. Mnogi delajo krščanstvu veliko krivico. Mislijo, da je mrko, žalostno, svetobežno. Krščanstvo pa je nasprotno toplo, vedro, veselo, srdači ljudi. **MNOGI NOČEJO UVIDETI, DA SMO ODREŠENI. VSEPOVSOD IŠČEJO ODREŠENIKA, SAMO V KRISTUSU NE. ODREŠENI SMO, ENKRAT ZA VSELEJ. NAŠA NALOGA JE LE TA, DA SEŽEMO PO SADOVIH ODREŠENJA.** Milost božja, veliki sad odrešenja, nam je na razpolago. Le ovire moramo odstranjevati, da bo mogla milost delovati v nas.

Vsi drugi nazori nam kvečjemu morejo samo opisovati lepo, človekove nesmrtno duže vredno življenje. Krščanstvo pa nam daje tudi realno moč, da moremo tako življenje tudi živeti. V evangeliju imamo začrtano smer, v Kristusu imamo vodnika, v Mariji mater, v svetnikih vzornike, v angelih varuhe, v božji milosti pa notranjo nadnaravno pomoč.

KRŠČANSKI OPTIMIZEM JE UTEMLJEN, REALEN, KORISTEN. Je lep kot pesem, a vendar ni utvara ali samo simbol, temveč stvarnost, ki je prav tako realna, kot ta, da bivaš ti ali da bivam jaz ali da biva Bog nad nami.

KRISTJANI MORAMO BITI POGUMNI. Na tem svetu se nimamo bati ničesar. Če nam kdo tudi življenje vzame, s tem samo skrajša naše popotovanje. Tem prej bomo v večnosti.

NOBEN KRIŽ IN TRPLJENJE NISTA ZAMAN, NIKDAR NISMO PREPUŠČENI SAMI SEBI. CEL NEBEŠKI DVOR BDI NAD NAMI. Vse nadnaravni aparat nam je vedno na razpolago. Noben indijski knez ne potuje v taki udebnosti kot kristjani na nadnaravni poti duhovnega življenja. Prava Indija Koromandija je to. Le hoteti ti je treba, pa dosežeš še manj. **S SVOJO MILOSTJO NAS BOG CELO PREHITEVA.**

Vse, kar je zemljsko, izginja v nič.

Hodimo po tej zemlji takó, da večne domovine ne zgubimo.

"VESELITE SE VEDNO V GOSPODU; ZOPET PRAVIM: VESELITE SE.

VAŠA BLAGOST BODI ZNANA VSEM LJUDEM.

GOSPOD JE BLIZU.

NIKAR NE BODITE V SKRBEH, AMPAK V VSEM RAZODEVAJTE SVOJE ŽELJE

ZAKRAMENT BOZJEGA USMILJENJA

OBRED

Postni čas smo na pepelnično sredo začeli s pretresljivim obredom pepeljenja. Duhovnik ti je glavo potresel s pepelom z besedami: "Spomni se, človek, da si prah in da se v prah povrneš."

Ta obred je le ostanek prastarih obredov iz prvih stoletij krščanstva, s katerimi so verniki-spokorniki začenjali javno pokoro. Na pepelnično sredo so se zbrai pred škofom ali pooblaščenim duhovnikom, ki je nanje položil roko in močil in jim napovedal pokoro; obenem so prejeli spokorniško obleko in so jih potresli s pepelom, na kar so bili "izgnani" iz cerkve, dokler ne opravijo pokore. Postni čas, kvadrageno, so preživeli v spokornosti redovniško strogo. Jedli in oblečeni so se kar moči ubožno, niso se udeleževali nobenih veselih prireditiv, živeli so tiho zase opravljajoč razna dobra dela, za čas pokore so bili izključeni iz družbe vernikov pri sv. maši in so se smeli udeleževati le prvega dela do vere, maše katehumenov; za darovanja so morali cerkev zapustiti in tako tudi niso smeli prejeti sv. obhajila.

Končala se je pokora in so grešniki dosegli spravo in odvezo na veliki četrtek zjutraj s posebno mašo, ki so se je že mogli udeležiti, prejeti sv. obhajilo in tako skupaj z vsemi verniki v veselju obhajati veliko noč.

Ta dan, na veliki četrtek, so spokorniki prišli bosi in v revni obleki in neobriti in neostriženi in so se vrgli na tla pred cerkvijo, v kateri so zbrani verniki že molili spokorne psalme in litanije vseh svetnikov. Trikrat je madtem prišel iz cerkve duhovnik in spokornikom v škofovem imenu oznanil spravo in jih pozival k zaupanju in spokornosti. V cerkvi je drugi duhovnik prosil z ganljivimi besedami škofa, naj te izgubljene ovčice sprejme nazaj v čredo, saj so v solzah in žalosti delali pokoro. — Škof je tedaj molil nad spokorniki, jim dal odvezo in jih spet sprejel med vernike: Prijel je prvega spokornika, tega se je oprijel drugi, in tako je vse, ki so se drug drugega držali, popeljal v cerkev.

Taki so bili pomenljivi obredi, po katerih se je včasih delil zakrament odpuščanja grehov, sv. pokora, čeprav že takrat ta javni način delitve zakramenta ni bil edini.

Danes — kot vemo — je v zakramentu sv. pokore vse tajno: spoved, odveza, pokora. Javen je danes ta zakrament le v tem pomenu, da se redno deli na javnem prostoru, v cerkvi, kjer te spokornika morejo drugi videti, kar je tudi treba ponižno sprejeti.

BOGU V MOLITVI IN PROŠNJI Z ZAHVALO.
IN BOŽJI MIR, KI VSAK RAZUM PRESEGA,
BO VAROVAL VAŠA SRCA IN VAŠE MISLI V KRISTUSU. Filipljanom 4, 4—8

DR. ALOJZIJ ODAR

BISTVENO V ZAKRAMENTU

Različni so bili obredi odpuščanja grehov, ista pa je vedno v njih bila stvar, zakrament odpuščanja grehov.

Bistveno je v zakramentu sv. pokore, da se vernik skesan spove grehov in sprejme naloženo pokoro, pooblaščen duhovnik — to oblast ima redno vsak duhovnik le na ozemlju škofije, kateri pripada — pa mu da odvezo z besedami: Odvečem te tvojih grehov... To skupaj je "znamenje" tega zakramenta. Brez tega zakramenta sv. pokore ni.

S strani spovedanca je glavno iskreno kesanje nad grehi, ki mora biti pravo nadnaravno kesanje, ne le naravno zaradi kake naravne škode, ki mu jo je greh pozročil, kot morda bolezen, sramoto, kazen. Kesati se mora greha kot podlosti nasproti Bogu, s katero je zavrzel Boga in s tem izgubil nebesa in zaslužil pekel.

Navaden je prizor, ki se vsak trenutek na nešteti krajih sveta ponavlja: Vernik ponižno kleči v spovednici pred spovednikom kot božjim namestnikom skesano priznavajoč svojo grečnost. Spovednik mu govori besede spodbude, tolažbe, pouka in mu naloži pokoro, ki jo pozneje opravi, in mu da odvezo. To je navadna delitev tega zakramenta v rednih okoliščinah.

Pa se nam nudijo še drugi prizori. Vidimo duhovnika ob postelji bolnika, ki ves miren in potolažen umira, ko je pred Bogom priznal svoje slabosti in prejel odpuščanje. Tam je spet duhovnik ob postelji umirajočega, ki se več ne zaveda in se ne more spovedati. Tudi njemu veljajo odpuščajoče besede: Odvečem te tvojih grehov...

Mogli bi spet videti — večkrat se je to zgodilo in se še dogaja — duhovnika, Kristusovega poslanca, na kraju nesreče, kjer morda umirajo mnogi: na cesti, se v morju potapljajo, morda umira duhovnik sam z drugimi vred. Vsem skupaj spet veljajo odpuščajoče njegove besede: Odvečem vas vaših grehov... V teh razmerah, v smrtni nevarnosti, se po teh besedah izbriše vsak greh, naj bi bil v rednih razmerah še tako strogo pridržan samemu sv. očetu, in more tako dati odvezo vsak duhovnik, ki v rednih razmerah sicer nima oblasti, pa naj bi bil tudi odpadnik ali izobčenec.

Med vojaki na bojišču vidimo duhovnika, ki daje odvezo množici.

V vseh okoliščinah življenja Kristus pošilja svojega duhovnika, ki rešuje duše, kot jih je On sam, odpuščajoč jim grehe v zakramentu sv. pokore. V vseh teh in podobnih primerih vsak od teh, ki jim je bila dana odveza, prejme s tem zakrament sv. pokore in se mu grehi odpuste, da se jih le kesaja, čeprav se grehov ne spove, ker se jih ne more spovedati, in mu tudi ni bila naložena nikaka pokora. Tudi oni, ki se ni več zavedal in se torej v tistem trenutku dejansko niti ni mogel kesati grehov, je prejel zakrament in so mu bili grehi odpuščeni, če je bil takrat nekako v razpoloženju kesanja, t. j. je imel

prej nekoč kesanje in dobro voljo vprašanje svoje vesti ob priliki pred Bogom urediti, kot se je bil te dolžnosti v svoji vesti zavedal.

Če je na strani grešnika vsaj to, imajo besede pooblaščenega duhovnika v njem od Kristusa jim dano čudežno moč in res v njem izvrše, kar pomenijo: Grehu so mu res odpuščeni po teh besedah, kot bi Kristus sam bil tu in bi on izgovarjal te očiščujoče besede, kot je v Palestini pred dva tisoč leti govoril nad skesanimi grešniki.

MOČ ZAKRAMENTA

Kristus sam prihaja v zakramentu sv. pokore po svojih duhovnikih do duš in jim grehe odpušča. Grehov v duši ni več, grešnik ni več grešnik, ampak po svoji duši posvečen, kot bi ne bil grešil.

Če je človek imel smrtno greho in je spoved veljavna, so mu vsi odpuščeni, naj bi bili še taki. S tem se mu obenem odpusti večna kazen pekla in tudi del časnih kazni za grehe; po drugi strani prejme spet pravico do nebes, ker se mu obenem vrne posvečujoča milost, nadnaravno življenje božjega otroka; obenem prejme nazaj vse zasluženje za nebesa, ki ga je kdaj imel, pa ga je s smrtnim grehom izgubil. Po spovedi torej nikdar nima vernik manj zasluženja, kot ga je bil kdaj koli prej imel, naj je bil potem še tako hudo grešil.

To je glavni in bistveni učinek tega zakramenta; je zakrament mrtvih, t. j. zakrament, ki oživlja po smrtnem grehu duhovno mrtve. Prvič človeka tako oživi sv. krst, drugič, po osebnih grehih, pa ta zakrament, ki ga cerkveni očetje zato včasih imenujejo "krst pokore". Kot se brez krsta nihče ne more zveličati, prav tako ne, kdor je po sv. krstu smrtno grešil, brez zakramenta sv. pokore.

Zakrament sv. pokore v cerkvi ozdravlja in oživlja bolne ude, ki tako spet zažive polnovredno življenje v čudoviti življenjski skupnosti skrivnostnega telesa Kristusovega v svojo in vsega Telesa korist; pomeni vrnitev izgubljenih sinov, ki so z grehom Očeta zapustili, spet v hišo in družino Očetovo, kar tako lepo ponazoruje obredi starokrščanske javne pokore in sprave.

Če ima vernik pri sv. spovedi le male grehe, ob čemer go dolžnost spovedi ne veže, tedaj deluje ta zakrament kot zakrament živih. Posvečujočo milost in zasluženje za nebesa že ima in se mu vse to le pomnoži, odpuste se mu spovedani mali grehi in vsaj del časnih kazni za grehe.

Vsaka veljavna spoved nam obenem da prav posebne milosti za popolno življenje, ki jih ne da drugi zakramenti, prav posebno moč proti graham, ki so bili odpuščeni, moč prav za tiste kreposti, ki jih potrebujemo.

Med sadovi tega zakramenta je nazadnje navadno tudi, kar tako dobro razumemo, mir vesti. Človek v tem zakramentu nekako res čuti božje usmiljenje in ljubezen. Koliko najbridkejših solz je že posušil ta zakrament, koliko strlih src potolažil in dvignil, morje prave tihe sreče vedno lije na zemljo ta — studenec miru. Resničnost Jezusove besede: "Mir vam zapustim, svoj mir vam dam..." zlasti tu čutimo.

Pravijo, da je naravno, da izpoved svojo krivde človeka pomiri. Prav. Kristus je tako nekaj, kar je človeku naravno, pritegnil v ta zakrament in tako zadovoljil tudi zdravemu naravnemu teženju; saj vera narave ne uničuje. A v tem miru iz sv. spovedi je še nekaj več. Je osrečujoča zavest: "Grehu so mi odpuščeni, nisem več grešnik, spet sem čist," kar pa je iz vere in je resnica po božji milosti, česar pa nobeno priznanje svoje krivde izv. n svete pokore ne more dati.

HITIMO PRED PRESTOL MILOSTI

Pravi kristjan, ki je doumel veličino tega zakramenta, ne čaka na strogo dolžnost, ampak večkrat pohiti k temu viru nadnaravnega življenja in moči, miru in sreče. Stroga dolžnost veže le človeka, ki je po krstu smrtno grešil; kdaj mora tak gotovo prejeti zakrament sv. pokore, doioča cerkvena zapoved: vsaj enkrat na leto, v velikonočnem času. Drugih — tako danes splošno uče — ne veže stroga dolžnost spovedi za veliko noč, kakor velja za vse dolžnost prejeti v tem času sv. obhajilo. A vesten vernik oboje skupaj smatra za svojo versko dolžnost.

Verniki so včasih v zakramentu sv. pokore sprejemali nase jako težko in dolgotrajno pokoro. Danes je pokora, ki se nalaga, navadno tako malenkostna. Glavno zadoščenje za naše grehe je pač zadoščenje Kristusovega trpljenja. Iz njega ima zakrament in naša pokora svojo moč. Ko bi se zavedali moči pri sv. spovedi nam naložene pokore, bi se je ne bali, ampak bi spovednika še sami prosili za večjo pokoro. Kajti te molitve in dela, ki so nam naložena za pokoro, niso po svoji moči navadne molitve in dobra dela, ampak spadajo k zakramentu in imajo iz njega posebno moč, po kateri nam odpuščajo časne kazni, nam naklanjajo nadnaravno pomoč proti grehom v borbi za krepkost in nam množe posvečujočo milost.

* * *

Za veliko noč Cerkev vsa prenovljena in prerोजना s Kristusom vstaja in se veseli vstajenja, kot priča zlasti liturgija velike sobote: Grešniki so se spokorili in jih je na veliki četrtek Cerkev spet sprejela v svoje okrilje, ob krstu katehumenov na veliko soboto je dobila novih otrok, vse se je zgrnilo okrog vstalega Gospoda, ki v skrivnosti svete Evharistije v velikonočnem veselju vsi v sebi združuje. Zato vneseno prepeva diakon ta dan in poziva k veselju ob blagoslovu velikonočne sveče: "Veseli se, mati cerkev, ki se bleščiš v siju tolike luči, in to svetišče naj odmeva v mogočnih glasovih ljudstva."

Taka je bila priprava na veliko noč pred stoletji, ko je še nastajala sedanja liturgija. Danes hoče Cerkev z zapovedjo posta, velikonočne spovedi in obhajila doseči to: da duhovno vstanemo in globlje zaživimo in se po svetj Evharistiji še globlje povežemo v Kristusa, v novo poveličanje njegovega skrivnostnega telesa, svete Cerkve. "Kristus je vstal, vstali smo z njim in živimo v njem" — bo naša velikonočna misel in osrečujoča zavest.

DR. FRANC GNIDOVEC

OB ZADNJI URI

V mračni sobi, kjer človeku v nos udarja duh zdravil, med drugimi stoji postelja, na kateri leži mož. Njegovi posiveli, močno izpadli lasje in globoke brazde preko obraza pričajo visoko število let. Hropeče dviga svoje prsi. V globoke udrtine oči se mu spuščajo sopi košatih obrvi.

Sestra Karmen pristopi k postelji ter se dotakne njegove tresoče se roke.

Bolnik, ki je dan in noč hropel, ne da bi odprl oči, 'je sedaj pogledal.

Obraz sestre je zažarel v veselju in v bridkosti, v upanju in bojazni. Že je hotela spregovoriti besedo, a je v istem hipu umolknila in povsila oči. Morda si je vzela trenutek časa, da bi še enkrat dobro premislila, kako naj spregovori. . . Ne bi rada, da bi spet spregovorila zaman, kot pred 24 urami.

"Ali vam je kaj božje," je potem polglasno šepnila.

"Bolje, a prav malo," je dahnil bolnik ter za hip uprl svoj pogled v zaskrbljeni obraz sestre Karmen.

"Smilite se mi, ker toliko trpite. . . Kako bi potrebovali tolažbe!"

Veter je jokaje zašumel med vejami dreves pod oknom, starčkove oči pa so se obrnile proč od sestre ter srepo zrle v prazno.

Z žalostnim obrazom in počasnimi koraki je odhajala sestra Karmen v kapelo, kjer je pokleknila k vznožju Križanega. Bolnik pa je prisluhnil glasu jokajočega vetra ter z očmi in kretnjami iskal pokoja.

Svetlobo oblačnega dneva je polagoma zagrinjal mrak in veter je nekoliko utihnil. Bolnik je zaprl oči ter hropeče boril svoj smrtni boj. Prsti sestre Karmen pa so uro za uro prebirali jagode rožnega venca. . .

Mrak se je potopil v noč. Ulice velikéga Buenos Airesa so zažarele v lučih in hrup vozil je motil tišino bolniških sob.

Starček se je na ležiču premaknil, hrope nje je utihnilo. Oči so se mu ponovno odprle ter iskale po sobi, dokler ni po daljšem času vstopila sestra Karmen.

"Umr! bom," je naglo spregovoril, ko se mu je sestra približala.

"Telo bo umrlo, le telo; duša ne umrje. . ."

je odgovorila sestra z mehkim glasom.

"Tudi moja duša bo umrla — v pogubljenju!"

"Nikar tako! Bog je neizmerno dober. . .!"

"A zame ne. . . Jaz že 30 let nisem prejel zakramentov — — —" Teško je šla ta beseda bolniku iz ust. Komaj 'je zadrževal potok solza.

"Bog vse odpusti. . ., ubožec."

"Sestra, pokličite mi duhovnika, naj pride s sveto popotnico. . ."

Veter je vrgel drobne kaplje dežja v šipe oken, ko je duhovnik zaključil sveto opravilo.

Bolnik je bil kakor spremenjen. Mirno je pričakoval smrt, ki se je bližala s počasnimi, a vztrajnimi koraki.

Starčevo posteljo so obstopili njegovi štirje sinovi.

"Ker ste se zbrali ob moji smrtni postelji, čujte, kaj vam rečem kot mojo poslednjo besedo. Jaz na pragu večnosti in vaša mati iz večnosti vas rotiva: Prejemajte vsaj enkrat v letu za veliko noč svete zakramente. Strašno je težka sprava, če človek z njo odlaša; toliko težja, kolikor bolj kasna. . . Samo Bog ve, če boste imeli tudi vi ob zadnji uri milost te sprave, kot sem jo prejel jaz. . ."

Sinovi so se spogledali. Niso pričakovali take oporoke. A pretresla jih je. Preden je minila ura, so tudi oni poklekli drug za drugim k duhovnikovim nogam. Tako so sebi in umirajočemu očetu olajšali slovo. Starček se je v nekaj urah poslovil od njih za vedno.

* * *

To se je vse v resnici zgodilo. Zapisaj sem v mislih na vse tiste med nami, ki leto za letom zanemarjajo velikonočno dolžnost. Naj pomislijo na bridkost njih živih ali pokojnih staršev, na nevarnost neprevidene smrti, na možnost večnega pogubljenja. . . Vsem drugim pa naj bo zgodba kot opora za vztrajnost ter vabilo k molitvi za one, ki se ne zdramijo niti v tem svetem času. . .

"Vzdrami se, kateri spiš, in razsvetli te bo Kristus. . ." (Sv. pismo.) MIHA KOCIMAN

INDIJANSKA VESTNOST

V Severni Kanadi je neki Indijanec pred izpreobrnitvijo kradel. Jezuit misijonar, kateri ga je pripravil za sveti krst in ga krstil na ime Janez, ga je ob njegovi prvi spovedi podučil in zavezal, da mora 2 šestici kalvinskemu pridigarju povrniti. Janez gre k pridigarju in takole govori:

"Kaj hočeš?" reče pridigar.

"Jaz sem ti ukradel. Duhoven so mi rekli: Janez, daj ukradeni denar nazaj."

"Kakšen denar?"

"Dve šestici, ki sem ti jih jaz, hudobni divjak, ukradel; pa sedaj sem dober Indijanec, sem krščen, otrok sv. Duha. Ná denar."

"To je lepo; nikar več ne kradi! Hvala, Janez!"

"Hvala ni zadosti; hočem še nekaj imeti."

"I kaj pa še hočeš?"

"Potrdilo."

"Potrdilo?" čemu ti bo? Ali ti je jezuit rekel, da ga tirjaj?" reče pridigar osupljen zavoljo te prošnje.

"Duhoven niso nič rekli. Jaz Janez hočem potrdilo imeti."

"Ti si me okradel in si mi povrnil; to je dovolj."

"To ni dovolj," odgovori Janez, "glej, ti si star, jaz mlad, ti boš gotovo prej umrl, jaz pa za tabo, razumeš?"

"Ne vem, kaj je to."

"Glej, to je veliko, to je vse. Jaz bom na nebeška vrata potrkal: Peter bo odprl in rekel: Ali si ti, Janez? Kaj hočeš? — Gospod, v hišo sv. Duha bi rad šel. — In tvoji grehi? — Mašnik so mi jih odpustili. — Pa tatvino pri pridigarju? Alj si denar nazaj dal? Pokaži mi potrdilo! — Sedaj lahko vidiš nesrečo ubogega Janeza. Ubogi Indijanec, brez potrdila bi mogel, da bi te našel, teči skoz ves — pekel." Po "Zgodnji Danici"

VERSKO KULTURNI POMEN ŠKOFJELOŠKEGA OKRAJA

ALEŠ UŠENIČNIK

Obenem z njim pa je pomagal bistveno ustvarjati to zlato dobo slovenske katoliške narodne rasti rojak iz Poljan filozof dr. Aleš Ušeničnik, bogoslovni profesor in prvi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Njegovi Zbrani spisi so prava zakladnica katoliškega mišljenja, so temelji katoliškega socialnega in filozofskega naziranja, njegovi polemični spisi pa so biseri živih, krvavodrewnih razprav iz bogate zakladnice znanstvenika. S svojimi spisi je za dr. Mahničem in dr. Krekom dr. Aleš Ušeničnik pomagal ustvariti tako živo katoliško zavest v Slovincih, da so dozoreli do odločnega odklona slehernega brezbožnega življenjskega sistema, zlasti komunizma. Tragedija je, da mu je zdaj usojeno stara leta preživljati prav v tem "peklu", ki ga je tako odločno hotel odvrniti od Slovencev.

OBA PRELATA KALANA

Krek in Ušeničnik sta izmed pojakov našega kraja pomenila višek in vrh v zgradbi katoliške duhovne sfere med Slovinci. V širjavo pa so tačas nastopili s svojim delom taki podrobni graditelji, kakor sta bila prelat Andrej Kalan iz Pevna in prelat Janez Kalan iz Suhe. **Pevčan Andrej** je bil predsednik Slovenske ljudske stranke, poverjenik za kmetijstvo v prvi slovenski vladi. Bil je pa tudi urednik "Slovenca", tudi "Domoljuba" ter je v njih širil med najširše plasti versko vzgojo in prepričanje. Kot predsednik Katoliškega tiskovnega društva je imel odločujoči vpliv na vse slovensko javno mnenje, kakor se je izražalo po našem časopisju in knjigah, kot generalni vikar pa na vse versko življenje. Bil je prijatelj in podpornik naših pisateljev (Cankarja) in tudi sam pisatelj: začetkoma je pisal celo pesmi; bil je eno leto urednik "Doma in sveta", ne samo izdajatelj, sam pa je prevajal Tomaža Kempčana "Hojo za Kristusom" (nov prevod je oskrbel Ušeničnik!) in prevajal iz francoščine (Bourget: Zmisel smrti) ter iz španščine (Coloma: Malenkosti!). Kot predstojnik "Marijanišča" pa nam je vzgojil Narte Velikonja, Jakoba Šolarja, kanonika Pogačnika (mene je sicer sprejel v prvo šolo osebno, pa sem šel potem drugam). Pri njem so našli vedno zatočišče slovenski katoliški kulturni delavci. Njegovo omizje v "Marijanišču" je bila najkulturnejša katoliška družba v Ljubljani.

Sušan Janez pa je bil nadaljevalec Jeranove tradicije. Ustanovil je "Bogoljub", pisal in pisal knjigo za knjigo (nad trideset jih je postavil, ne — on ni sestavljal knjig, on jih cista, bil pa je zanesenjak, romantik, strastni

borec, toda preprost in naiven, pravi nadaljevalec "ljudskih redovnih pridigarjev" iz sanja sta ga usposabljala za izrednega publije izlival iz sebe!). Lep jezik in lahkota pi baročne dobe, odraz slovenske ljudske pobožnosti. Njegova agilnost je bila brez primere. Človek vedno novih idej, pa naj bo "treznost" ("Wasserkalan"), misijonstvo, izseljensko vprašanje (šel je na Westfalsko pastirotat), pisec brošur političnih in verskih, zasnovatelj svetovnih kongresov Kristusa Kralja in urednik mednarodnega lista "Regnum Christi". Udarjalec s kolom po liberalcih" in z bičem po komunistih, asket sicer, ki pa je umrl teden pred tem, preden bi verjetno postal resničen mučenik... Poleg najvišje katoliške kulture, je bila iz našega kraja tudi ta nova "jeranščina" dvajsetega stoletja potrebna vzgoji najširših plasti.

KNEZOŠKOF DR. ANDREJ KARLIN

Koga naj bi še imenovali iz tega časa? Gotovo na enem najvidnejših mest "prifarčana" dr. **Andreja Karlina**, kateheta ljubljanskih gimnazij, pisca verskih knjig in znanega potopisa "V Kelmorajnu", **zadnjega slovenskega tržaško-koprškega škofa**, ki so ga pregnali fašisti iz Trsta, potem rektorja zavoda svetega Stanislava (v sedmi šoli me iz samega lokalpatriotizma ni izključil iz zavoda, kakor mi je rekel, iz osme pa zato, da je držal besedo, dano v sedmi šoli). Umrl je kot lavantinski škof in je pokopan poleg Slomška, katerega naslednik je bil. Imenujem naj še "Sušana" prof. dr. Stanovnika, univ. profesorja na teološki univerzi v Gradcu, odličnega znanstvenika, **kandidata za ljubljanskega škofa ob Jegliču**. Zdaj je pokopan na domačem pokopališču v Loki. (Imam ga v lepem spominu, kajti bil sem mu ministrant pri "nunah", kjer je maševal na pamet, čeprav je bil skoraj slep. Vedno je hodil z veliko rdečo 'marelo'). Omenjam drugega teološkega znanstvenika univ. prof. dr. **Franceta Ušeničnika**, starejšega Alešovega brata in njegovega "vodnika" — po ljubljanskih cestah... pisatelja dušnopastirskih učbenikov in "janzenistične" zgodovine. Pa tudi njegovega naslednika na univerzi prof. dr. **Potočnika**, pisca asketskih knjig, in rojaka kateheta **Čadeža**, pisca nabožnih knjig in organizacije verskega pouka po šolah.

NELOČANI V LOKI

Imenujem naj tudi delo tistih, ki niso bili Ločani, pa so živahno posegali v verskokulturni razvoj: na prvem mestu naj tu imenujem **M. Katarino Majhnič**, prvo in tridesetletno prednico uršulink, ki so prišle v Loko leta 1895 in imele velik vpliv na vzgojo ženskega naraščaja za ves okraj, kar je povzro-

čilo, da so bile v splošnem ženske v tem okraju bolj izobražene kot moški. (Če je moj oče bil še analfabet, pa je moja mama imela nunsko meščansko šolo.) Potem pa enega prvih spiritualov **Bleiwisa**, ki je ustanovil — prvo **Marijno družbo v Sloveniji v Loki**, kar je tudi treba omeniti pod tem naslovom. Potem delo takih ljudi peresa, kot sta prva "dominsvetovca" — pesnik **Anton Hribar**, župnik v Zalem Logu, ki ima opeto vso zgodovino svoje fare v verzih, **Pinžgar**, ki je kot kaplan in župni upravitelj v Loki v začetku stoletja napisal tu par novel, v Sori kot župnik pa se razvil v pisatelja "Pod svobodnim soncem" pa vse do vojnih zgodb. (Tedad sem bil — tretješolec — prvič pri njem in nisem mislil, da bom pil še bratovščino z njim in to vpričo dr. Natlačena in dr. Ehrlicha!) Kako smo se čudno in pomembno razleteli! Novelist **Baloh**, član Cankarjeve "Zadruga", je svoj čas pisal v Stari Loki; prav tam je pisatelj **Janez Jalen** pripravil za naš loški oder svojo dramo "Dom", ki je potem šla čez vse odrede doma in gre z nami v tujino. Tu naj imenujem kaplana **Terčelja**, ki je bil ustvarjalec vsega, kar je bilo javno katoliškega v Loki in je njegov vpliv segal tudi v obe dolini (pa ga je na koncu selške doline pri Sorici zadela komunistična krogla po "osvobojenju"). Imenujem naj še starega staro-oškega dekana **Mraka**, ki ima ta sloves, da je bil Kreku učitelj in prvi predsednik prvega od Kreka ustanovljenega društva v Ljubljani. In še starega **kanonika Sušnika**, neumornega spovednika, sestavljaleca stoletne pratike, zvezdoslovca in zavarovalničarja, predsednika in graditelja Vzajemne zavarovalnice, Ljudske posojilnice in Ljudske tiskarne v Ljubljani. Marljiv delavec po Krekovih stopinjah, kateremu je bil v Selcih kot kaplan prvi vodnik v to smer.

Vsi ti pa so delovali že v prvih desetletjih našega stoletja, do prve in druge vojne in še čez in nekateri žive še sedaj.

RAZNI PISATELJI

Pozabiti pa ne smemo tudi nekaj pisateljev, ki jih je dala Loka in pridejo v tem pregledu v poštev. Naj imenujem tu župnika **Pavla Perka** (umrl letos), ki je izdal knjigo z naših gorá in napisal par novel v Dom in svet. Prav tako tudi ne njegovega nečaka **Jana Plestenjaka** (v mojih srednješolskih letih najbolj nadarjenega pisatelja "Domačih vaj" v zavodu, pa ga je vojna vrgla v bohemstvo), ki se je šele zadnja leta razvil v enega naših najboljših ljudskih pisateljev, sodeč po spisih, ki so izšli, še bolj pa po tistih, ki so ostali v rokopisu... On je postal poet sveta od loškega gradu (kjer sva bila v mladih letih za "mucka"-ministranta!) pa preko Hrastnice k svetemu Andreju in sveti Barbari, kjer je bil rojen, pa spet v ravnino proti Kranju, kjer je v Žabnicah postavil njegov oče hišo. Njemu je v spomin (ki je umrl pred letom) bodi povedano, da je njegova proza v verskem pogledu izredno čista in tako tudi v motivih ter predstavlja resnično ljudsko povest. Med pisatelji "Mladike" je veliko obetal katehet

Anton Žužek, pa je utihnil, čeprav je bil zelo talentiran. Med velike mislece bi se razvil umrl bogoslovec **Janez Okorn** iz Luže, Pregljev najboljši učenec, ki je pisal uvodno povest v Mentor o mojem stricu Čudetu, poleg tega čudovite domisljice, bil izredni znanstveni in metafizični mislec v smislu Dostojevskega, orientalist in navdušenec za krščansko poslanstvo ter je umrl za jetiko z načrti pisati v Rusiji romane iz verske svetovne konstelacije. Znani mladinski in verski pisatelj pri "Vrtcu" in "Bogoljubu" je bil **Janez Langerhole** iz Sv. Duha, župnik pri Sv. Lenartu, znan pod psevdonimom "E. Bogumil".

Resnično veliki pisatelj, za Tavčarjem največji v loškem okraju, pa je rojeni Ločan (pozneje bivajoč na Gostčem) veliki dramatik **Anton Leskovec** (Laudanov iz Karlovca pri kapelici). Njegove drame, katerih motivi so vzeti iz Loke (Dva bregova: stara prajerca, Macafur, itd.) so izrazito versko socialnega značaja, zadnja njegova "Vera in nevera", ki je dobila prvo nagrado pri Prosvetni zvezi, pa že celo z naslovom pove, kaj je problem vsebine. Gotovo je Leskovec naš najgloblji dramatik zadnjega časa (bil je davčni uradnik v Radovljici) in le škoda, da je umrl na operaciji želodca, bolezní, ki jo je prinesel iz italijanskega ujetništva v prvi svetovni vojni. Bil je sodruhin Dom in sveta.

LOČANI — SLIKARJI

Med modernimi slikarji bi rad imenoval mojstra **Gojmirja Kosa**, (katerega oče dr. Franc Kos je bil iz Selc in spada med odlične znanstvenike; svoje monumentalno delo "Gradivo za zgodovino Slovencev" je izdal pri katoliški znanstveni akademiji "Leonovi družbi", katere odličen član je bil), toda ne poznam nobene njegovih nabožnih podob. Med talentiranimi slikarji pa naj omenim **Koširjevega** Francelna (Spod mosta), ki sicer ni slikal religioznih podob, pač pa je njegova slika: "Rožni venec molijo" (doma v mlinu) bila že neštetokrat reproducirana ter je eden najlepših dokumentov molitve te lepe narodne pobožnosti, ki je bila udomačena tudi v njegovi rojstni hiši. (Naj bo tu omenjena tudi Vavpotičeva lepa podoba Kristusa na koru špitalske cerkve v Loki, ki je v ljubljanski Narodni galeriji.)

GLASBENIKI

Med glasbeniki pa spadajo v naš okvir štirje pomembni možje: Najprej (kot smo Gojmirja Kosa dali v Selca) naj imenujem organizatorja moderne slovenske glasbe in tudi komponista nekaj verskih pesmic univ. prof. jurista **dr. Gregorija Kreka**, sina graškega slavista istega imena, ki je bil Jeranov sosed iz Javorjev. V Selški dolini je učiteljeval pred več kot 50 leti **Lehar**, glasbenik ljudskih, cerkvenih in šolskih pesmi. Iz Poljan je učitelj **Kramer** (pozneje v Sori), ki je zbral na tisoče melodij starih slovenskih narodnih pesmi, ki še niso objavljene, pa so neizčrpen zaklad za slovensko glasbeno folkloro. In vse to gradivo je povečini versko pobarvano. Nekaj izredno lepih mašnih pesmi pa je uglasbil soriški učitelj **Železnik**, odličen sodruhin "Ce-

ciljanske družbe", pravtako poje **Jobstovih** verskih pesmi naš narod mnogo. Pred vsem pa moram omeniti **dr. Dolinarja** iz Lučen, zgodovinopisca tega gibanja za nabožno cerkveno pesem in komponista. Ali je še kdo?

IN DRUGI.

Izmed živih katoliških **kulturnih delavcev** iz te pokrajine, pa spada v naš pregled delo ravnatelja in bivšega poslanca za okraj **Ivana Dolenca**, Krekovega življenjepisca in prosvetnega predavatelja, dalje **prof. Jesenovca**, kot urednika nekdanjega "Kresa", zlasti pa **Selšana prof. Jakoba Šolarja**, ki je deloval v Škofjih zavodih in pri Mohorjevi družbi, ter "Železnikarja" **prof. dr. Fr. Koblarja** kot vodilnega literarnega in dramskega kritika pri nekdanjem "Dom in svetu" in "Slovencu" in dolgoletnega urednika "Dom in sveta" (tradicija Ločanov?). Oba delujeta zdaj aktivno v domovini, katerima se pridružuje tudi Poljanec **prof. dr. Maks Miklavčič**, urednik "titovskega" duhovniškega glasila "Nova pota". — Omenim naj še pesnika **Cvetka Golarja** iz Gostec, ne sicer radi njegove "Zapeljivke" in ne "Vdove Ročlinke", pač pa radi "Pesmi o grozdu, ki je šel k maši", o "Mariji na prestolu" in toliko in toliko religioznih pesmi na folklorne motive, ki jih je polno pri tem Gaspariju v našem pesništvu.

Imamo pa mnogo znanstvenikov, pravnikov, inženirjev, zgodovinarjev in agronomov, profesorjev in zdravnikov iz Loke in obeh dolin, ki imajo velik sloves, toda ne spada njih pomembnost v naš pregled. Na vsak način pa spada sem ime onega, ki je danes z nami vred odgovoren za vso našo emigracijo in ki dela z vsemi močmi za največjo versko kulturno rešitev našega časa in za našo domovino še posebej, boreč se namreč za ideal "rešiti domovino suženjstva brezbožnega komunizma". Mislím na **dr. Miha Kreka**, rojenega v našem ekraju pod Blegošem v Poljanski dolini. Sicer se on smatra le za Bohinjca (in si ga lahko laste oni, kakor si mi Janeza Evangelista, Gojmira Kreka in Gojmira Kosa), toda zibelka mu je tekla na naših tleh nekdanjega brižinskega posestva. In z imenom tega moža, katerega delo, napor in težnjo vsi poznamo, naj zaključim ta pregled.

* * *

Gospod urednik! Vem, da Vam ni po godu, kajti iz dveh strani jih je prišlo sedem. Toda, ali sem jaz kriv, če je prav škofjeloški okraj tako bogat z ljudmi, ki so znani kot katoliški kulturni delavci in so kot taki ustvarjali dela umetnosti in delali na poljih organizacij, da se je njihov vpliv videl jasno v versko kulturnem razvoju naroda tudi izven mej našega okraja? Oprostite mi: zagledal sem se čez Pampo, evkalipt pred mojim oknom se je tresel v vetru kot moj spomin, ki sem ga klical izpod obzorja, kamor se izgublja osatna ravnina — dolga stoletja so šla pred mojim spominom, in tudi lastna doživetja, da nisem mogel iti mimo njih in jih ne omeniti. Užival sem ob zavesti, da nisem iz pampe prišel v pampo, ampak iz kulturnega sveta... menda najbolj

kulturnega dela Slovenije, gotovo pa enega najbolj versko zavednih delov domovine... Vsi izseljenci iz Loke in okolice se zavedamo tega.

Zdaj je veter prenehal... Evkalipt se je umiril in moj spomin se je zaprl. Ostalo je pod vekami samo še vprašanje: Kako je zdaj s to kulturo, ki so jo vsi delavci ustvarjali s krvjo in mislijo in tlačanskim delom?

Ne, na to nočem misliti. V srcu čutim samo še ponos v tujini, da mi je tekla zibel v takem kraju kot je Loka, katere delo se je globoko zapisalo v zgodovino slovenskega naroda in ki je stala vedno zvesta v slovenskem katoliškem občestvu ter v stalni zvezi z vero tistega časa, ko so se naši predniki naselili v naš kraj po zamisli škofov, časa, ki je pred tisoč leti zapisal našo prvo besedo, ki naj bo tudi zadnja:

"Bože, Gospodi, milostivy, Otče Bože!"

DR. TINE DEBELJAK

"VIR NAJVEČJE SILE"

C. M. de Heredia, D. J.: "Vir največje sile." Poslovenil F. Kremžar. Buenos Aires 1950. Izdalo "Duhovno življenje".

Res je, da bivanje v tujini marsikako vidne storitve onemogoča, zato pa sili v to, da tisto, kar nastane, nekaj pomeni. "Vir največje sile" spada med prevode, kakršnih domovina ni dajala v izobilju; komaj toliko, da so črhtavali prepovedane prevedene knjige in da so opozarjali na praznoto mnogih drugih.

Molitev je vsakomur nujno potrebna; je vsakdanje dejanje — in vendar je tako težka snov za teologa in psihologa in tako težko dejanje za dovršeno izvedbo. Pisatelj "Vira" je na občudovanja vreden način pobil obe težavi: povedal je vse, kar je bistvenega v teoriji molitve, in pokazal, kako moliti z uspehom. Neštevilne zapletenosti, ovire in vprašanja je tako kot vsi veliki izumitelji rešil na najbolj preprost način: s formulo $x y z$. x je tisti Bog, ki je obljubil, da bo vse dal, za kar ga bomo prosili z zaupanjem. Na naši strani je torej potrebno samo čim večje zaupanje. Nič lažjega, kot neomejeno zaupanje do Boga, vsemočnega, "neskončno spodobne Osebe" (str. 246), ki "se **ponaša** s tem, da je zvest" (17). Vse je v tem, da se popolnoma predamo resnici, da je Bog naš oče. O Njem so vedeli že pogani, da je **neskončno dober**, kristjani to vemo iz Njegovih besed — "Mislite, da je Gospod dober! Dobro mislite o Njem!" pravi sv. Duh v knjigi Modrosti —, predvsem pa iz dejanj: lastnega Sina je poslal v bedo in smrt za nas. Ta nam je spet z besedo in dejanjem pokazal jedro molitve, prošnje, ki mora vedno uspeti in vedno v našo srečo: **Zgodi se Tvoja volja! Zaupanje**, ki je ob neskončnosti x -a **nujno** neomejeno (kdo ne bi slavil božjo dobroto!), je **edini pogoj**, da kdorkoli izprosi karkoli. Pri tem je opozoriti samo še na to, da za Boga ni časa in da se moramo v to vživeti tudi Njegovi otroci, rojeni za večnost; to se pravi, da moremo prositi za stvar, ki naj se zgodi v prihodnosti,

sedaj, v preteklosti ali v večnosti in da nam jo Bog dá v mejah ene od njih — vedno tako, da bo nam v korist.

Knjiga je napisana prav za sedanjí rod, ki je v svojih dedih položil vse zaupanje v snov in v človeški razum, bil zato v svojih očetih prevaran in oropan zaupanja in zljaj tretpa pred uničenjem in išče rešitve. Ljudem tega rodu, ki jih je napuh pahnil v sužnost živali, ki jo vsakdo nosi v sebi, in samovolji diktatorjev, kaže Heredijeva knjiga odrešenje v Resnici. Svetu, ki hoče videti v denarju edino sredstvo do sreče, dokaže, da je to sredstvo le molitev. Pisatelj nas odlično pozna, saj je eden od nas, zato je napisal knjigo tako, da je za vsakega. Če pravi, da izvzema fadn rizeje (str. 242), je to samo še en prijem več: tudi Jezus je imel s farizeji najtežje delo in vendar je do zadnjega vse poskusil, da jih pridobi.

Pisatelju je bilo žal, kot sam pripoveduje, da mnogoštevilne knjige na tako dolgočasen način govore o molitvi. Sam je o njej, ki je človeška moč in božja šibkost, toliko vedel, poznal toliko njenih uspehov od prvih časov do danes in toliko njenih čudežev sam do živel, da ga je moralo prav gnati k pisanju o vsem tem. Kar predstavljamo si ga, kako po dnevnem trudu kuri pipo, piše, striže prešernost peresa in se ob nji glasno smeje (str. 241/2). Njegov živi duh, trdno prepričanje o resničnosti in pomembnosti predmeta, prenesena od delava, živahnost in šegavost sloga so pripomogli, da je knjiga "tako zanimiva... in na nov način pisana, kakor nalagač za naš čas", kot pravi naš prevzvišeni škof. Vsak odstavek vabi k razmišljanju: "Vir največje sile" je bogata zakladnica snovi za duhovno razmišljanje, zlasti ker je pisatelj poskrbel, da misel nikoli ni sama in suha, temveč vedno preprežena s podobami in dogodki, da nas zgrabi za srce in da kar sami prilezejo na dan dobri nameni. Večina "slik" so tudi literarne slaščice.

Koliko je prevod ohranil moč izvirnika, ne vem. Knjiga se lepo bere in tudi od jezikovne platí vrši svoje poslanstvo. Nad revnost dnevnega tiska jo najbolj dviga izbrani besedni zaklad. Vendar ne manjka stilističnih in jezikovnih pomanjkljivosti.

KOLENDAR SVOBODNE SLOVENIJE

Uredili uredniki Svobodne Slovenije. Izšlo l. 1950 v Buenos Airesu. Z okoli 90 prispevki in mnogimi ilustracijami.

Prav je, da kdo tudi v "Duhovnem življenju" s staljšča verske revije izreče besedo, dve o tem koledarju-zborniku. Pozdravljamo ga kot pojav sam na sebi in kot odjek ljudi in življenja, iz katerih je izšel.

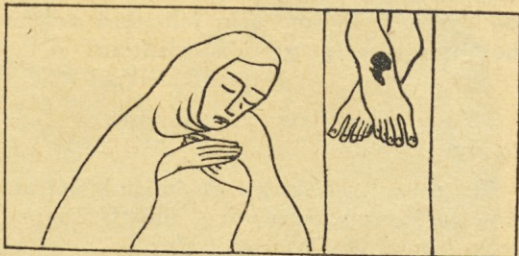
Kot kulturni pojav prekaša ta knjiga vse dosedanje koledarje in se uvršča v neveliko skupino važnejših slovenskih zbornikov. Meš hibami je pokazati na sicer nujno, a včasih le preobčutno razliko vrednosti in važnosti prispevkov in na večkrat pregrubo malomarnost

za jezik. V primernem sorazmerju so pogledi v preteklost, razkrivanje usodne dobe 1941-45 in prerezi snovanja v begunstvu. Zbornik odlikuje realizem, ki je daleč od brezupne utrujenosti, pozna pa optimizem, rastoč iz dolge in častne katoliške tradicije, s posebno življenjsko silo pa iz nedolžno prelite krvi. (Gl. posebno strani 58, 62, 65, 88.)

Krščanski optimizem daje večini prispevkov pomen iskrenega iskanja resnice; spreminjajo se v gradivo, s katerim se bo zidala zgodovina. Morda pa le zbornik včasih greši s kako neobjektivnostjo? Z zamolčevanjem? Mislim, da redkokdaj in da nikoli ne hudo. Če pisci ocenjujejo — kolikor ocenjujejo — s katoliškega vidika, je to edini objektivni vidik, kakor je prav preteklo desetletje spet tako jasno dokazalo. Človeško je, če se ponekod soglašja strankarska ali drugačna skupinska zaverovanost. Ponavadi se ne da izločiti pri še tako vestnem iskanju resnice. Če je ta pogoj — vestno iskanje resnice — izpolnjen, nima nehoteno lahko barvanje dejstev nobene zveze z nepoštenjem. Zgodovinarjem iz poznejših rodov, ki opazujejo že iz varne daljave, pripada naloga, da odstranijo take pege. Računati moramo še z redkostjo najbolj potrebnih virov in s tem, da imamo za sedaj še razloge, da to ali drugo zamolčimo. Popolno zgodovino komunizma bodo začeli pisati šele po njegovem razsulu. — Nekaterim se bo zdelo, da je premalo odkritosti v slikanju temnih plati begunstva in naših napak. A prvič za celotno podobo begunstva sploh ni šlo; drugič pa prav tako ni javljenih vse polno najlepših in zato skritih dejstev. Kljub raznovrstnosti podatkov in števil je — kot vedno — mnogokrat en sam verz lirične pesmi ali odstavek iz črtice sposobnejši, da razsvetli naš obstanek in boj v svetu.

Zbornik potrjuje dosedanja dognanja: ta obstanek je težji in ta boj hujši, kot si je kdo mogel predstavljati. A tudi koristnejši in plodnejši. Udarci, ki jih prejemamo in ki si jih sami zadajamo, so kot udarci po zvonu budilke: Vstanite! Iz polovičarstva, iz razprtij, iz preziranja sebe in drugih — ta čudna, dolgo negovana napaka, ki človeka vodi, da sebe napihuje in druge peha v nič in se istočasno sebe sramuje in pred drugim krivi hrbet — ta napaka je najslabša poteza v slovenskem značaju; to je tujina potrdila. Budni in po koncu hodečim nam je Slovincem odprta pot v svobodo — ideal, ki ga zbornik največkrat opeva. Znamenje je ugodno: Marija je stopila v središče človeštva. Vsem Njej zvestim velja geslo: "V boj za spoznanje resnice." In ta nas bo osvobodila. (Prim. str. 20 in 19)

PROF. GERZINIČ

RELIGION

En equivocarse creyendo verdadera la religión cristiana, no hay gran cosa que perder; ¡pero qué desgracia equivocarse creyéndola falsa!

PASCAL

Los gobiernos que quieren mantenerse incorruptos, tienen que cuidar sobre todas las cosas de mantener incólumes las ceremonias de la religión y tener á ésta siempre en su veneración.

Así como la observancia del culto divino es causa y ocasión de la grandeza de los Estados, así también el desprecio del culto divino es causa y ocasión de su ruina.

Es imposible que quien manda sea respetado por quien desprecia á Dios.

La pérdida de toda devoción y de toda religión lleva en pos de sí infinitos inconvenientes y desórdenes.

MAQUIAVELO

Nuestros gobiernos modernos deben indudablemente al cristianismo su autoridad más sólida y el que las revoluciones sean menos frecuentes; aun á ellos mismos les ha hecho ser menos sanguinarios. Esto se prueba por los hechos comparándolos con los gobiernos antiguos. La religión mejor conocida, descartando el fanatismo, ha dado más dulzura á las costumbres cristianas. Ese cambio no es obra de las letras, porque, en donde quiera hayan brillado éstas, no por eso ha sido más respetada la humanidad; las crueldades de los atenienses, de los egipcios, de los emperadores romanos, de los chinos, dan fe de ello. ¡Cuántas obras de misericordia son fruto del Evangelio! ¡Cuántas restituciones y reparaciones produce la confesión entre los católicos! Entre nosotros ¡cuántas reconciliaciones y limosnas produce la aproximación de las épocas de comunión!

ROUSSEAU

Nunca se ha visto en el mundo religión alguna que tienda más directamente al fin de procurar la paz y la felicidad de los hombres que la religión cristiana.

BOLINYBROCH

La voz de la naturaleza entera nos grita que hay un Dios.

VOLTAIRE

En todos los países y en todos los tiempos será muy buena ley civil favorecer todo lo posible los progresos del cristia-

nismo; porque esa religión, por más que parezca tener por objeto exclusivo la bienaventuranza en la otra vida, es empero entre todas las religiones la que más puede contribuir á nuestra felicidad en este mundo. Su extrema utilidad procede de sus preceptos y de sus consejos, que todos tienden á conservar las buenas costumbres.

ENCICLOPEDIA FRANCESA

ONI, KI NIMA VEČ MAME

Kadar Ti zaveje vetrič preko čela, ne jezi se, Tvoja mama Te boža iz dalje. In kadar čuješ v svetišču spev, da se raduje srce, smehlja se, to je glas Tvoje mame.

Kadar utrgaš cvetko, dvigni jo k ustom; poljubljaj boš mehka lica Tvoje dobre mame.

V jasni zvezdnati noči poglej na nebo in pozdravila Te bo zvezda, svetla in velika. Le glej jo in videl boš v njej mamico svojo.

Danes jočem... A kdo razume bol? Komu naj potožim? Kam naj grem? Mati, mati...!

Živela si, pa Te ni več...

Nisem Te razumel, ko si hodila med nami — a sedaj, ko Te ni več, sedaj šele razumem Tvojo veliko, močno dušo... Vse Tvoje življenje je le skrb in bolečina, delo in žrtev v brezkončni nesebični ljubezni — za nas.

Sama si hodila po trnjevi poti življenja in danes vem, da so mnogokrat za krvavele Tvoje stopinje, kajti trnje je zbadalo globoko, in nikogar ni bilo, da bi hladil Tvojo bol... O mama, kako velika se mi zdiš, mučenica si v svoji žrtvi! Kolikokrat sem premišljeval Tvoje trudne korake, ko si hitela v cerkev; Križanemu si potožila svoje težave, pri njem si našla zopet moči. Tudi tega takrat še nisem razumel. Sedaj pa razumem, danes tudi vem, da more zmagati to veliko trpljenje le ena mati, mati po duhu Kristusovem.

Jaz poklekam... mama, odpusti! Kam naj grem? Kdo me utolaži? — Mati, h Kristusu grem, tudi Ti si hodila k Njemu po uteho in moč... Tvoj otrok ti bo sledil...

MIRO

KATOLIŠKI MISIJSKI

Dobro se spomnim, čeprav bo kmalu že 22 let od tega in sem bil tedaj komaj 15 letni študent. V cerkvi sv. Jožefa je bilo slovo od treh misijonarjev, ki so šli iz Ljubljane v Indijo, v Bengalijo, začenjat naš Bengalski misijon. Govornik na prižnici je govoril misijonarjem pred oltarjem in nam v cerkvi. Zastopnike slovenskega naroda na bojni fronti Kristusove Cerkve jih je imenoval, in jih zagotavljal, da jih narod ne bo pozabil, ne bo pustil na cedilu, ampak da jih bo v vsem njih misijonskem delu podpiral z molitvami in žrtvami in gmotnimi darovi, kar da je naša sveta dolžnost.

Misijonarji so sprželi vsak svoj misijonski križ in ga poljubili. Poslovlili so se od nas in pogumno odšli na misijonsko pot, prepričani, da v trudih in žrtvah in delu ne bodo sami. Domovina, ki jo bodo zastopali, jim bo v oporo.

Na sliki spodaj jih vidimo: p. Poderžaj v sredi, brat Udovč na levi in brat Drobnič na desni. Že 22 let delujejo v Indiji. Za seboj so med tem privabili še več drugih: Sedej, Demšar, Ehrlich, Cukale... in bratje Vidmar, Ribaš (ki je že odšel h Gospodu po plačilo), Lukan, pa še nekaj sobratov hrvaške narodnosti in veliko sester iz vseh krajev Jugoslavije... Vsi so odhajali v prepričanju, da bodo v nas imeli zveste sodelavce, sograditelje božje Cerkve v Bengaliji, kajti vsem smo znova in znova to obljubljali.

Glejte jih, "tri krafej", kakor je sebe in sobrata nazval p. Poderžaj, ko nam je poslal to sliko. Kako prijetno, toplo se nam smehljajo. Veseli so, ko gledajo ob dvajsetletnici

svojega odhoda v misijone nazaj, na trude in boje, na uspehe ne brez neuspehov...

Meni pa njih nasmeh, prizanesljiv nasmeh, še nekaj drugega pove: Zdi se mi, kot da bi z njim zakrivali obziren očitek domovini, nam, ki smo jim obljubljali našo pomoč, ki je pa nismo skoraj nič nudili, ampak smo jih zlasti zadnjih deset let pustili osamljene, skoro čisto osamljene...

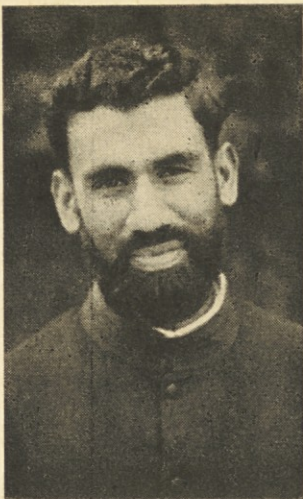
Tedaj smo imeli morda opravičilo, ko smo bili pokopani v take stiske in težave. Tudi danes imajo opravičilo oni v domovini, vsaj glede gmotne pomoči.

A mi v svobodi? Mi danes nimamo opravičila za naše nesodelovanje. Nihče nas ne ovira v našem molitvenem življenju: Molimo za naše misijonarje! Pa tudi trpljenja in bridkosti nam ne manjka: žrtvujemo naše križe tudi za slovenske misijonarje! Koliko pomagamo domov in kako se trudimo, da zgradimo sebi v tujini novo bivališče — prav je to: A ne pozabimo pomagati pri tem našim zastopnikom na Kristusovi osvajalni bojni fronti, pomagajmo zlasti graditi novo, dostojno bivališče evharističnemu Kralju v središču našega Bengalskega misijona v Khariju.

"ZA PODERŽAJEVO CERKEV" — to je geslo glavne misijonske pomožne akcije Slovencev v letu 1951. Lani smo omogočili dr. Janežu, da je mogel nabaviti rentgenski aparat za slovensko misijonsko bolnišnico v Čaotungu, kjer še sedaj z njim dela "čudeže". Letos pa pomagajmo p. Poderžaju postaviti cerkev in oltar v njej, na katerem se bodo vsak dan dogajali čudeži — skrivnostne daritve Jezusove.

L. L. C. M.

PODERŽAJEVA CERKEV

Ko so nekateri misijonarji v Indiji prijatelji našega Bengalskega misijona, zvedeli, da hočemo izseljenski Slovenci pomagati zgraditi cerkev v središču misijona, pozdravljajo to našo požrtvovalnost. Tu objavljamo sedeče pismo:

Globoko me je ganila novica o Vašem delu za naš misijon. Občudujem Vašega duha, ki je tako prepojen s Kristusovim duhom, da najdete kljub bridkim skrbem — daleč od svojih domov — še čas za nas, svoje brate in sestre v Kristusu!

Gotovo tudi v bodoče ne boste prenehali s svojo velikodušno pomočjo. Prosim Vas, naj se Vaše molitve v neprestanem toku dvigajo pred božji tron za tisoče, ki ne poznajo pravega Boga, oziroma za tiste, ki Ga poznajo, pa nimajo poguma okleniti se prave vere bodisi zaradi družabnih ozirov ali pa zaradi nasprotovanja s strani družine in družbe. Da, molitev je ena največjih potreb, saj pravi apostol Pavel: "Jaz sadim, Apolon zaliva, Bog pa je tisti, ki rast daje." (1 Kor 3-6).

Dejansko že nisem delal na misijonskem polju. 21. novembra 1950 šele sem prejel sveto mašniško posvečenje. Vendar pa sem nekaj mesecev preživel na postajah 24 Parganasa, kjer delajo slovenski in hrvaški misijonarji, in sem lahko na mestu ugotovil velikanske potrebe misijonarjev v teh krajih zlasti v finančnem pogledu. Kajti tudi pomatikanje denarnih sredstev lahko pokoplje marsikatero vzvišeno misijonsko podjetje.

Kakor Vam je znano, je okrožje 24 Parganasa ob izlivu velike reke. Ker je to področje prepojeno z rekami in pretoki, je zelo malo potov. Zato si ni mogoče predstavljati, da bi vozila mogla od misijona do misijona. Konji, bicikelj in čoln so edina prevozna sredstva v teh krajih. štiriindvajset ur rabiti, da dosepeš od enega konca misijona do drugega. Kdor ne premore motornega čolna, se mora pač zadovoljiti s čolnom na dolga vesla, oziroma računati z vetrom in rečnimi tokovi.

Veliko je misijonskih problemov v teh krajih, ki teže naše misijonarje. Eden teh misijonarjev je Vam dobro znani rojak p.

Stanko Poderžaj. Dolgo se že trudi tam v daljnem Khariju. Postavil je že cerkvi zdolovc, jo pokril ter s pomočjo p. Se-leja in dobrih bratov zgradil župnišče. Pa je mar s tem njegovo delo končano? Urednik Van bo sporočil njegove velike potrebe in najnujnejše želje. A nič manjše, če ne večje so skrbi s krščansko vzgojo domačinov in s šolami. Delo kliče po učiteljih in katehistikih. Toda kdo jih bo plačal? Hvala Bogu nimamo velikodušne dobrotnike, Vas, ki pomagate marsikateremu našemu misijonskemu podjetju na roge. Spominjajte se še naprej Vaših bratov in sester v Kristusu, in ko bodo ti sprejeli Kristusov evangelij, se Vas bodo spomnili in klicali na Vas obilje milosti in blagoslova od skupnega Očeta.

Vaš prijatelj v Kristusu

R. J. Cordeiro S. I.

P. Cordeiro, po rodu Indijec, rojen v Zap. Indiji (Portugalski Goa) 25. aprila 1919, je stopil v red 28. oktobra 1936; skupno s svojim bratom, ki je tudi duhovnik in redavnik ter rektor višje šole sv. Lovrenca v Kalkuti, se je odločil delati tam, kjer delajo naši misijonarji. Ima še dve rodni sestri, ki še misijonarita med rojaki in rojakinjami.

P. Jože Cukale — misijonski reporter — poroča

Kurseong, 20. novembra. — Velika kapela Marijinega kolegija si je nadela svatovsko obleko. 37 mladih jezuitskih novomašnikov misijonarjev, ki študirajo na tem zavodu, doglih iz vseh delov sveta, je prejelo na praznik sv. Cecilije 21. novembra mašniško posvečenje iz rok prevzv. msgr. Periera, kalkutskega nadškofa, ki je znan tudi Slovencem, saj se je na potih v Indijo dvakrat tudi v Ljubljani ustavil. Število Gospodovih maziljenecv je doseglo v tem svetem letu rekord. Za to priliko so od vsepovsod prihiteli predstojniki novomašnikov, da jim v imenu svojih provinc in v imenu misijona čestitajo ter jim namesto staršev stisnejo roko, deleč z njimi novomašniško srečo. Nekateri med novomašniki so mogli podeliti svoj novomašni blagoslov svojim sorodnikom. Pater Mac Farland na primer je dobil v Kurseong kar celo svojo družino, ki je za to slovesnost prispeja iz New Yorka z letalom. Velika večina novomašnikov pa je radostno doprinesla k žrtvi Jagnjetovi še svojo osebnost in svojih odsotnih dragih domačih patri odšli na delo v indijske nižine, kjer jih njihovi sobratje že težko pričakujejo, med tem ko se bo Marijin zavod napolnil z novimi bogoslovci.

Za božične praznike je dokaj novomašnikov

odšlo po bližnjih misijonskih postajah v pomoč misijonarjem. Ostali se pripravljajo doma na božično slavlje. Kapela je v najbolj svečanem ornatu. V toplo zakurjeni dvorani (tu gori imamo precejšen mraz, ki gre na živce zlasti vročine vajenim indijskim patrom) je vse poskrbljeno in pripravljeno, da preživimo nekaj prijetnih božičnih večerov.

Amerikanski božoslovec Fr. Bakewel nam pripoveduje, kaj vse je doživel v Nepalju, kjer se je pred tedni udeležil ameriške znanstvene ekspedicije na Mont Everest, ki je odšla, da prouči teren za končni naskok na najvišjo goro sveta. Čeprav je bil gost ministrskega predsednika, je bore malo zvedel o revoluciji v notranjosti dežele. Najbolj razveseljiva vest, ki nam jo je bogoslovec prinesel, je ta, da so misijonarji povabljeni odprti univerzo v Katmandu, glavnem mestu nepalske kraljevine, ki se je do zadnjega upirala sprejeti evangelij. Podobna ponudba je bila stavljena od strani indijske vlade za univerzo v Delhiju. Napredovanje krščanstva v Aziji je sicer počasno, za nestrpno goreče misijonarje prepočasno, a sigurno!

Darjeeling. Vreme sijajno drži! Visoka Kandēndzinga se je oblekla v najlepši hermelin. Točasno ni študentovskega živčava v Kolegiju sv. Jožefa, zato pa ima naš brat Janez Udovč holj proste roke, da pripravi in popravi vse potrebno za prihodnje šolsko leto, med tem ko je brat France (Drobnič) odletel z letalom proti Kalkuti po nujnih poslih. Dar-

jeeling je mesto bogatašev in budističnih boncev, pa so mu kljub temu božični prazniki vtisnili krščanski obraz. V evropsko urejenih izložbah najdeš vse, tudi krščanske božične voščilnice. In celo jaslic ne manjka.

Kalingpong. Od vsepovsod se zgrinjajo kuliji z velikimi koši svežih jabolk in sladkih mandarin na ramah, s čimer kar zasipljejo bližnje trge in vasi. Od časa do časa prihajajo karavane Tibetancev preko gorskih prelazov: to so begunci, ki se umikajo pred prodirajočimi komunisti. Tudi Dalai Lama, vladar Tibeta, se umika proti Indiji. Njegovi verniki, katerim uspe priti v njegovo bližino, mu izkazujejo božjo čast, verujoč, da je v njem utelešen poganski bog Ri-zi. Potrtost zaradi odhoda Dalai Lama v deželi narašča. On sam bo v Kalingpongu lahko obiskal svoji dve rodni sestri, ki študirata pri katoliških redovnicah...

Kalkuta. V Kolegiju sv. Frančiška Ksaverija se srečujejo naši misijonarji, katere navdušeno sprejema br. Lukan. Blizu novega leta smo in zato se "posli" menjajo. P. Viktor Sedej bo zamenjal v Satkiri o. Lojzeta Demšarja, ki bo odslej služil drugega "cesarja", kakor se sam izraža. Dodeljen je v pomoč o. Stanku Poderžaju v Khari, da bosta s skupnimi močmi in z domačo slovensko pomočjo dogradila župno in dekanjsko cerkev. P. Polgar odide v Morapaj. Z gora so predstojniki poklicali tudi o. Jožeta Cukale, da se v zelenem Seramporu privadi bengalščini.

IZ BENGALSKE ZGODOVINE

V Bengaliji nismo v nikakršni divji pokrajini, ki bi se šele zdaj izmotavala iz tisočletnih goščav in bi počasi stopnjo za stopnjo sprejemala kulturo. Nasprotno! Dežela tisočletnih kultur je, ki jih je sčasoma prekrila goščava, iz katere še zdaj štrlijo tu pa tam žalostni ostanki.

Seveda Bengalija ni vedno v sedanji obliki obstajala, kakor tudi ni obstajal bengalski narod kot tak. Pač pa lahko iz preteklosti izluščimo zanimivih podatkov, ki nam v proceji jasnih obrisih predočujejo deželo in njen genij. Nekaj zgodovine torej ne bo odveč!

Sičilijanec Diodor (Diodorus Siculus), ki je živel za časa Julija Cezarja in Avgusta, piše v svoji splošni zgodovini sledeče:

"On (t. j. Aleksander) je prejel od Fegeja (neki indijski prvak) opis dežele onstran Inda. Najprej pride puščava, ki bi jo prekorčili v dvanajstih dneh; potem reka z imenom Ganges, 32 stadijev široka in globoka kot katerakoli druga reka; onstran te reke se razprostirajo kraljestva Brazijcev in Gangeridov, katerih kralj Ksandrames ima zbrano vojsko 20.000 konjenikov, 200.000 pešcev in 2.000 vozov; vrh teg še 4.000 slonov, za vojsko opremljenih in izurjenih."

Isti Diodor piše na drugem mestu: "Med južnimi deželami zavzema prvo mesto Indija, znamenita zaradi svoje razsežnosti in goste

obljudenosti; kajti tam stanujejo mnogi narodi, med katerimi je najmogočnejši narod Gangeridov, proti katerim Aleksander ni izvedel vojnega pohoda, ker se je ustrašil velikega števila za vojno izurjenih slonov..."

Enako govori pisatelj Quintus Curtius Rufus v svojem življenjepisui Aleksandra Velikega.

Plutarh opisuje zgornje podjetje: "Ker so ga (Pora), ki je imel samo 20.000 pešcev in 2.000 konjenikov, premagali le z največjim naporom, so se vojaki Aleksandra odločneje uprli, ko jih je silil čez Ganges. Slišali so bili namreč, da je ta reka 32 stadijev široka, 300 seznjev globoka; na drugi strani pa da čakajo nanje vojaki, konji in sloni. Kajti kralja Gangeridov in Brazijcev sta bojda prežala nanje z vojsko 80.000 konjenikov, 200.000 pešcev, 8.000 bojnih voz in 6.000 bojnih slonov. To število ni prav nič pretirano: kajti Adrokot, ki je kmalu potem zakraljeval, je podaril Selevku 500 slonov naenkrat in je z vojsko 100.000 mož prehodil Indijo in jo vso osvojil."

Veliki zemljepisec Strabo, ki je živel ob času Avgusta in Tiberija (27 pred Kr. do 37 po Kr.), pa piše: "Vso Indijo namakajo reke, katerih nekatere se stekajo v dve največji: Ind in Ganges... — Ganges... je največja indijska reka..."

Plinij Starejši (Gaius Plinius Secundus), ki je bil rojen leta 23 po Kristusu in je umrl ob izbruhu Vezüva, ki je uničil Pompeje, je

v svoji "Historia Naturalis" kot zemljepisec napisal sledeče zanimive podatke: "Kajti raziskovale so jo (Indijo) ne samo vojske Aleksandra Velikega ter vojske Selevka in Antioha (kraljev, ki sta mu nasledovala)... in Patrocles, njun admiral, temveč so pisali o njej tudi razni drugi grški pisci, ki so bivali na dvorih indijskih kraljev, kot n. pr. Megasthenes ter (Dionizij, ki ga je tja nalašč v ta namen poslal Filadelf... Seneca, naš rojak, ki je napisal razpravo o Indiji, navaja število njenih rek kot 65, njenih narodov pa kot 118." Potem Plinij starejši preide na opis Bengalije, navaja kot njene prebivalce Kalinge in izrecno navaja tudi Ganges.

Tudi Ptolomej se peča z indijskim zemljepisom in vso Indijo deli na deželo tostran in onstran Gangesa.

V Indiji sami je Bengalija skoraj od pamtiveka mnogo pomenila. "Vanga", današnja "Banga" (izg. Bóngo), po kateri je oblikovana naša "Bengalija", je omenjena v najstarejših indijskih virih in v največjih epih — Rámajani in Mohabhároti. Mónu (= Manu- indijski zakonodavec) pravi, da je Bengalija tvorila del dežele Arijevce (Aryavarta). Izmed obeh največjih nasprotnikov bramanske premoči je bil eden izmed njih bengalski kralj Pandujcev Bóšudeb (Vasu Deva).

Po veri so bili hindujske Bengalce budisti in džajnovci spreobrnil k svojim verstvom. Bramanski — hinduistični — vpliv je za nekaj stoletij iz dežele skoraj izginil.

Številni budistični prvaki in reformatorji so bili rojeni Bengalci. Budizem so oznanjali v Tibetu, v Koreji, na Kitajskem in Japonskem. V zadnjih deželah ob času prvih stoletjih po Kristusu. Še zdaj so priročniki japonskih boucevpisani v bengalskih érkah 11. stoletja, kar jasno pove, koliko so bengalski budistični pridigarji pomenili v deželi Vzhajajočega Solnca. Tudi na Javi so se ovekovečili bengalski umetniki kot graditelji templjev. Sloveli so tudi kot ladjedelci. Ladje, v Bengaliji zgrajene, so nosile pridigarje in trgovce na otok Ceylon, na Javo, na Kitajsko in Japonsko. Zna- na je dogodivščina Bijoy Sinka, bengalskega kraljeviča, sina bengalskega kralja Sinhabahu-ja, ki je s 700 privrženci leta 543 po Kr. osvojil otok Ceylon, ki se po tej bengalski dinastiji Sinhov (sinha pomeni lev) imenuje "Sinhol", t. j. dežela Sinhov. — Še prej pa so Bengalci v Indokini ustanovili samostojno naselbino čómpo (Champa). — Še v sredi 9. stoletja po Kr. sta bengalski umetnik Dhiman in njegov sin Bit Palo ustanavljala slikarske, kiparske in železolivarske šole, ki so izvajale precejšen vpliv na nepalsko, kitajsko umetnost in na umetnost vseh dežel v budističnem območju.

Kot že omejeno, je bila Bengalija od nekdanj sprejemljiva za vsako versko novotarijo. Od 24 džajnovskih "božjepotnikov" (moč, ki so sloveli kot posebljena božanstva) je 23 izmed njih doseglo "odrešenje" na ozemlju Bengalije. Mnogi izmed teh so bili tudi po rojstvu Bengalci.

Več stoletij so se potem Bengalci odkrito upirali bramanskemu hinduizmu. Monu, že

omenjeni zakonodavec, je sicer vključil Bengalijo v arijsko območje, vendar pa je iz strahu pred slabim versko-nravnim vplivom budističnih Bengalcev, med katerimi so se pravne vezi zelo zrahljale, hindom drugih dežel prepovedal občeovati z Bengalci. Ta sloveči komentator prastare Hindu knjige je celo proglasil, da v Bengaliji stanujejo sami "hudiči" ("rakoši" in "pisači"). Razlog je preprost: Bengalci so se bili tako navzeli budizma, da jim je bolj nestrpni in versko-nravno st. o. j. hinduizem presedal.

Kako po je potem hinduizem v bengalski deželi vendarle prevladal? S stražnimi preganjanji. Ta preganjanja so uprizarjali "dvakrat rojeni" (božanstveni) bramanci. Klasično je besedilo, ki ga navajam naravnost iz bengalskega vira:

"Mnogi prvaki (Bengalcev, ki so se upirali hinduizmu), ki so oznanjali hudobne budistične in džajnovske nauke, so bili najprej v znanstvenih razpravljanjih premagani. Potem pa so jim bile glave s sekiro odsekane in z bati na mlinskih kamnih v prah zdrobljene. Tako so bili ti zli nauki uničeni in dežela rešena nevarnosti..."

Od takrat Bengalija velja za deželo hindov. Pa ne brez drugih primesi!

P. STANKO PODERŽAJ D. J., Indija

ZA PODERŽAJEVO CERKEV v Khariju

(Indija) bo skušal Slovenski dužnopastirski odsek v Buenos Airesu med vsemi po svetu raztresenimi rojaki in na razne načine v teku leta 1951 zbrati vsaj skromni prispevek slovenskega izseljenstva — 1000 dolarjev. V Argentini je zbiranje prispevkov urejeno na sledeči način: člani in sodruđniki odseka so prejeli NABIRALNE BLOKE, na katere naj bi vsak v svojem okolju zbral mesečno po 50 pesov, delno od onih dobrotnikov, ki bi se odločili, kakor lani za dr. Janežev sklad, darovati mesečno vsaj po 10 pesov za Poderžajevo cerkev, delno pa od priložnostnih dobrotnikov, ki bi ob raznih prilikah kolikor koli prispevali v ta vzvišeni namen. — Na ta način se seveda še ne bo zbralo dovolj za dosgo deleža argentinskih Slovencev pri tej akciji, ampak se je in se bo ostala vsota dobila še na druge načine: z dohodki silvestrovanja v Buenos Airesu, ki ga je bil odsek priredil: z uprizoritvijo misijske drame "Tri modrosti starega Wanga", ki jo isti odsek pripravlja, in zlasti z zaključnim velikim Poderžajevim srečolovom ob koncu leta 1951. — Lepo vabimo vse argentinske rojake, da se radi odzovejo povabilom požrtvovalnih misijskih sodruđnikov ter žrtvujejo po možnosti večji ali manjši znesek v to važno slovensko versko akcijo — gradnjo cerkve v Indiji. — Rojake v Kanadi, USA in drugod po svetu pa pozivamo, naj se pridruđijo argentinskim, kakor in kolikor jim razmere dopuščajo. Z združenimi močmi razširjajmo božje kraljestvo vsaj tam, kjer se še da — in dokler se še da... da ne bomo katoličani tudi v Indiji prepoznani, kakor smo bili — na Kitajskem, kjer smo odločilno uro morda že dolgo izgubili... Uredništvo

MOJI PRVI KORAKI PO INDIJI

NOVO PRESENEČENJE

Naslednje jutro me je pater Zurbitu povabil na Marijino božjo pot v Bandro. Hotela sva vjeti še sveže vtise Marijinega nočnega obiska v tem kraju. Obenem me je hotel presenetiti, kar se mu je tudi v polni meri posrečilo.

"V samostanu, ki je čisto blizu cerkve, živi in dela že dvajset let neka sestra iz Jugoslavije. Hočete, da jo obiščeva?"

Kdo bi se upiral tako vabljevemu predlogu? Zakaj ne bi poizkusil, kako doni domača beseda sredi Indije! Radovednost je dosegla svoj višek, ko mi je dobra mati prednica sester sv. Križa predstavila sestro Konradino Resnik. Začela je angleški, nadaljevala hrvatski, a nazadnje sva se zedinila govoriti po naše. Saj jo gotovo poznate! Naše gore list, doma iz Sel pri Kamniku. V začetku ji je kar malo zaprlo od preseenečenja, pa tudi meni ni bilo vseeno, govoriti v tujini z našo misijonarko. Vse ji je bilo novo. Razmere doma, v tujini, v misijonih. Pristaviša je pol zares pol v šali, da ni prav, da gre vse tja, proti Kalkuti, dočim je ostala ona edina od Slovencev v tem delu Indije. — Pa kljub temu ne sme biti pozabljena, saj je misijonska centrala v Argentini gotovo z njo v zvezi. O svojem bogatem delu dobra sestra ni hotela govoriti, pa ne bi bilo napak, da naš svet zve kaj več o njej. Izročil sem ji lepo svetinjo za spomin na svetoletno romanje po Rimu. Šele kasneje v Kalkuti sem opazil, da sem ji pravzaprav izročil tisto blagoslovljeno svetinjo, ki mi jo je osebno podaril sveti oče o priliki, ko mi je uspelo prositi ga za blagoslov naši dobri mami doma, ki so zboleli za smrt. Pa hvala Bogu, zdravje sa jim je čudežno vrnilo in to je vendar glavno. Sestra Konradina, slovenska misijonarka, pa ima lep spomin na sv. očeta in to tudi mnogo velja!

Z VLAKOM PROTI BENGALJI

Tudi naši patri so mi svetovali, naj nadaljujem vožnjo z vlakom. Listek stane šest rupij (ena rupija ca. 150 ital. lir). Vlak je tukaj v Indiji cenejši, kakor kjerkoli v Evropi. Vožnja traja en dan in dve noči. Tako se bom izognil nepotrebnemu sončenju, ki mi itak v Indiji ne uide; preden pa jo Loenerkerk pribriše v pristanišče, si lahko že ogledam naše misijonarje in njih delo.

Kdo ve, morda mi celo izplačajo izostalo voznilno na ladji? Pa na to uho je bila holandska trgovska družba gluha.

Še ena želja se mi je izpolnila na dan odhoda. Rad bi obiskal misijonarja salezijanca iz Benečije, ki deluje v Matungi, čigar mati mi je izročila sto pozdravov zanj. Pa za Matungo sem vedel toliko, kakor za svojo zadnjo uru. Pa me je inž. Clarence Rego, mlad indijski uradnik, ki dobavlja olje za ladje v pristanišču, povabil na svoj dom v Dadar, ki je čisto blizu Matunge. Sicer Angloindijci ne žive več v tistih blestečih razmerah, kakor prej pod Angleži, vendar pa žive še vedno kot

gospoda Indije. Občudoval sem njegovo družino, ki je prežeta katoliškega duha. Duhovnik pomeni zanje višek sreče in temu primeren je bil tudi sprejem. Pod večer, ko je bila vsa družina zbrana, nam je Clarenceva sestra zalgrala na klavir. Pesmi za pesmijo so se vrstile: Schubertova Avè Marija, Tirolska, Sarafan, Sveta noč itd. Pozno zvečer pa me je dobri Mathew, Clarencev mlajši brat, bogoslovec, z motorjem odpeljal v Matungo. Vesel je bil pater Giacomello pozdravov iz domovine in doma, kdo bi jih ne bil! Dal mi je drugo jutro tudi vodnika, da me je spremil nazaj v Bombay, dočim mi je Mathew dostavil vozni listek Bombay—Kalkuta!

Nekdo je pač pripravil ta srca, da so mi tako velikodušno stala tiste dni ob strani. Mar je težko uganiti Njeno ime?...

SKOZI SRCE INDIJE

Večerni vlak je krepko rezal daljave proti Nagpurju. Mesta in vasi so se počasi bližala, pa spet v naglici izginjala, zakopana v večerno luč zahajajočega sonca, ki je lila na gozdove in džungle, polja in vode, na nizke kolibice, ki so se stiskale v svojem preprostem slamnatem oblačilu ob prašnih cestah, med ozkimi stezami, izgubljaljočimi se v daljavi. Globoko v osrčju dežele je še polno neraziskanih bivaljšč, o katerih nima niti indijska vlada mnogo pojma, zlasti kadar s težavo preštevata bogastvo svojega prebivalstva. Prvotno prebivalstvo dežele so črnci, ki so bili v davni potisnjeni od draidskih plemen v notranjost dežele in kasneje še enkrat od arijskih plemen; danes prebivajo ti ljudje povsod po goratih predelih Indije. So zelo dostopni evangeliju, kakor pričajo uspehi čotanagpurskega misijona, ki ima svoje središče v Rančiju, ki je najbolj obetajoča misijonska pokrajina Indije.

"Odkod prihajate," je želel vedeti moj sopotnik, ko sva se srečala v jedilnem vozu, kamor sem zašel, da si malo dušo privežem.

"Iz Italije. Mislim ostati v Bengaliji, koder že delajo naši misijonarji iz Jugoslavije."

"Torej ste Jugoslovan?"

Pogledal me je začudeno, kakor pri nas gledamo Kitajca, kadar se pojavi na vasi. Novice iz naših krajev močno privlačijo vsakogar, ki z zanimanjem posluša zgodbe iz naših pokrajin. Seveda si lahko kar zadovoljen, če se jim posreči "uganiti", da je Jugoslavija nekje na Češkem. Indija namreč čeha dobro pozna, saj njen "Bata" buva in oblači vso Indijo, zlasti v dobi deževne sezone. Imel sem tudi priliko govoriti s čehi, ki imajo tam pri Kalkuti kar celo mestno četrt, češki otroci pa študirajo na misijonskih srednjih šolah.

Seveda ni pustil, da bi si plačal svoje kosilo. To se vendar ne spodobi, da bi misijonar plačeval vpričo indijskega katoličana iz Goel!

Zanimiva so ta srečanja z Indijci! Z menoj v kupeju sta sede!a še dva trgovca iz Kalkute, dočim je na drugi strani kraljeval muslimansk. Indijec s svojima dvema ženama in otroci. Ženi sta bili neprestano zakriti, kakor je na-

vada tudi v naši Bosni; vendar pa sta od časa do časa razgledovali svet okoli sebe; zlasti ju je zanimala moja obleka in moj brevir; morda sta mislili, da mora biti kak zanimiv roman, ki ga ta tujec tako z navdušenjem prebira.

"Gotovo ste katoliški misijonar in namenjen v Kalkuto v Ksaverijev Kolegij?"

"Uganili ste!" Začuden sem pogledal prvega sopotnika na moji desni, kako je mogel uganiti tako natančno. Povedal mi je, da je študiral v Kolegiju in da dobro pozna naše patre in se pohvalil, da je Kolegij ena najboljših univerz v Indiji.

"Verujem," sem nadaljeval, "da zmore edino evangelij prinesiti ljudem srečo."

"Kakšno stroko mislite prevzeti na Kolegiju?"

"Moja želja je, živeti in delati med preprostim ljudstvom v 24. Parganasu, če ne odločijo drugače moji predstojniki. Hočem biti čisto nihov, vzgajati jih in dvigati h Kristusu." — Govoril sem s poganom naravnost, to je najbolj učinkovito. Ob taki priliki mi je nekoč neki Indijec samozavestno pripomnil, da se Indijci od Evropejcev pač ne morejo mnogo naučiti, ko pa se znajo le mikastiti med seboj.

"Ali ne mislite, da je mnogo dobrega, kjer je mnogo zla, gospod? Mislim namreč, da Kitajska ni zmožna dvigniti same sebe iz težav, kamor je pahnjena, ker v sebi nima dovolj moči, dočim krščanska Evropa komaj čaka dne, kdaj razbije zavezo, ki je padla preko nje — ne čisto po lastni krivdi." Utihnil je in si prižgal cigareto. Preden se je poslovil, me je prosil oproščenja, kakor da bi me užalil. Občutljivost in samozavest Bengalcev je znana. Treba jih je le razumeti in biti z njimi dober, pa se ti približajo.

"Ali vaši starši še živijo?" me je vprašal drugi.

Pritrdil sem mu. Presenetilo ga je, kako je mogoče zapustiti starše in oditi tako daleč. Indijci so zelo navezani nanje. Iz nadaljnjih vprašanj sem dobil vtis, da misli, da sem prišel iskat sreče in zaslužka, oziroma da tiči v meni nekaj pustolovske krvi. Zato sem nadaljeval.

"Misijonar čuti globoko, kaj so čustva krvi in srca. Toda ta sveta čustva se morajo umakniti pred sveteljšimi, pred božjim klicem. In take žrtve so nujne pri uspešnem širjenju božjega kraljestva."

Morda sta moja sopotnika razmišljala, o žrtvah misijonarjev, dobrih mater in sivolasih očetov, ki se s komaj zadržanimi solzami sklanjajo nad pismi svojih sinov in hčera, ki so odšli daleč, da osrečijo druge. Najbrž pa nista dognala, da so njihove žrtve tista velika gonilna sila, ki misijonarju pomaga pri veličastnem delu. Vendar sta moja sopotnika zaslužila nekaj tistega, kar pravi japonski pisatelj Takedo Izumu v "Prazniku cvetočih češenj":

... najvišja sila je žrtev!

Povabila sta me na kosilo in eden od njiju mi je na večer odstopil svojo blazino.

TAM JE KALKUTA

Noč je shladila ozračje in zarja je pričela zlatiti ogromna polja okoli štirimilijonskega

mesta. Ravnine so prepregnene z rekami in pretoki in jezeri, med katerimi se stiskajo naselja, kakor gnezda močvirskih ptic, vse navzdol do Bengalskega zaliva. Tam, kjer šumijo slane vode, po katerih se podijo morski psi in skrivajo krokodili, v območju palm in bambusovih gozdov, ki dajejo zatočišča tigrom in leopardom, ki preže na črede, in koder ob večerih doni mehko otožna bengalska pesem, tam je 24. Parganas s Kalkuto.

"Kaj delajo naši misijonarji to jutro?" Pozdravil sem jih od daleč in jim želel vse blagoslove!

Tu je torej njihov dom, njih veselje in trpljenje — sredi svojih duhovnih otrok, ki jih utrjujejo in pridobivajo za Kristusa.

Dragi brat Lukan, zakaj nisi pridržal z br. Udovcem dr. Janeža in naših misijonarjev lazaristov malo dlje, pa bi danes skupno zgrabili za delo kar tu v Bengaliji? Kako bi bilo prijetno obdelovati skupno njivo v tako obilnem številu! Toda božja volja je, da oni pišejo zgodovini Skrivnostnega telesa Gospodovega nove slavne strani na Kitajskem!

Kolodvor v Kalkuti je oživel kakor mravljišče. Leni Gangesov rokav Hoogly se ovija okoli mesta kakor kobra; s svojo umazano vodo je živo nasprotje velikim in živalnim ulicam, ponosnim poslopjem in drzno se vzpenjajočim mostovom. Vse izginja polagoma v nedogled in palače postajajo hiše in hiše postajajo hišice in okna postajajo okenca...

Kalkuta še spi, med tem ko naš avtotaksi drvi skozi višinski moderni most pri Howrah kolodvoru.

Natančno ob pol sedmih zjutraj sem prestopil prag ponosne stavbe na univerzi sv. Frančiška Ksaverija. Smehljaoč me je pozdravil brat Lukan Jože. Odveč bi bilo pripomniti, kako bratovsko mi je stregel. In da je bilo najino veselje popolno, nama je Bog poslal še dobrega patra Lojzeta Demšarja iz "turške dežele", s katerim sva si ogledovala mesto, zlasti, kadar je bil br. Jože prehudo zaposlen, kajti prezidaval je šolo pri Kolegiju, izplačeval, nakupoval, je sploh desna roka patra ekonomu. Ob večerih smo krenili na sprehod proti "Majdanu", ki je nekakšen kalkutski Tivoli. Ali pa je brat Lukan vzel svoj težki motor s prikolicco in naju popeljal skozi Park Street, ki je evropski del mesta, mimo palače Viktorije in tja do Zoološkega vrta. Včasih smo šli ogledovat bazarje ali pa velike kalkutske kolodvore.

Kakšen promet tramvajev, vojaških transportov! Vmes švigajo male rikše, to so vozički (kakor jih imajo pri nas šentviške gospodinjne), ki prevažajo prebivalce iz enega mestnega kota v drugi za majhen denar. Avtobusni in avtomobilski promet je sploh izredno razvit. Vozači so po veliki večini ponosni Punzabci s severa, ki so zaradi svoje visoke postave, živobarvne obleke in lepega svilenega turbana posebnost indijskih mest. Uživajo tudi sloves najboljših indijskih vojakov, ki so se zlasti izkazali ob pohodu Pakistancev na Kalkuto, katere so pognali spet nazaj v "turško" Indijo, med tem ko so se mirni Hindu držali doma in pričakovali, kaj bo, ter so

Angleži mirno gledali bratsko borbo. A zdaj kaže, da se bo plemenitemu voditelju Indijcev Nehruju vendarle posrečilo spraviti sprte brate.

V Kalkuti se je ponovil isti prizor kakor v Bombayu. Nad 20 % ljudi je v obeh mestih brez strehe, zato si posteljejo kar po pločnikih. V zapranih oblekah, pokriti le z lažno odejo, spe v klopih po cele dneve. Tudi kadar se mesto budi, nadaljujejo s svojo nirvano. Zakaj ne? Spanje je najcenejše razvedrilo, ki si ga morejo privoščiti vsi zemljani več ali manj. Čez dan si poiščejo par pesti riža, ki ga prav počasi zavživajo. Tako mirno prebdi in prespijo čete dneve in to je najbolj ekonomsko, kajti gibanje povzroča potenje, pa tudi žejo in glad. Torej...

"Ljudstvo, ki je sedelo v temi in senci smrti..."

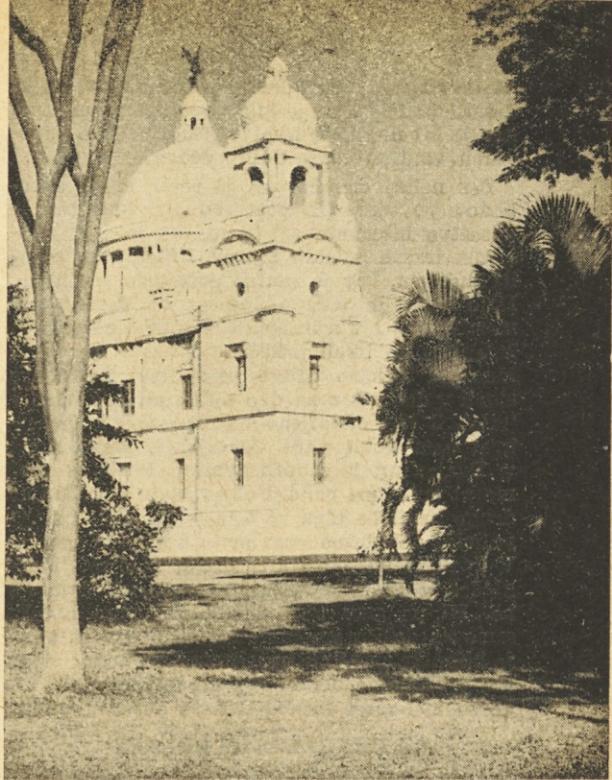
"Ali bo zagledalo veliko luč?..."

"Kdaj?..." Sv. oče Pij XI. je zaklical pred leti: "Za vsako dušo, ki se bo pogubila do naši krivdi oziroma nemarnosti, bomo odgovarjali pred Očetom ljubezni, ki je v nebesih."

Ali ne pravi lepo Prešeren: "da pravi Bog se kliče Bog ljubezni, da čudno vodi k sebi otroke ljube, da ne želi nobenemu pogube". Torej so tudi Kitajci in Japonci in rdečkožci in temnopolti Indijci njegovi ljubljani otroci? Da, vsi so poklicani k sreči, k videnju Njega, ki je Resnica, Dobrota in Lepota. — Kako to, da širne množice stradajo te sreče? Mar je Oče ljubezni pristransko delil? — On je storil vse! — Ni pa človek storil vsega! — Če so kristjani tako bogato obdarjeni z Resnico, to je gotovo skrivnost božje ljubezni. Ta dobrota pa tudi obvezuje!!!

Kako naj torej pagani poznajo, da je Bog Ljubezen, če ne bo ljudi, ki bi jim o Njem govorili?

Mnogo Indijcev je mislilo, da bodo kato-

Palača v Kalkuti

liški misijonarji zapustili Indijo obenem z umikom Angležev, kakor so storili mnogi protestantski misijonarji.

"Kako to, da so ti "sahibi" ostali še vedno med nami?" se vprašujejo Indijci. "Torej so samo zaradi nas ostali?..." Počasi se jim sveti v glavi, da je tista sila, ki drži misijonarje v Indiji, ljubezen.

(Konec v prihodnji številki.)

O. JOŽE CUKALE D. J.

NAŠ MISIJONAR V INTERNACIJI

P. Janez Ehrlich, jezuit, ki sedaj vodi misijonsko tiskarno v Ranchiju (Indija), je preživel med zadnje vojno dobro leto v internaciji, skupaj z 227 misijonarji. Kako je do tega prišlo in kakšno je bilo življenje tam, nam sam popisuje v tem zanimivem poročilu:

Prvo leto v Indiji sem bil zaposlen na misijonski postaji Morapai. V januarju 1939 sem se preselil nad 500 km proti severu od Kalkute, v Kurseong, da se skozi štiri leta posvetim študiju teologije. Vkljub divjanju vojne vihere po svetu, so bila to zame mirna in srečna leta tihega študija in molitve. Svetovne dogodke smo dnevno sledili na velikih zemljevidih s pomočjo vesti iz radia in časopisov.

V drugem letu teologije sem bil odrejen za katehista v bližnjem dekleškem internatu. Poučevati sem moral enkrat na teden v treh razredih veronauk v angleščini. V začetku je bilo malo nerodno zaradi jezika. Komaj sem

se privadil novemu delu, pa sem moral naenkrat prenehati. Zakaj? Ker sem bil italijanski državljan.

INTERNIRAN V KURSEONGU

V torek, 11. 6. 1940, zjutraj smo izvedeli po radiu, da je Italija stopila v vojsko. Drugi dan je prišel policist v civilu ter nas službeno obvestil, da smo pod "Haus-Arrest", t. j. da ne smemo zapustiti posestva kolegija brez pismenega dovoljenja policije v Darjeelingu (30 km severno od Kurseonga), da ne smemo govoriti z zunanjimi ljudmi, ne razpravljati o vojski etc., ne imeti radia, bicikla, orožja itd. Ali je to bilo hudo? Zame gotovo ne; saj se drugo v našem življenju ni spremenilo kot to, da nismo mogli iti ven na sprehode. Drugim (vsega nas je bilo 7) je to bilo malo težje. Sicer pa smo imeli dosti prostora za sprehode — saj je treba celo uro, da se obhodi meja posestva, večji del gozd na hribu. Hišni predstojnik nam je seveda držal malo "pridigo",

da ne smemo delati kakih 'neumnosti', ki bi dražile policijo. To je bilo popolnoma umestno, ker je bil naš kalkutski nadškof osebno odgovoren vladi za naše dobro vedenje.

Čez nekaj mesecev se je revir naših sprehodov povečal. Ob posestvu St. Mary'sa je posestvo internata za fante, ki je pod vodstvom irskih šolskih bratov. Smeli smo tedaj iti tudi tja, kar je znatno podaljšalo sprehode. Dalo nam je tudi priložnost za malo spremembe, kajti v njih šoli (20 minut od našega kolegija) so imeli približno dvakrat na mesec kino ali kakšno drugo prireditev. Tudi smo smeli v decembru za dva tedna na počitnice v 'vilo', 3 km oddaljeno od Kurseonga. Nekajkrat sem dobil tudi dovoljenje, da sem šel v Darjeeling k zobozdravniku. Prvič sem se moral javiti pri policiji ob prihodu in odhodu; druge krat še tega ni bilo treba. Sploh se je policija navidezno prav malo zanimala za nas. V dveh in pol letih niti enkrat niso prišli pogledat v St. Mary's, ali smo še vsi tam ali ne. Mi pa smo tudi delali, kar smo hoteli, samo na daljše sprehode nismo hodili. Glavno je bilo, da smo bili popolnoma svobodni glede pošte. Tako je ostalo vse do decembra 1942, ko so nas zares "zašili". Toda o tem pozneje.

"Z BENGALSKIH POLJAN"

Leta 1941 sta bila z menoj v teologiji še dva sobrata iz "našega" misijona: p. Demšar in fr. Gabrič. Še od prej pa sta bila tam brata Drobnič (kuhar itd.) in Schmid (farmer, t. j. nadzira delo na vrtu in pri živini: kokoši, svinje, 30 krav). Ko so bile zveze med Ljubljano in Ameriko ter Indijo prekinjene, nas je skrbelo, kaj bo s propagando za naš misijon, ki se je do tedaj vodila iz Ljubljane. K sreči so iz Ljubljane še pravočasno sporočili v Ameriko, da naj pošiljajo misijonske darove iz Amerike naravnost v Indijo. V začetku oktobra 1941 smo prejeli prvo pošiljko darov s popisom dobrotnikov. To je bila naša ura! Spoznamo z drugimi misijonarji sem začel izdajati majhen listič z naslovom "Z bengalskih poljan" ter ga pošiljal slovenskim misijonskim dobrotnikom v Ameriko. V začetku smo imeli malo naslovov. Koncem leta 1944 pa sem "tiskal" vsake številke tisoč izvodov in pošiljal na 700 različnih naslovov v Ameriko. Decembra 1944, ko sem šel prvič v Ranči za terciat, sem predal izdajanje lističa p. Poderžaju, dekanu našega misijona. Pri vsem tem delu mi je največ pomagal p. Gabrič, ki je že od prej z velikim uspehom izdajal tak listič v hrvaščini ("Tamo gdje Palme cvatu") za hrvaške dobrotnike v Ameriki.

MOJA NOVA MAŠA

Zdaj pride na vrsto najvažnejši dogodek mojega življenja — sveto mašniško posvečenje: duhovnik Kristusov vekomaj! Bilo je v kapeli kolegija sv. Marije v Kurseongu, v petek, 21. novembra 1941 po rokah kalkutskega nadškofa, prevz. dr. F. Periera, D. J. Vsega nas je bilo ta dan dvajset novomašnikov: 9 Belgijcev, 4 Indijci, 2 Amerikanca, 2 Italijana, 1 Grk, 1 španec in moja malenkost — vsi jezuiti-misijonarji za razne pokrajine širne Indije. Drugo jutro, 22. novembra, so

bile nove maše. Meni je asistirala naš rojak p. Sedej; ministrirala sta mi brata Drobnič in Udovč, medtem ko je p. Gabrič zastopal vse sorodnike, prijatelje in znance. Novo mašo sem daroval v kapeli kolegija in to na istem oltarju, kjer sta pred leti darovala novo mašo p. Poderžaj in še prej p. Jožko Vizjak. Večina mašnega perila, ki sem ga rabil pri novi maši, je bil dar jugoslovanskih in bengalskih misijonarj. Da sem se pri novi maši prav posebno spominjal vseh svojih dragih, mi pač ni treba posebej pisati. V normalnih letih je navada, da novomašniki pošiljajo domov blagoslovni telegram na dan posvečenja; no, leta 1941 niti navadnega pisma nismo mogli pisati; toda božji angeli so odnesli moj novomašniški blagoslov k vam skozi vse cenzure; niti Gestapo jih ni mogla ustaviti.

STRICHEVA SMRT

Zadnje leto teologije (1942) je kar mimogrede minulo; saj je glavni cilj že bil dosežen za mašniškim posvečenjem; preostal je le še zadnji izpit. — V začetku avgusta 1942 sem prejel od kalkutskega nadškofa obvestilo o mučeniški smrti strica Lamberta v Ljubljani 26. maja 1942. Škof ga je osebno poznal in cenil. Vest smo dobili po dobrem dr. M. Kreku iz Londona. Novica me ni preveč iznenadila, saj sem vedel oziroma bil prepričan, da se stric Lambert ne bo potuhnil pred sovražnikom (akademik, ki je bil z njim ustreljen, je bil naš bivši sobrat Viktor Rojčic.)

Sredi septembra 1942 sem končal s poslušanjem predavanj in v začetku novembra srečno absolviral teološke študije z zadnjim velikim izpitom. Po Kurseongu bi moral iti v Ranči za terciat. In res so predstojniki že delali prošnjé za potrebno dovoljenje policije. No, ljubi Bog je imel druge načrte...

NA POTI V KONCENTRACIJSKO TABORIŠČE

V nedeljo pred odhodom so nam naši sobratje pismeno obvestilo od bengalske vlade v Kalkuti, da bom 2. decembra odpeljan v taborišče za vojne ujetnike v Deoli, skupaj s 4 italijanskimi sobratji z istega kolegija. To je bilo seveda precejšnje iznenadenje, čeprav smo iz dogodkov zadnjih mesecev nekaj slutili. Začeli smo iskati na zemljevidu, kje je ta nerečni Deoli. Našli smo ga: 1.800 km zapadno od Kurseonga! Pakiranje. Vzeli smo s seboj vse, kar smo mislili, da bo koristno in dovoljeno.

V nedeljo pred odhodom so nam naši sobratji priredili poslovilni večer. Tudi mi smo morali nekaj "narediti"; jaz sem jim zapel "Gor" čez izaro..."

V sredo, 2. decembra 1942, opoldne smo zapustili Kurseong. Na postaji nas je čakal glavni policist Kurseonga, ki je kupil za nas karte od Kurseonga vse do Deolija. Vlaku, ki je prišel iz Darjeelinge, je bil priključen poseben vagon II. razreda, v katerem je že bilo 24 italijanskih salezijancev (med njimi več Furlanov in Benečanov). Njim smo se pridružili mi, jezuiti: 3 duhovniki in 2 teologa. Seveda smo imeli "časno" spremstvo: 2 brigadirja z revolverji in 10 nepalskih policajev s

puškami. Toda vsi so bili do nas zelo prijazni in vljudni.

Ponoči ob 2 smo prispeli v Katihar. Bil je četrtek, praznik sv. Frančiška Ksaverskega, velikega apostola in zavetnika Indije in misijonarjev. — P. Vergottini in jaz sva š'a na postajo gledat, kje bi našla prostor za sv. mašo. Nikjer nič, vse polno ljudi, da, celo na hodnikih, peronih itd. so ljudje spali. Tako smo se odločili, da mašujemo v vagonu. Jaz sem maševal v kupeju salezijancev (med njimi sta bila samo dva duhovnika): imeli smo dialogirano sv. mašo. Oltar so bili kovčki... Mašna knjiga je bila tako majhna, da sem jo moral v roki držati. Prava misijonska maša.

Ob pol desetih zjutraj smo nadaljevali potovanje skozi Bihar. Na tej progi smo videli nekaj posledic velikih nemirov in izgrediv minulega avgusta (1942): požgane postaje, izropane restavracije, poškodovane vagoni itd. Zato je bilo težko dobiti hrano na tej progi. K sreči so imeli salezijanci v zalogi kruha in klobas(!), pa so z nami bratsko delili. Vidi se, da imajo salezijanci več praktičnega smisla kot pa "učeni" jezuiti.

Vozili smo se ves dan in vso noč ter v petek ob 6 zjutraj prispeli na postajo Gorakhpur. Vlak je stal samo dobre pol ure, pa sta mogla samo dva maševati; imeli smo namreč stvari za dva oltarja. Drugi smo med sv. mašo prejeli sv. obhajilo.

Isti večer smo prispeli v mesto Lucknow. Razkropili smo se po mestu. Trije izmed nas smo po dolgem iskanju našli samostan Lorentin (iste misijonarke kot v našem misijonu), kjer smo najprej obiskali Najsvetejše — prva priložnost na potovanju. Sestre so nas zelo prijazno sprejele. Dogovorili smo se, da bomo drugo jutro vsi trije pri njih maševali. Ko smo se vrnili na postajo, smo morali do polnoči čakati na naš vagon; od tu namreč vozi druga železnica. Takoj smo se spravili vanj in šli spat. — Še prej pa smo izvedeli, da so spremenili naš vozni red ter da bo naš vlak odpeljal drugi dan ob 6.50 zjutraj. To nam je bilo zelo nerodno, ker smo bili uredili za sv. maše pri sestrah ob 6.30... Kaj storiti? Če nobeden ne gre, bo zmešnjava in mogoče zamera. Zato sem vstal ob 4.30 ter po dolgem iskanju v temi vendarle s pomočjo angela varuha našel samostan ob 6. Vse je bilo zelo lepo pripravljeno za tri duhovnike. Povedal sem ž. m. prednici, zakaj sem prišel sam. Takoj je razumela naš položaj in me peljala v kapelo, kjer sem v miru maševal. Ni bilo časa za zahvalo ne za zajuterk. K sreči je prednica uredila za avto, ki me je odpeljal na postajo. Prispel sem dve minuti pred odhodom vlaka... Vsa ta naglica je bila brez potrebe, kajti po dveh in pol urah vožnje smo prispeli v mesto Cawnpore, kjer smo morali vse do večera čakati na drug vlak. Pač nismo bili svoji gospodarji.

Drugo jutro ob 7 smo prispeli v Delhi, glavno mesto Indije. Bila je nedelja. Blizu postaje smo našli farno cerkev starega dela mesta in nedaleč tudi samostansko kapelo, kjer smo maševali. Po skupnem kraljevem zajtrku smo

O. Janez Eärlich, D. J.

si ogledali šolo, penzionat, itd. Popoldne smo se v manjših skupinah odpeljali s fижakarjem v novi del mesta Delhija, kjer smo videli od blizu krasni parlament, od daleč pa podkraljevo palačo in vrtove — vse zgrajeno v modernem indijskem slogu. Po dolgem spraševanju in iskanju smo našli tudi katoliško cerkev, "katedralo", kjer je škofijski sedež. Tu smo imeli srečo, da smo bili sprejeti v avdienco pri apostolskem delegatu v Indiji, ki se je slučajno nahajal v Delhiju (stalno bivališče je imel do 1. 1947 v Bangalorju, Južna Indija). V prijaznem razgovoru nam je med drugim povedal tudi marsikaj o taborišču ter nam tako prihranil nekaj razočaranj.

Iz Delhija smo se odpeljali ponoči ob 10.15 in drugo jutro ob 9 prispeli v Ajmer, zadnjo železniško postajo našega potovanja. Od Kurseonga do Ajmerja smo prevozili 1.998 km!

V Ajmerju smo najprej maševali. Opoldne smo se pa odpeljali na dveh tovornih avtomobilih v Deoli. Spremljala sta nas samo še oba brigadirja; od ostalih policajev smo se poslovili na postaji. Naši spremljevalci so nam na vsem potovanju šli zelo na roke, prav nič nam niso nagajali; zares častno spremstvo. V mestih smo šli celo sami, kamor smo hoteli. Glavna zasluga gre komandantu, ki nas je spremljal; bil je namreč slučajno katoličan s Ceylona. On nam je samo povedal, kdaj se moramo vrniti na postajo za obede in za odhod vlaka. Potovali smo seveda na državne stroške. — Pozneje smo izvedeli, da drugim skupinam ni šlo tako gladko kot nam. Mnogo je zaviselo od komandanta, pa tudi od obnašanja "ujetnikov".

Po štiriurnem potovanju skozi puščavo smo vsi pražni prispeli pred žično ograjo taborišča Deoli. Zbogom, svoboda!

V TABORIŠČU

Oblasti so nas zelo hladno sprejele. Strogo so pregledali vso prtljago, odvzeli in spravili v shrambe vse "dragocenosti", denar, zemljevide, orodje itd., vse kar bi moglo omogočiti

beg iz tabora. Ko je pregledujoči kapetan vide! na mojih litsinah, da sem bil prej avstrijski državlján, me je vprašal, če znam nemško. Ko sem pritrđil, reče: "Wo sind Sie in die Schule gegangen?", a s tako dovrženo nemško izgovarjavo, da sem se ustrašil, misleč, da sem padel v roke zagrizenemu Nemcu. Ko sem mu potem še povedal, da sem doma iz Žabnice, itd., me je vprašal, če znam slovensko. Tudi temu sem seveda pritrđil. Zdaj pa stotnik ni nič dejal, samo z roko je pomignil na drugi konec barake. Od tam je prišel oficir, kateremu je nekaj govoril na uho, nakar je ta pristopil k meni ter me vprašal, od kod sem — v slovenščini! Kaj takega pač nisem pričakoval v angleško-indijskem taborišču. V teku razgovora (slovensko ni znal dosti; govoril pa je dobro hrvaško — oba sta bila Čeha) sem izvedel, da je drugi oficir komandant našega oddelka ter da je tam tudi brat Ivan Germek iz Tomaja... Ostali del inšpekcije je bil potem bolj prijateljski. Smejal sem se kapetanu, ko je pogledal in potrkal moje ročno zrcalo s celuloidnim okvirjem. Vprašal sem ga, zakaj to dela. Rekel je: Veste, imamo izkušnjo...

Ko so nas vse popisali, preiskali in zdravniško pregledali, so nas spustili skozi dvojno vrsto žične ograje v taborišče — kot miške v kletko. Tam nas je že čakalo 160 italijanskih misijonarjev! Vsi so nas prav prisrčno sprejeli. Med 14 jezuiti sem našel več znancev iz Gorice in iz Kurseonga. Odvedli so nas k "sobam". Moj kottiček je bil v baraki št. 15. Prvi vtis je bil precej klavern. Vse, kar sem našel v celici, je bila neke vrste postelja in "modroc", drugega nič. No, s pomočjo dobrih sobratov sem polagoma dobil najpotrebnejše. Čez dva tedna sem nekje pohopal stol s tremi nogami; ko sem mu dodal čez nekaj dni še četrto nogo, sem bil pravi gospod.

227 MISIJONARJEV

O življenju v taborišču bi lahko napisal celo knjigo, ker sem tiste dni vodil dnevnik. Samo to rečem, da mi ni žal, da sem dobil tudi to skušnjo. V celem taborišču nas je bilo približno 4.000 ujetnikov, toda v našem oddelku smo bili sami misijonarji. Na koncu nas je bilo 227, med njimi dva škofa in nad 150 duhovnikov iz raznih redovnih družin (dominikanci, salezijanci, Misioni Estere di Milano, itd.). Bratska ljubezen nas je združila v eno samo družino, posebno pred Najsvetejšim, kjer sta izmenoma dva izmed nas noč in dan brez prestanka bila na častni straži. Vez bratske ljubezni v Kristusu nam je olajšala vse težave in neprijetnosti taborišča. Najbolj nas je bolelo, da smo morali zapustiti svoje misijone. Bali smo se, da bi nas poslali nazaj v Italijo. Naša edina želja in glavna molitev je bila, da nas čimprej pustijo nazaj v misijone.

NA SVOBODI!

26. februarja so nam sporočili, da se bomo v začetku marca vsi preselili v drugo taborišče, še bolj proti severo-vzhodu, ker je tam podnebje bolj zdravo. Začeli smo se priprav-

ljati na odhod. No, meni ni bilo treba čakati. 1. 3. 1943 sem bil poklican v glavni urad taborišča, kjer so mi sporočili, da sem spuščen na svobodo in da lahko grem, kamor točnem. Hvala Bogu! Takoj drugi dan, t. j. točno tri mesece po odhodu iz Kurseonga, sem se poslovil od svojih tovarišev v taborišču in odpotoval. Najbližja železniška postaja je bila oddaljena nad 100 km! Do tja sem se vozil z avtobusom, od tam naprej pa z brzovlakom v Bombay. Po vesteh, ki smo jih prejei, bi moral namreč biti tedaj v Bombayu predstojnik kalkutskega misijona, s katerim sem hotel govoriti. Ni ga bilo. Pa nič zato, saj sem imel v Bombayu dosti drugih znancev sobratov, s katerimi sem bil skupaj v Kurseongu. Ostal sem v Bombayu teden dni in porabil prve dni svobode za ogled tega velemesta (nad milijon prebivalcev). Šest let prej, 10. 10. 1937, sem prvič stopil na indijska tla vprav v tem mestu. Ker pa tedaj nisem poznal nikogar, in posebno ker nisem znal angleščine, sva s fr. Fostačom še isti dan nadaljevala pot proti Kalkuti. Zdaj je bilo vse drugače. Saj sem se že čutil domačega v Indiji, pa sem ta obisk res užival. Stanoval sem v veličastnem kolegiju sv. Frančiška Ksaverskega, no, večinoma le ponoči. Čez dan sem si ogledal mesto in okolico ter povsod obiskal prijatelje in znance. Med drugimi sem obiskal tudi slovensko misijonarko sestro Konradino Resnik, ki je že nad 10 let v tem mestu; dvakrat sem maševal v njih samostanu.

Na pepelnico sredo, 10. marca 1943, sem odpotoval proti Kalkuti. Vozil sem se preko Itarsi, Jubbelpore, Katni, Allahabad, Patna in Asansol. Med potjo sem se ustavil za tri dni v Patni, kjer je sedež misijona ameriškikh jezuitov, med katerimi imam tudi dosti znancev, sošolcev iz Kurseonga, pa so me seveda zelo lepo sprejeli. Tudi v tem mestu sem našel slovensko misijonarko, m. Miriam Zalaznik, I. B. M. V. Zanjó je bila to prvi priložnost po 13 letih, da je zopet enkrat govorila slovensko. Ne morete si misliti, kako je bila vesela obiska. Njeno delo v Patni pa ni bilo lahko — biti predstojnica velikega zavoda, kjer je bilo v tistem času interniranih približno 30 nemških misijonark iz njenega reda...

V ponedeljek, 15. marca 1943, sem končno priromal domov, v Kalkuto. Pa sem bil res vesel in srečen: povsod znani obrazi, prijazni pozdravi, prijetna bengalščina. Ko sem "raportiral" pri predstojniku, sem dobil takoj svojo službo: kaplan v Boğontiju. Toda dovolil mi je, da najprej obižem naše misijonarje v Raghampurju in Morapaju. Na praznik sv. Jožefa sem vandral v Bošonti, kjer sem potem začel s pravih misijonskim delom med Bengaleci.

Tudi iz tega kratkega opisa se jasno vidi, da ljubi Bog vedno zelo lepo zame skrbi in da tudi moj angel varuh ni brez dela. V taki oskrbi in pod Marijinim varstvom pač ni težko biti srečen in zadovoljen. Prepričan sem, da imajo pri tem velikansko zaslugo dragocene molitve sorodnikov, prijateljev in znancev.

O. Janez Ehrlich D, J.

BORBA V BARAGOVEM MISIJONU

III. Ninfa v službi rdečih

V kroniki ningtuške župnije bo gotovo ostala ovekovečena Ninfa Jang, ženska z vsemi znaki histerije, v srcu polna zvižčnosti, hudobje, na zunaj pa nežna, z milim tenkim glasom in dokaj čedno zunanostjo.

NINFA SE SAMA IZDA

Kakor hitro je Ninfa slišala najino sporočilo kristjanom, da se je našel med ningtuškimi kristjani Judež, je takoj prišla razgrajat v župnišče, češ da jo je g. Wolbang po krivem obdolžil in prav njo imenoval za Judeža. Gospod Wolbang je bil nemalo začuden nad tem, kajti Ninfe ne le ni imenoval, ampak še mislil ni na njo, ampak na Fu Marijo. Jaz sem pa že dalj časa slutil, da je Ninfa netivo vsega zla v ženskem zavodu, a do tistega dne nisem še imel otipljivih dokazov. Tisti dan pa mi je postalo povsem jasno. Sama se je izdala, ko je vse besede g. Wolbanka vzela, kot da nanjo lete, in povedala mi je celo, da je šla h Kralju pritoževat se, zakaj nama je povedal, da naju je ona tožila.

Ker sem uvidel, da so že skoraj vsi kristjani v ženskem zavodu v službi rdečih, sem sklical vse skupaj, hotoč jim dopovedati, kako se jim lahko maščuje, ako bodo bli ružit Cerkev in blatit duhovnike. A Ninfa mi je sestanek onemogočila. V histeričnem izbruhu je začela poveljevat sebi, napadati pa Wolbanka in njegove novospreobrnenjce, očitajoč mu celo prestopke zoper šesto božjo zapoved, ter končala: Odpadem od vere in bom vse storila, da se noben pogan več ne spreobrne in da vsi katoličani odpadejo."

PRIDOBIL ŽENO KUOMINGTANCA

Vso Ninfino podlost pa sem spoznal, ko sem ugotovil, da ji je uspelo pridobiti proti misijonu celo ženo onega Kuomingtanca, zaradi katerega so rdeči pri meni naredili preiskavo. Ker je imela žena z možem še vedno stalne zveze, je bilo nevarno, da kaj izklepeta Ninfi, kar bi potem le-ta gorko nesla rdečim na nos. Tudi sem se čudil, kako da policija ni dovolila, da bi ta žena zapustila cerkveno hišo. Dolgo sem moral ženo prepričevati, v kakšni nevarnosti se nahajata ona in njen mož, če ostane v cerkveni hiši in v zaupnih stikih z Ninfo. Spregledala je in šla kar z menoj na policijo javit spremembo bivaližca. Kralj se je pa obotavljal izdati presojitveno dovoljenje. Spoznal sem njegove namene in vpričo vseh uradnikov odločno nastopil, rekoč: Zaradi sprejema matere tega Kuomingtanca ste mi delali take težave in mi končno izsilili pismeno izjavo, da bom natančno izpolnjeval vladne zakone. Ko pa gre za njegovo ženo, ki ni katoličanka in si želi k sorodnikom, ji pa preselitve ne dovolite, a mi v isti sapi izjavljate, da bo name padla krivda, če se izkaže, da ima žena stike z možem. — Zmagal sem in še isti dan se je žena preselila ter pretrgala vse stike z Ninfo. Iskreno

se mi je zahvalila, da sem jo rešil iz njenih mrež.

ZLOBEN NAPAD

Ninfa se je pa kar penila od jeze. Za nedeljo je uprizorila zlobno preračunav izpad name in še bolj na g. Wolbanka. Pred glavno mašo, ko je bilo pred cerkvijo polno mladine in odraslih katoličanov, je začela pozivati vernike, naj se nihče več ne udeležuje svete maše, da sva midva, misijonarja, hučliča, nevedna duhovnika, itd. Spodil sem jo iz župnišča, nakar je začela vpiti na cesti: "Kako pomilovanja vredni smo ningtuški katoličani, da smo dobili za dušne pastirje Jugoslovane, zločince, ki so ubežali pravičnim jugoslovanskim oblastem!" — Upala je, da bo potegnila katoličane za seboj in da bodo skupno z njo nastopili proti nama pred komunističnimi oblastmi.

NAJINA ZMAGA

A uspeh je bil ravno nasproten. Še več poganov se je po tem nastopu priglasilo za katehume, novokrščenci so pa jokali nad nehvaležno podlostjo starih katoličanov. Kralj je uvidel, da ženska kljub strupenemu jeziku ni mogla pridobiti ljudstva zoper naju, temveč da so se je vsi začeli izogibati, ker je le preveč očitno pokazala, da je v službi rdečih.

Tako se je za nekaj časa prvi hrup rdečih in zlobnih katoličanov polegel. Fujeva družina se je celo skesala, vpričo več vernikov preklicala vse obdolžitve zoper g. Wolbanka in mu vrnila dobro ime. Tako sva z g. Wolbankom 14 dni pred božičem imela za precej miru in vse lepo pripravila za božične praznike. V cerkvi na stranskem oltarju smo naredili lepe jaslice, izreden dogodek za katoličane, ki jih doslej v svoji cerkvi še nikdar niso imeli. Imeli smo tudi polnočnico s krstom dveh dvanajstletnih deklic, na sveti dan pa prireditev z igrami in petjem. Kot še nikdar prej je bila tisti dan cerkev obiskana in spet so se prijavili novi katehumi.

PRIHOD G. JEREBA

Kralja in njegove je grizlo. Iskali so nove možnosti za nasprotovanje. Prišli so z zahtevo, da bi jim odstopili cerkev za zborovanje, dali nekaj sob v najem vojaštvu, itd. Odločno je bilo treba zavračati vse te nezakone zahteve, sklicujoč se na zakone Maotsetunga. Le nekaj šolskih klopi sem jim posodil za novoletno rajanje in prireditev. Januarja 1. 1950 so namreč neprestano prirejali ples in se izživljali, tako da nas niso imeli časa nadlegovati, dasi so bili hudno na preži. Ko naju je prišel obiskat dekan našega misijona g. Jereb, so ga takoj preiskali, prepovedali vsak shod vernikov in njemu izhod iz mesta. Ninfa je opravila očitno spoved, a na žalost predmet njene izpovedi niso bili njeni, ampak njeni namišljeni grehi. Vernikom je bilo ob vsem tem tako mučno, da so med njeno očit-

no spovedjo kar zapuščali cerkev. Ninfa se kljub temu zunanjemu znaku kesanja ni poboljšala. Nadaljevala je z načrtnim bratenjem ne le naju, ampak tudi šole, učiteljev in katehistov. Vse sem poskusil, da bi jo bil odslovil iz misijonske hiše z vso družino vred, a ker so imeli pri rdečih zaščito, nisem uspel.

NAJ BI KATOLIČANE IZDAL...

Kralj, ki se je posluževal Ninfe v vsej tej akciji proti nama in misijonu, je tudi sam med ljudmi govoril nezaslišane nevesnične stvari proti nama, a ljudje so nama vse sproti pripovedovali. Ko je Kralj nekega dne prišel in zahteval seznam vseh katoličanov v Ningtaju, ki naj bi mu ga jaz izročil, grozč mi s kaznijo, ako tega ne bi storil, nisem mu v dveurnem razgovoru razkril vse, kar sem ve-

del o njegovem delu proti nama, in mu zagotovil, da raje umrjem, kakor da bi njemu katoličane izdajal, ker da ima on te namen, odvračati jih od Cerkve z vabami in strahovanjem. Kralj je ob vsem tem stal pred menoj osramočen. Čutil je, da bi ga jaz po vsem tem moral sovražiti, dočim sem mu zagotovil, da ga kljub vsemu temu ljubim in da molim zanj.

Ker je Kralj uvidel, da smo Ninfino delovanje proti nama razkrili, se je lotil drugega pomočnika, stanovalca v misijonskem ženskem zavodu. To je bil neki betežen starac, ki je zaigral vlogo Judeža tako spretno, da jaz sam zadeve ne bi večjel, če bi mi jo le kdo pravil in je ne bi doživel. Pa o tem v prihodnjem sestavku. (Se nadaljuje!)

JANEZ KOPAČ C. M.

MISIJONARJA KOPAČ IN WOLBANG IZGNANA IZ KITAJSKÉ

Naše uredništvo je prejelo dne 21. februarja 1951 sledeče pismo g. Kopača iz Hongkonga:

Hongkong, 13. februarja 1951.

Prečastiti gospod Lenček!

Po nepreračunljivih potih božje Previdnosti se z g. Karlijem vračava nazaj v Rim. V petek 16. februarja odletiva tja, od tam pa potem ali v USA ali v Argentino.

30. januarja sva bila namreč uradno izgnana s Kitajske. Dabila sva najprej ustni ukaz izгона od policije, a ker se nisva uklonila, so nama dali še pismeni ukaz izгона, uradno podpisan od glavarja v Ningtu. Razloga niso hoteli napisati, ustno so nama pa marsikaj očitali, vse izmišljeno, in zaključili, da bodo itak počasi vse tuje izgnali iz Kitajske.

Od trenutka, ko sva dobila izgon, so naju zastražili, naslednji dan zjutraj pa so naju navsezgodaj v spremstvu vojakov in policije odvedli v Kanchow. Pod policijskim nadzorstvom sva smela s škofom izpregovoriti nekaj besed in mu izročiti sveta olja, nakar so naju odpeljali v Hongkong in naju izročili Angležem, šele tedaj so mi vrnili moj potni list in potem izginili.

Škof O' Shea je želel, da greva v USA, a ker iz Hongkonga ni mogoče tja, bova šla najprej v Rim in od tam poskusila najti pot ali tja ali k Vam v Argentino.

Med komunisti sva mnogokaj doživela in bova vse popisala za Vaš list, ko prideva na svoja določena mesta. Gg. Jereb, Pokorn in Prebil so še na mestih. Popisali so jim vse, a še ne konfiscirali. Nama dvema so že 8. januarja vse konfiscirali in nama napovedali izgon, zadnje tedne so izgnali že več misijonarjev raznih narodnosti, največ Severoamerikancev. Mons. Kerec je v Kunmingu in mu ne dovolijo vrnitve v Čaotung. G. Majcen silno trpi; enega brata, Čeha po rodu (br. Oravec?), so mu že izgnali. Naš brat Ciril Verdnik je še v Šanghaju, a bo morda tudi izgnan. Policija je že pregledovala njegove potne liste. Vendar se

do 9. januarja z njim še ni nič posebnega zgodilo.

Teror rdečih se hitro stopnjuje. Zadnje mesece Kitajce kar v masah pobijajo, ker se boje vdora Čangkajšeka na kitajsko celino. Glede tujcev imajo še nalog, da jih ne smejo pobijati. Značilno pa je, da nekaterim Amerikancem ne dovolijo odhoda iz Kitajske.

Misijonarji, ki so ostali na Kitajskem, silno trpe. Širjenje vere je skoraj izključeno. Tudi uiti ne moreš nikamor, ker te vsak korak zasledujejo. Mene so zadnje 14 dni še v stranišče spremljali vojaki... Kitajsko duhovščino in kristjane silijo k shizmi (ločitvi od Rima). Mučencev ne bo manjkalo, pa tudi odpadnikov ne.

In kaj bo z našim Baragovim kitajskim misijonom? Čakajmo! Če bo komunizem v bližnji bodočnosti (1. 1951—52) na Kitajskem uničen, bo Cerkev zacvetela. Če se pa komunizem utrdi za daljšo dobo, bomo moral iiti na delo v drug vinograd Gospodov in narediti križ čez Kitajsko. Jaz sem še vedno optimist.

Z g. Karlijem sva vse poskusila, da bi ostala kje na Daljnem Vzhodu (Filipini, Formoza, Japonska). Za na Filipine nisva uspela, na Formozo iti je riskirano, ker so povsod špijoni in bi g. Jereb in ostali sobratje gotovo radi najinega bivanja na Formozi morali veliko trpeti od rdečih, na Japonskem pa lazaristi še nimamo prave postojanke. Angleži pritiskajo, da morava Hongkong takoj zapustiti. Zato sva izbrala Rim.

Janez Kopač CM

Op. ured. — Iz tega in dr. Janežvega pisma spoznamo, kako bridke ure prihajajo za Cerkev na Kitajskem. Naša najosnovnejša dolžnost katoliške bratske solidarnosti je, da za misijonarje in kitajske katoličane, zlasti za domače duhovnike in redovnice, veliko molimo, da bi jim Bog dal izrednih moči za vztrajanje v sveti veri in katoliški Cerkvi. Molimo, molimo!

Oče Velikih jezer

BOŽJE POŠILJKE

Ne, življenja res ni mogoče utesniti pod enoten naslov in ga prenesti na papir. Pisanost je njegova svojska lastnost. Zgodi se zdaj to, zdaj ono, brez reda, brez simetrije. Morda se posreči ujeti na papir kak prizor, kako podoba iz življenja, mogoče še tista ne.

Prav do večera ni prenehal mokri sneg. Padal je in se tajal na blatnih poteh, da je bila prava brozga. Kljub ostremu mrazu blato ni zmrznilo.

Dve postavi sta poskušali broditi po potki do koče onkraj dreves.

"Tam-le stanuje, v tisti bajti," je pokazal prvi z roko.

"Presneto je skromen! Pa ima kaj sostanovalcev: kuharja, spremljevalca?"

"Kuharja ima. A pod isto streho stanujejo en jezuitski pater in dva brata."

Spet sta preskakovala luže in iskala trdih mest. Čofotanje po mlakužah je bilo slišati, sicer pa je vladal mir okrog reke Ste. Mary.

"V gornji sobi še gori luč."

"Saj res. Sedaj bom že našel. Hvala lepa za spremstvo!" Poslovila sta se.

Prišlec je v temi nekaj časa ogledoval stavbo. Postavil je na tla prtljago in potrkal.

"Noter."

"Teško je odrinil vrata. V prostoru je bil polmrak, vrata v zadnjo sobo so bila odprta. Iz nje je udarjala luč sem proti vratom.

Zibajoča škofova postava v črnem ta'arju se je približala.

"Kar naprej, kar naprej, človek božji." Negotovo je gledal škof v poltemni prostor, ker še ni razločil, kdo naj bi bil večerni gost.

"Jaz sem, Janez Čebulj s Kranjskega."

"O, gospod Janez!" škof je objel ves srečen novega misijonarja in ga za roko vodil v sobo.

"Kaj ste le prišli, ste le prišli? Že pol leta vas nisem več čakal. Nisem mislil, da vas bom kdaj tu videl. Slecite si no suknjo, pa čevlje tudi sezujte. Ves ste premočen. In zebe vas, kajne? Takoj vam zavrem čaj. Da ste res tukaj. Kako je vendar bilo?" škof Baraga ni mogel končati z vprašanji. Preveč ga je presenetil nenapovedan prihod novega misijonarja.

Po večerji sta obsedela pri mizi. Tako toplo je bilo v prijazni sobi. Dve kranjski srci — košček doma.

"Protih zahodu boste šli, v Minnesota Mine. Tam se boste naučili pri župniku Foxu indijanščino, potem boste lahko prevzeli samostojno faro."

"Faro? Saj smo vendar v misijonih. In v misijonih menda ni far."

"Faro, faro. Predlanskim je sv. stolica povzdignila Michigan v redno škofijo, podrejeno cincinatski nadškofiji. S tem so vse misijonske

postaje spremenjene v redne župnije."

Potem mu je škof našteval vse težave, ki ga tarejo: vlada neredno daje denar za šole, novih poklicev je malo, pa še tistih, ki se javijo, ni mogoče vzgajati v urejenih semeniščih, ampak jih pošilja kar duhovnikom v vzgojo. Indijanci se vdajajo pijači, duhovnikov ni. Še od teh nekaj, kar jih ima, mu izgine zdaj prvi, potem drugi: tako je lani zmrznil Lavtižar; zajel ga je snežni vihar. Jezuitski pater misli z obema bratoma oditi. Saj bi si iz Indijancev vzgojil duhovnike, pa ni mogoče. Pred časom se je javila devetnajstletna Indijanka Margarita Sagina, da bi jo sprejel k uršulinkam. Pa ni zdržala več kot en teden. Pač otrok svobodnih poljan, ki mu ni zdržati med samostanskimi stenami.

"Tudi revmatizem čutim na stara leta in naduha se me loteva."

Potem mu je škof odkazal posteljo in mu želel lahko noč.

Zjutraj ga je spremil do parnika. Nesel mu je prtljago.

"Vi vendar ne boste nosili moje ropotije, prevzvišeni!"

"Jaz sem star in ni me škoda. Vas je pa treba varovati. Mnogo dela vas še čaka. Sicer sem pa škof in me morate ubogati."

Ob slovesu mu je škof naročil, naj kaj piše. Dolgo je še gledal za ladjo, kot da bi lastnega sina pošiljal na pot. Dober misijonar bo, sinoči je lahko to ugotovil. In se ni zmotil. Čez mesec dni je že prejel pismo od njega:

"Tu je prav zanimivo in lepo. Gospoda Foga sem našel vsega v capah. Sam si kuham. Rečem vam: prava kranjska kuhinja, Prevzvišeni. Sicer pa: pridite kdaj na obisk, pa bost^o videli. Pijače ne manjka, saj je blizu jezero. Drva so poceni: nekaj zamahov s sekiro, pa jih je za ves dan. Poleti se mi menda obetajo tudi sosedje: komarji in kobilice bodo rinili v hišo. Sicer vam pa rečem, da sem vesel, in mislim, da ni srečnejšega človeka pod soncem. Če mi je dolg čas, zabrenkam na kitaro, da je veselje."

Ponovno in ponovno je prebiral škof vesele vrstice. Božje pošiljke so to: tak misijonar, pa tudi pismo od njega.

Misijonar se je obrnil na trdem ležišču. Šele sedaj, ko je uzrl nad seboj bele zvezde, se je zavedel, da leži na dračju, pogrtnjenem z odejo sredi zasneženih poljan. Skoro vso noč je prebdel, sedajle proti jutru je nekoliko zadremal.

Že dva dni so na nogah: dva dni na krp-ljah, dve noči v snegu. Nocoj, če Bog da, bodo na cilju.

Za obrisi vzpetin je bilo čuti dan. Škof

Baraga je vstal. Pretegnil je premrzle ude, si popravil dolge lase in si s snegom umil obraz. Skoro zavidal je Indijanca, ki sta smrčala, kot bi bila na najmehkejših blazinah.

Čez dve uri je zbudil tudi spremljevalca. Ogenj je že gorel. Pristavili so čaj. Po zajtrku so se odpravili naprej.

"V božjem imenu. Še tri ure imamo do Huronskega jezera."

Cap, cap, cap, cap. Enakomerno drsanje krpelj v sneg. Kadar se je takt zmedel, sta se Indijanca boječe ozirala nazaj, ker sta se bala za škofa. da jima ne omaga. Včasih je bilo treba med velevjem iskati pot naprej. Zdaj zdaj se je s stoletnih velikanov vsula plast snega in se popeljala po zmrzlih kožuhih zgodnjih potnikov.

Cap, cap, cap, cap. Iz gozda je gaz pripeljala k jezeru. Pokrajina se je razmaknila, pogled je svobodno zaplaval po zasneženi ploskvi.

"Poževno moramo kreniti, pa bomo v petih urah tam."

Spet ista pesem. A škofa so tako zelo bolele noge. Ali bo zdržal?

Naenkrat se vodnik ustavi.

"Poglejte!" Z roko je pokazal naravnost naprej. V daljavi je bila videti črna črta.

"Ljudje!"

"Proti nam gredo."

Čez dvajset minut so bili tu. Dvajset okrašenih sani s pasjo vprego.

"Ce-e-e!" Rdeči obrazi so mežikali izpod kožuhastih kap. V polkrogu so pokleknil pred svojega škofa.

Baraga skoro ni mogel do konca izgovoriti blagoslova zaradi solz, ki so mu zapirale grlo. Spet je bil srečen, nepopisno srečen. Zdelo se mu je, kot da se je Bog sklonil prav do njega.

In ko so drčale sani preko zamrzlega jezera, se mu je zdelo, kot da se Bog sam vozi z njim skupaj na saneh. Pa še to mu ni hotelo iz glave: kaj niso tudi te sani božja pošiljka?

Bog ga je moral biti zares vesel. Saj ga je gledal, ko je ponudil svojemu mlademu misionarju posteljo, sam pa prespal noč na tleh, odet v svoj plašč. Drugič spet, kako je kot pravi mizar tesal tabernakelj za novo cerkev, pa oltarne stopnice in stojalo za mašno knjigo. Pozimi ga je srečaval nad pisanjem indijanskih knjig. In pri vsem tem Baraga ni pozabljal na Boga. Kje še! Po tri jutranje ure je že dolga leta posvečal samo razgovoru z Njim.

JANKO

Baragove proslave

Odlični in vplivni slovenski duhovnik v USA, ki je neizmerno koristil slovenski skupnosti zadnja leta, je pred kratkim težko obolel. Podvrgel se je operaciji, pri kateri pa so zdravniki ugotovili, da je že prepozno in da je smrt neizogibna v treh, štirih mesecih; rešiti bo gospoda mogel le — čudež.

Takoj nato so prišla v roke našega uredništva pisma, v katerih na smrt obsojeni bolnik sam, pa škof Gregorij Rožman in minister Krek, prosijo nekatere znance in prijatelje smrtno obolelega, naj se obračajo v svojih molitvah k Bogu — potom svetniškega škofa Barage, da na njegovo priprošnjo stori čudež: ozdravljenje tega zaslužnega duhovnika.

Ne vemo, kakšni so načrti božje Previdnosti glede življenja ali smrti obolelega. Vemo pa, da je naša dolžnost vedno poskusiti vse, kar je še mogoče izrabiti, za dosego kake naše dobre želje. Kadar vsa človeška sredstva odpovedo, nam ostanejo še nadnaravna, da, celo prekonaravna — čudeži, ki jih navadno prosimo od Boga potom onih naših bratov in sestra, ki so že blizu pri njem — potom svetnikov.

Naša dolžnost je, da se tudi tega skrajnega sredstva poslužujemo, in to ne le v tem in drugih podobnih za skupnost važnih primerih, ampak tudi v naših osebnih ali družinskih težkih zadevah. Zatekati se k svetnikom po posredovanje — to spada v krščansko življenje.

Nikomur izmed nas ni neznano, da je škof Irenej Friderik Baraga svetnik, ne še proglašen od Cerkve, a po našem prepričanju in naj-

boljšem spoznanju. Proglašenege slovenskega svetnika sploh nimamo, zato si ni mogoče misliti nič bolj naravnega kot to, da se zatekamo k tistim izmed nas, ki jih smatramo za vredne proglasitve, ki o njih trdno upamo, da so že mogočul s svojo priprošnjo pri Bogu. Med njimi je v prvi vrsti naš Baraga. K njemu bi se moral zatekati vsak verni katoliški Slovenec.

Pa če smo si odkriti, moramo priznati, da jih je le malo med nami, ki tako ravnaajo. Zakaj smo tako nezavzeti za to posredovanje tega svetniškega moža, še posebno mi, ki smo izkusili njegovo posredovanje pri ugodni rešitvi našega izseljenskega vprašanja?

Zakaj? Premalo mislimo na Baraga, premalo ga imamo pred očmi, premalo zaupamo vani, ker ga premalo poznamo.

Kakor že ves čas svojega obstoja, imajo tudi sodobni "Katoliški misijoni" za eno svojih najvažnejših nalog. širjenje poznanja in zaupanja do škofa Baraga med rojaki. V ta namen so vedno pisali o njem, v ta namen so izdajali knjižice, podobe in podobice o njem, zbirali gradivo za predavanja in prireditve v njegovo proslavo ter izdali veliko zbirko vsega tega: "Slava Baragu!" V ta namen tudi sedaj objavljajo Baragov življenjepis v črticah in članke o njegovi beatifikaciji in pripravljajo vse potrebno za veliko proslavo Barage avgusta meseca 1951 v Buenos Airesu.

Za to propagandno delo pa "Katoliški misijoni" potrebujejo sodelovanje vseh naših poznavalcev Barage, pa pesnikov, pisateljev in drugih umetnostnih tvorcev. V januarski številki so razpisali poseben nagradni natečaj za celovečerno odersko delo iz Baragovega življenja, za otroško igro v zvezi z Baragovo bea-

tifikacijo, za Baragov portret ali Baragov doprnsni kip, za pesniški spev o Baragi, za zbor-
no deklamacijo naše mladine Baragi v čast, za
besedilo in uglasbitev Baragove himne, za
razne pesmi in črtice o Baragi, itd. Do 30. ma-
ja naj bi naši pisci oddali vsak svoj prispevek.*
Upamo, da se bodo vsi naši pisatelji, pesniki
in drugi umetniki udeležili tega natejaja in s
svojimi prispevki ustvarili gradivo, ki nam je
nujno potrebno, če hočemo ne samo v Buenos
Airesu, ampak tudi povsod drugod med Slo-
venci, sedaj in v bodoče proslavljati našega
Barago, ga tako spoznavati vedno bolj in bolj,
zaupati vanj in se k njemu zatekati ter kon-
čno izprositi od Boga na Baragovo priprošujo
obilno dragocenih uslišanj, nam in našim na-
rodnim zadevam v korist, in čudežev, v bea-
tifikacijo in kanonizacijo tega, poleg Slomška
najresnejšega našega svetniškega kandidata.
L. L. C. M.

* Po pomoti je bila v razpisu natečaja po-
zabljena določba, da je treba poslati prispevke
pod šifro in priložiti zraven v zapečateni ku-
verti pravi naslov, kot običajno.

V ČAOTUNGU JE VEDNO TEŽJE

Koncem meseca januarja smo prejeli iz Čao-
tunga od dr. Janeža pismo, datirano dne 23.
decembra 1950, ki poroča o poslabšanju po-
ložaja v tem tako priljubljenem slovenskem
misijonu. Iz pisma povzemamo glavne misli:

Dragi gospod urednik! — Prišlo je Vaše
natlačeno pismo. Med drugim pravite, da
zadnje čase malo pišem in da bi radi še kaj
slik. Rad bi veliko pisal, veliko slik poslal,
a roka mi je zastala. Ne upam mnogo na
stroj tolči, ker bi kdo mislil, da kdo ve kake
vesti pošiljam v svet; zato moj pisalni stroj
lepo počiva v predalu kakor tudi moj foto-
aparat.

Od mojega zadnjega pisma do danes je
zavel popolnoma drug veter. Razlogov za to
spremembo ni iskati tu, ampak zunaj; stvar
je načrtna, narekovana. Pa naj kratico opi-
šem naše življenje zadnjega časa.

Msgr. Kerec je odšel po raznih opravkih
na konjičko proti Kunmingu. To je bilo pred
treimi meseci in še ni izgledov, da bi se smel
vrniti. Je kakor ujetnik pri g. Majcenu, ki
tudi preživlja s svojim zavodom temne dni.

Pri nas smo imeli burno leto, težkan bol-
nikov na pretege, da prenekatero noč nismo
spali. Ljudje so se na operacije sedaj nava-
dili; mi se jih nismo ustrašili in vse prilično
dobro izvozili. Novodošli so prav tako radi k
nam zahajali po najrazličnejše stvari, po-
seбно pa na operacije, kajti na te se tu malo-
kdo pošteno razume.

Novembra so rdeči prinesli vplivnega me-
ža. Štiri dni je bolehal na slepiču, na poti, v
oddaljenem kraju. Že smo ga poznali, kajti
pred 5 meseci smo mu ustavili po petdnevnem
prizadevanju izredno močno krvavljenje. Se-
daj je torej spet prišel k nam, rekoč: Samo
vi mi lahko še pomagate. Slepič je bil pa že

razlit! Pri operaciji je bilo zelo veliko nav-
zočih, tako da je bila operacijska soba kar
prepolna... In ko sem odhajal iz sobe, sem
tudi v predsobi videl polno čakalcev, na hod-
niku pa dva do zob oborožena. Zgrozil sem
se, ko sem videl, v kakšnih okoliščinah smo
tvegali nevarno operacijo.

Po nekaj kritičnih dneh si je mož opomo-
gel in se po 14 dneh na noge spravil. V bo-
lezni mu je stregla žena-tovarižica. Ko je bil
že precej dober, smo zaznali v hiši neko ner-
voznost, nezaupljivost, ošabnost in podobno,
namreč od strani naših uslužbencev. Neke
sobote zvečer je bolnik brez običajnega slo-
vesa odšel, na naše veliko začudenje, saj je
vedno ponavljal, da smo mu že dvakrat živ-
ljenje rešili. Naslednji dan so 4 naša dekleta,
katoličanke, spokale svojo rogotijo in šle za
njim. Brž smo razumeli, s čim se nam je vi-

soki bolnik zahvalil! Dekleta so verjela nje-govim sladkim propagandnim besedam in šla za njim, s čimer so naredila nemale škode slovesu bolnišnice in nas vse. Kaj je sedaj s temi dekleti? Eno je na vratih naše hiše čaka- kala mati in jo potem domov odvlekla, dve sta menda pri rdečih, vse objokane, četrti pa sploh sprejeli niso, ker pisati ne zna, in prav ta se je menda najbolj zavzemala za o- hod od nas in je lahko naredila največ zlega proti nam. Bila je zaposlena v kuhinji, včasih je meni v sobo kak čaj prinesla in je tako lahko vse videla. Naučene so bile, kako naj proti nam govorijo.

Vse to je merodajnim prav prišlo, kajti tedaj se je v vsej provinci začela gonja proti tujcem. Strašnega govorjenja, groženj ter namigavanj ni manjkalo. Že so nas pobijali, na žeblje natikali, bolnišnico zasedli, nas domov poslali, itd. Ubogi mi: pet žensk in en moški, tu v hribih! Vse proti nam, mi pa brez človeka, ki bi nam mogel reči vsaj eno besedo upa in tolažbe. Msgr. Kerec je bil odsoten, in končno, kaj nam bi lahko pomagal! Začeli so se dnevni popisi beleev, po trikrat na dan,

razni obiski, neznani obrazi, ki so se postra- ni spotikali nad cerkvijo ob bolnišnici, nad Bogom samim. Ni bilo dne, ko bi dve uri v miru prebili! Ko ni bilo drugega več, so nam prišli popisovat kokoši, race in drugo doma- čo žival.

Mi smo pri vsem tem vsaj na zunaj ostali mirni, prav nikomur besede rekli. Preostala dekleta in drugi uslužbenci so se počasi pomirili. Ena od deklet, hudo rdeče govora, ki se je že pripravljala na odhod, je sanjala, da je bilo vse mesto v stražnem ognju, le naša bolnišnica je bila nedotaknjena in zelo lepa. Vsa objokana je po teh sanjah prišla k pred- nici, se ji izpovedala in prosila odpuščenja. Sedaj je še vedno pri nas ter mirno deia na- prepj. V zadnjih dneh smo imeli dvakrat obisk radi stroja, ki naj bi po njem oddajali po- ročila po svetu. Sami smo jim ga takoj po- kazali, jim dopovedali, da ni moj, da je last bolnišnice, da je že pet let tu, da je polom- ljen, da se lahko samo posluša in da ga že dolgo ne uporabljamo. Menda smo jih pre- pričali in bomo v tej zadevi imeli mir. Te dni nam o velikih dajatvah govorijo. Govore tudi, da bodo vse tujce pognali... A govori se mnogo, kot sem že zgoraj omenil. Obiskov in govoric smo se tako navadili, da nam je kar dolg čas, če jih ni.

Torej še vlečemo naprej naš misijonski vo- ziček in ga bomo vlekli, dokler bo le količkaj šlo. Osebnost proti nam nima nihče ničesar, a imamo tri slabe lastnosti: belci smo, katoličan- in misijonarji! Povrh vsega pa še ljubo- sumnost radi našega lepega dela in dobro urejene in oskrbljene bolnišnice...

Neredko sem slišal, da ima belec, ki pride v to deželo, le dvoje na izbiro: Deželo in ljudi ali vzljubiti ali zasovražiti. Če občuti zadnje, naj pri priči odide. Jaz sam imam Kitajsko in Kitajce rad in Kitajce ne bi rad zapustil. Če bi moral iti, bi vedno skušal nazaj priti. Če imaš ti Kitajca rad, bo imel tudi on tebe. Rdečkar je po celem svetu enak; lahko bi rekli, da že zjutraj, ko vstane, sovraži samega sebe, popoldne pa ves svet...

Proti koncu naj se v imenu vseh zahvalim za poslano pošto Misijonskemu odseku, g. Lodi Marjanu in vsem prijateljem, daroval- cem in zlasti molilcem! Tu je Božič in Novo leto. Da bi pošiljali voščila, bi bilo preložno, a bodite vsi, ki čitate te vrstice, uverjeni, da se Vas homo v naši cerkvi opolnoči spomi- njali, ko bomo, obdani od sil teme, z rume- nimi tovariši molili: Gloria in excelsis Deo!

DR. JANEZ JANEŽ

K SLIKAM NA TEJ IN PREJŠNJI STRANI:

Na str. 163 vidimo dr. Janeža na vrtu misi- jonske bolnišnice v Čaotungu skupaj z dvema slovenjebistriškima šolskima sestrama. — Spodaj so tri dekleta, ki so se čez noč pre- levile v "tovarišice"...

Na tej strani pa vidimo zgoraj misijonarko v Čaotungu, ko bere bolnikom pismo; spodaj pa veselo skupino članov in članic slovenskega misijonskega odsega v Buenos Airesu na družabni prireditvi "Društva Slovencev" koncem januarja 1951, kjer so se spravili v poseben kot in so poskusili igrati "tombolo" v malem, da jo o priliki prirede — v velikem.

OČETOM IN MATERAM

PLAČILO IN KAZEN PRI VZGOJI

K vzgojnim sredstvom prištevano tudi plačilo in kazen; sta koristni in potrebni sredstvi, a skoraj ju smemo imenovati le nujno zlo pri vzgoji. Zato ju smemo rabiti zelo redko in previdno.

I. Plačilo, to je pohvala ali nagrada

Pohvala ali nagrada je kakor sončni žarek za otrokovo hotenje in udejstvovanje. Nagrada ga za prestani trud, vzbudi v njem novo veselje do dela in nove moči za napore ter mu dvigne samozavest. Neprimerna pohvala ali nagrada pa more otroku tudi zelo škodovati. Zato naj nas pri pohvali in nagradi vodijo naslednja načela:

1. S POHVALO BODI ZELO VARČEN!

2. NIKDAR NE HVALI TEGA, KAR IMA OTROK ŽE PO SVOJI NARAVI, BREZ SVOJE ZASLUGE, n. pr. nadarjenost, dober spomin, lepoto, gibčnost itd. S pohvalo smemo nagraditi le to, kar je otrokova zasluga. Z naravnimi darovi obdarovanega otroka rajši opozarjaj na veliko odgovornost za darove, ki jih je brez lastnega zasluženja prejel od Boga zato, da z njimi veselo a ponižno bližnjemu služi. Zaradi tega bo moral za tje dajati strog obračun pred Bogom.

3. NE HVALI DELA, DOKLER NI KONČANO, razen če gre za težko in dolgotrajno delo, med katerim je otroku potrebna spodbuda!

4. NIKDAR NE HVALI OTROKOVEGA PRIZADEVANJA, ČE VIDIŠ, DA MU GRE ZGOLJ ZA PRIZNANJE ali zgolj za to, da se pred drugimi pobaha ali če hoče le drugim dokazati, da zmore več kakor oni. Nagib njegovega prizadevanja ni dober, zato bi bila otroku pohvala le v škodo.

5. ZLASTI NIKAR NE HVALI TEGA, KAR JE SAMO PO SEBI SLABO, n. pr. premetene laži, goljufije, neopravičene neposlušnosti, zahrbtnosti, surovosti do tovarišev ali celo do vzgojiteljev v šoli, delavnici, itd. Otroku s tem daješ potuho.

6. ČE PA JE OTROK V KAKI KREPOSTI PREVEČ ENOSTRANSKI, GA OPOZORI ŠE NA DRUGE VRLINE: vestnega v študiju opozori še na vestnost v verskem življenju; varčnega opozori na dolžnost ljubezni do bližnjega, zlasti do revnih; za šport navdušenega opozori na važnost krepostnega življenja, itd.

7. Z VESELJEM PA POHVALI OTROKOVO RESNO PRIZADEVANJE V TEŽKEM ALI NEPRIJETNEM DELU, njegovo vztrajnost in vestnost v dolgotrajnem delu, njegovo zmago nad občutno napako ali nagnjenjem, n. pr. če premaga močno nagnjenost k jezi, če je žaljivcu ne le odpustil, ampak mu je celo dober, itd. Vendar naj bo pohvala tudi v takih primerih umerjena, bolj pohvala dejanja, vztrajnosti, vestnosti kakor pa pohvala osebe.

NE HVALI PREPOGOSTO, čeprav bi bila pohvala upravičena, ker bi pogostna pohvala povzročila, da bi otrok delal dobro zgolj zaradi pohvale in bi za vsako malenkost pohvalo tudi pričakoval. Krepost mu postane trgovski posel.

KAKO POHVALITI? Včasih pohvali le z dejanjem, tako da nič ne omeniš stvari ali kreposti, ki jo hočeš s svojim priznanjem nagraditi. Često zadostuje n. pr. za pohvalo že prijazen pogled, ljubezniv smehljaj, vesela pritrditev ali to, da vzameš otroka na polje, na sprehod, se z njim veselo razgovarjaš, Be-

sedna pohvala naj bo kratka, n. pr.: "Ta naloga je napisana lepo!" — "Le vselej tako napravi!" — "Vesel sem tvoje resnosti pri delu!" — "Če boš znal sebe vedno tako obvladati, bo imel Bog s teboj veliko veselje!" — "Lepo ti bo v življenju, če boš vedno tako spoštoval božjo voljo!" — "Vse gre, če le človek hoče!"

RAJE POHVALI BOJEČEGA KAKOR POGUMNEGA; raje človeka, ki v težkih razmerah ohrani svoje čednosti, kakor tistega, ki je v ugodnih razmerah ostal dober. Raje pohvali manj nadarjenega kakor pa nadarjenega, ker bo slednji sicer postal objesten.

Kadar hočeš pohvaliti kakega otroka, pa so dobri tudi drugi otroci, ga pohvali NA SAMEM, ker bodo sicer tudi drugi pričakovali pohvale in, če je ne bo, moreš s tem povzročiti zavist in razdor med otroki ali domišljavost pri pohvaljenem. **JAVNO PRED DRUGIMI** pohvali otroka le, če ga drugi zaradi čednosti, ki jo hočeš nagraditi, napadajo ali smešijo. V tem primeru pohvali mirno pristavi n. pr.: "Vesel bi bil, če bi bili vsi tako vestni (pogumni, marljivi, krepostni)." Če bi se pa otrok kdaj s tvojo pohvalo bahal, druge izzival, mu za naprej pohvalo redno odtegni, čeprav bi se v tej ali oni stvari še tako odlikoval.

8. Z DAROVI NAGRAJAJ OTROKE LE ZELO REDKO. Z darom nagradi le izredno zaslugo ali krepost; a ne nagrajaj s sladkarijami, igračkami, z denarjem, ampak s kakim koristnim predmetom, ki otroku ostane, n. pr. s knjigo, z lepo sliko, z obleko, itd. A prav zaradi tega, ker taka nagrada ostane, bi mogla razlika v nagradah trajno neugodno vplivati na posamezne otroke, ki sploh niso bili ali niso bili enako nagrajeni. Zato omeji nagrade čim bolj in sicer na kak slovesen čas, n. pr. na Božič, na Veliko noč, na god in podobno, ko že tako vsi otroci dobivajo redno kak dar.

ZELO NEPREVIDNO RAVNAJO STARŠI, KI ZA VSAKO MALENKOSTNO ŽRTEV ALI CELO ZA SPOLNJEVANJE DOLŽNOSTI OTROKU ŽE NAPREJ OBLJUBLJAJO DARILA, n. pr. "Če to storiš, boš dobil bonbončke!" — "Če napraviš nalogo, pojdeš z menoj v kino!" — "Če boš ubogal, ti kupim sladoled!" To so prave cvetke vzgojne nepremišljenosti.

9. Pač pa si pri vzgđji zelo prizadevajmo, da bo mlad človek vedno bolj gledal pravo plačilo za izvršeno dolžnost in za zvestobo

pri delu predvsem V ZAVESTI, DA JE STORIL PRED BOGOM IN BLIŽNJIM SVOJO DOLŽNOST, da je napravil staršem veselje ter da bo kdaj bližnjemu in narodu v korist. Ti nagibi naj postanejo vedno močnejši, odločilnejši, misel na nagrado in pohvalo naj stopa vedno bolj v ozadje. Le tako bo vzgoja vzbudila otroku plemenite nagibe za delo in dosegla trajne uspehe.

II. Kazen kot sredstvo vzgoje

Da se nam ne bo treba preveč zatekati h kazni, uporabljajmo pri vzgoji v čim večji meri tako imenovano preprečevalno metodo, to je, da z nadzorovanjem in potrebnim poukom preprečimo možnost krivde in s tem potrebo po kazni.

NADZOROVATI SE PRAVI SKRBETI, DA OTROCI VSEPOVSOD VRŠE TO, KAR JE PRAV, IN TAKO, KAKOR JE PRAV. škof Slomšek naroča: "Kolikor otrok, toliko imej oči; otrok brez varuha dobro ne stori." Nadzorovati pa se ne pravi, biti stražnik, ki otroka zasleduje in izza ogalov opazuje ter se veseli, ako najde kako napako, češ: "Zdaj te pa imam"; to ni vzgojno in dela iz otroka hinavca. Nadzorovati se pravi z ljubečim in skrbnim srcem biti otroku vsaj z mislijo vsepovsod, zlasti v nevarnih okolnostih, n. pr. pri kopanju, na paši, na poti v šolo in iz šole, v spalnici, itd., da ga obvaruješ zla. Nadzorovati se pravi, z očetovskim, z materinskim srcem otroka opazovati pri delu, v družbi, zlasti pri igri, kjer se njegova notranjost povsem sprosti in najlažje spoznaš njegove lastnosti in nagnjenja, odlike in sposobnosti, pa tudi napake in nevarnosti, v katerih je, ter ga dobrohotno posvariti, ko jih odkriješ.

OTROK MORA ČUTITI, DA GA NE ZASLEDUJEŠ, DA GA PA VENDAR MOREŠ VSAK TRENUTEK PRESENETITI S SVOJIM PRIHODOM. Čutiti mora, da zanj in z njim živíš. Ta zavest mu daje potrebno pobudo za vestnost in točnost, ga varuje lahkomišelnosti in prežernosti. Zato dobro nadzorstvo prepreči največ zla in s tem tudi največ vzrokov za kazni; stori največ dobrega, ker vzgaja otroka najbolj zanesljivo in najbolj mirno brez kazni in napetosti ter tako ohranja v njem vedro razpoloženje.

NADZORSTVO NAJ BO SKRBNNO ŽE V ZGODNJI OTROŠKI DOBI, ker se v otroku že zgodaj javljajo sledi k slabemu nagnjenju narave, ter naj sega do časa, ko je otrok že

dorastel; in še takrat je nadzorovanje zelo koristno, če je otrokovi starosti primerno. Koliko otrok bi ne zašlo, če bi bili deležni blagoslova strogega a dobrohotnega nadzorstva od zgodnje mladosti! **ZLASTI JE TREBA PAZITI NA OTROKE, KI SO RADI SAMI.** Pri takih nekaj ni v redu. Kajti zdrav in pošten otrok išče družbe ter brez nje ne strpi.

Seveda zahteva nadzorovanje od staršev **VELIKO ŽRTEV**, saj jim v nekem pogledu jemlje svobodo, zahteva veliko potrpežljivosti, vztrajnosti in dobrohotnosti, kar zmore le iskrena ljubezen do otrok.

NADZOROVANJE MORA BITI ZLASTI DOBROHOTNO, to je, da ne renčiš nad otrokom ob vsaki spoznani napaki, da ga ne motiš za vsako malenkost pri igri in pri delu, ker mu s tem vzameš sproščeno razigranost, zbranost in voljo do igre ali do dela. Tako nadzorstvo ubija, ustvarja mučno ozračje in boljše nadzorstvo dazjo U:Z (doc?td hrdl mf prinaša več škode kakor koristi. Zato je **NAJBOLJŠE NADZORSTVO V TEM, DA SI MED OTROKI OTROK**, da se z njimi zabavaš, se veseliš, igraš in delaš ter tako neopaženo nadziraš in se pri tem držiš načela: "Vse moraš videti, veliko stvari prezreti, le na malokaj opozoriti."

A ČE OTROK STORI KAJ NAPAČNEGA IN SPOZNA, DA SI OPAZIL, GA MORAŠ TAKOJ, A MIRNO IN TIHO, ČEPRAV LE S POGLEDOM ALI S KRATKO BESEDO OPOZORITI, da drugi tega niti ne opazi, ker bi sicer zaradi tvojega molka sklepal, da je stvar dovoljena, ali da se vsaj ne meniš za njegove napake. **ČE OPAZIJO NAPAKO DRUGI IN VEDO, DA SI JO VIDEL TUDI TI, JO MORAŠ OBSODITI JAVNO NA ČIM MANJ HRUPEN NAČIN.** Sicer pa raje počakaj primerne trenutka, otroka pokliči k sebi, z njim mirno obravnavaj njegove napake ali nagnjenja ali razvade. Ob koncu razgovora mu daj primerna navodila za prihodnost in skrbno pazi, ali jih bo tudi spolnjeval.

Če si otroka na napako že opozoril, pa ni zaleglo, ga **OPOZORI PONOVO**, in sicer mirno in resno, če se je v napako vračal iz pozabljenosti ali telesne slabosti; če se je pa v napake vračal iz lahkomišelnosti ali celo iz nagajivosti in upornosti, ga opozori **STROGO IN ZELO RESNO, A MIRNO. NIKDAR SE Z OTROKOM NE PREREKAJ!** Ves tvoj nastop naj mu pa pokaže, da boš drugič, če

TRPEČEMU JEZUSU

Tvoje rane kakor rože
le ljubezen dihajo,
kakor ust škrlat iz kože
sveto se nasmihajo,
vabijo me v sladko vznožje
Tvojih vsemogočnih nog,
da po sreči domotožje
mi utešiš Ti, moj Bog.

Cvetje Tvojih ran me vabi,
naj še jaz bom kakor Ti:
če me trnja zob zagrabi,
da iz rane sikne kri,
naj le bolečino svojo
združim s Tvojo, Jezus moj,
in posnemam Tvojo hojo,
v križu združim se s Teboj!

Bogdan Budnik

beseda ne bo zalegla, nastopil neizprosno z učinkovitejšim sredstvom.

NESPAMETNO RAVNAJO STARŠI, KI SE JEZE NAD DRUGIMI LJUDMI, ČE JIH OPOZORIJO NA KAKO OTROKOVO NAPAKO ter otroka pred njimi za vsako ceno zagovarjajo in to celo vpričo njega. Zaradi takega ravnanja otrok nujno postane drzen, brez strahu in spoštovanja pred starši. škof Slomšek modro uči: **"KAKO SLABO OČE IN MATI STORITA, KATERA ČEZ SVOJE OTROKE NIKOLI KAJ HUDEGA SLIŠATI NE MORETA**, od otrok pa vse tožbe čez družino, sosesko in tovariše rada prejemata, se za otroke — najsi bodo krivi ali nedolžni — prepirata in poskušata. Od takih otrok strah božji beži; ne bodo se bali staršev ne drugih ljudi in bodo hitro svojim porodnikom krvava šiba."

DR. RUDOLF HANŽELIČ

CENTIMETER

Nedelja... ob 9 dopoldne.

Golorok, z zavihanimi rokavi, z nosom proti ogledalu, se gospod vprav pripravlja, da se obrije.

Njemu ob strani stoji njegova žena, ki se je pravkar vrnila od maše, in krtači njegov klobuk.

"Ne pozabi, dragec, da obedujemo ob eni pri Karlovih in da imajo uro po želodcu."

"Nikar ne govori... se bom še urezal!..."
Molk.

Nič drugega ne sliši kot hrestanje britve po kosmati polovici "drageca".

Gospod slednjč sname ogledalo, da dobro pregleda, ni li med splošnim pokoljem ostala kaka trdovratna kocina.

Pa je vse dobro; pomoli svoja gladka lica ženi in reče:

"Poglej me zdaj!..."

* * *

"Si rekla, da je obed pri Karlovih?"

"Se ti že spet mudi?"

Meni se vedno mudi. Zjutraj opravki... Ob 10 sestane izvedencev... Ob 10,30 delavci iz svinčenega rudnika... Bi bilo boljše, da sem šel takoj k brivcu..."

"Naramnice, te tiščijo?"

"Da, gospa, me vežejo. In, razen tega še en skok k tvojemu bratu radi davčne napovedi."

"In potem... maša?"

"Oh, da... maša!"

"Prepričana sem, da je ne boš zamudil. Saj veš, da je obvezna."

"Oh... obvezna?... Vse same velike besede... V vsakem primeru, treba je k maši, da, kakor je danes svet... Saj bom šel..."

"Toda kako?... S tvojim dopoldanskim programom!..."

"Vzel bom svoj centimeter in bom vse premeril. Predvsem maša brez pridige... Duhovnik, ki jo opravi hitro... zelo hitro! Ti gotovo poznaš katerega? Pridem k evangeliju... in odidem pri obhajilu... V dvajsetih minutah je vse končano..."

"Ubogi ljubi Bog! Ali je tudi on s centimetrom meril svojo ljubezen do tebe?"

Znova molk.

* * *

Žena je gotovo užaljena.

"...Pa dobro, da te pomirim, ne bom šel k tvojemu bratu, oziroma šele po kosilu... okrog štirih."

"On bo tedaj pri večernicah... On namreč nima centimetra."

Mož je začuden prenehal z zapenjanjem zapestnic.

"Tvoj brat hodi tudi k večernicam?... on, ki je gradbeni inženir za mostove in ceste!..."

"Skoro vsako nedeljo."

"To je pretirano!..."

"Po tvojem."

"Dobro; naj bo... Grem k njemu ob petih. Toda ob pol šestih imam napovedan bridge."

In bridge je nekaj svetega. Cerkev bi morala to dobro razumeti... biti moderna in se prilagoditi... urediti bogoslužje povsem drugače!"

"Kakšna škoda, da nisi ti papež!..."

"O, potem bi že videli!..."

* * *

Ob petih je mož precej slabe volje prišel v dobremu bratu svoje žene, ki se je res pravkar vrnil od večernic.

"Taka pobožnost! Ali ti ni zadosti maša?"

"Ne... Ker je obvezna. Zato si želim za Gospodov dan tudi nekaj prostovoljnega. Zelo rad hodim k večernicam... Nobenega prerenja. Tam so le resnični verniki. Zame so večernice pravo olajšanje, resnični odmor. Vse pozabim... Se popolnoma predam božjemu toku... To je moja pravica. Ti seveda ljubiš bridge, kajne?..."

Mož je nervozno poslušal in slednjč je izbruhnil:

"Ti govoriš kot kakšna blazna nuna!"

Dobri brat, zelo, miren mož, se je kljub temu nekoliko razburil ob tej primeri. In ga je zavrnil takole:

* * *

"Prav. Ti bom navedel nek resničen dogodek."

"...Bilo je med prvo svetovno vojno, leta 1914. Bil sem pri večernicah v cerkvi sv. Frančiška Ksaverija. Videl sem vstopiti moža, vojaka v civilu, ki je pokleknil nekoliko korakov od mene..."

...Opazoval sem ga... Iz žepa svoje suknje je potegnil malo knjižico z zlato obrezo in mirno sledil večernicam. Toda koncem večernic je pogledal na uro, se iznenaden začudil, se naglo prekrižal in odšel..."

...Veš, kdo je bil ta mož? Ta blazna nuna...? Bil je nihče drugi kot sam maršal Foch, ki je pred ministrskim sestankom prišel prositVladarja nebes in zemlje za pomoč..."

In razgovor se je nadaljeval... razgovor precej rezek, kjer višje spoznanje enega uniči nagromadeno nevednost drugega, kot stre to, kar je božje, ono, kar je človeško.

* * *

Mož je odšel k svojemu bridge-u.

Toda razburjen... Njegov centimeter že ne velja več.

Zelo je raztresen... Igra slabo... zelo slabo...

Njegov soigralec mu zabrusi:

"Kaj pa ti je danes?... Je li mar pomlad, ki vpliva na te?"

"Ne... Foch..."

"Foch...?"

"Da... Foch, čudno se me je dojmil..."

"Pazi vendar!... zapiši malo damo..."

"O, saj res... Saj sem mislil..." odgovori mož kakor nekdo, ki se je zavedel šele po hudem udarcu.

Igralci so se spogledali...

Toda nobeden ni razumel...

PIERRE L'ERMITE (prevedel
Vinko Lovšin)

FANTOM IN DEKLETOM

FANT OD FARE

Pred pol stoletjem je bil pojm pravega fantovstva na Slovenskem zelo izmaličen. Fant je pomenilo isto kot rogovilež, upornik, svojeglavec, sploh nadloga za dom in sosesko.

Bila je res doba, ko je slovenski fant do-
raščal prepuščen sam sebi in kvarnemu vplivu
slabe fantovske družčine. Ta družčina je
bila navadno pod diktatorskim vplivom enega
ali dveh starejših fantov, ki so do svojega
mesta prišli zaradi brezobzirnosti in telesne
moči, ne pa zaradi razuma in značaja, in so
z brezobzirnostjo branili stare fantovske pra-
vice, bolj rečeno razvade, ter fantu, ki bi
se jim ne uklonil, dobesedno onemogočili živ-
ljenje v vasi. Ta izmaličena fantovska zako-
nodaja je dala pojmu fantovstva žalostno po-
dobo. Fant, ki je bil s posebnim obredom
sprejet v fantovsko družčino, je začel svoje
fantovstvo s pijančevanjem. Poleg te prve,
je bilo prilik za pijančevanje še vse polno:
sejmi, žeganja, šranganja, nabori! Zlasti ti
zadnji! Saj se še spominjamo naših naborov,
ko so se naborniki, pijani kot muhe, med
kletvami, kvantami in rjoventjem, ki naj bi
bilo petje, vlačili cele tedne iz gostilne v go-
stilno. Pijača rodi pretepe. Fantje z gornjega
konca vasi so se pretepali z onimi s spodnje-
ga konca, gruntarski z bajtarskimi, kmečki s
škrieli in komiji, ena soseska z drugo. Za celo
leto naprej so imeli določeno, kdaj in s kom
se bodo. In če se slučajno niso, je padel nek
madež na fantovsko čast. Bolnišnice, mrtvaš-
nice in čeče so pa teden za tednom sprejemale
žrtve te grde razvade.

Da bi fant kaj bral? Kaj še! To bi bilo
pod njegovo čast! Kmalu je še to pozabil, kar
mu je dala šola. Ko je bilo treba podpisati
ženitovanjsko pismo, se je ves poten priprav-
ljal četrte ure, predno je spravil skupaj črke
svojega imena in priimka. Knjiga in časopis
je bila po njegovem mnenju za stare ženice,
ne pa za možake in fante.

Fant je moral biti versko mlačen. K spo-
vedu so ga zrinili enkrat na leto, med nedelj-
sko pridigo je stal pred cerkvijo, med mašo
je pa z rokami v žepu cerkveni kor podpiral.

Rožnemu vencu v družini se je izmuznil, če
je bilo le mogoče.

Moralno je bil razbrzdán. Ni mu zadosta-
vala domača kletev; brskal je po tujih, zlasti
laških smetiščih, da je nabral izrazov, ki jih
naš jezik ne zmore, in je z njimi sramotil
lastno mater, Marijo in Boga samega. Dekle
mu je bila predmet umazanih misli in suro-
vih kvant, ki so bile glavna tvarina pogovo-
rov na fantovskih ponočevanjih.

Ne trdimo, da so bili vsi fantje taki, vendar
oni, ki so bili taki, so delali videz, da se
mora tako obnašati slovenski fant. Očetje so
se sicer jezili, češ ali naj ga na verigo prikle-
nem, rogovileža, matere so svarile in jokale,
sosedje pa so potrpežljivo čakali, kdaj se bo
poba zdiviljal, se oženil in postal krotak, ali
pa odšel za kruhom po svetu. Tako se je na-
vadno zgodilo, med tem pa je dorastel nov
rod, ki je vestno varoval razvade in napake
svojih prednikov-vzornikov.

Dolga desetletja nesebičnega dela je bilo
treba, da so te grde slovenske fantovske raz-
vade začele izginjati. Naše verske in prosvet-
ne fantovske organizacije so v tem pogledu
naredile veliko. Telovadba in šport sta za-
poslila prekipevajoče fantovske moči in jih
usmerila v plamenito medsebojno tekmo.
Fantje iz različnih sosesk, ki so si od panti-
veka bile v boju in sovraštvu, so se spoznali
in spoprijateljili. Prenehali so pretepi, zrušila
se je tiranija fantovskih vojvod na vasi. Fan-
tje so slišali nebroj predavanj, začeli so se
zanimati za knjigo in časopis, sodelovali so
pri pevskem zboru, na gledališkem odru, pri
gasilcih. Udeleževali so se kmetijskih, sad-
jarskih, čebelarskih tečajev. Navadili so se
uglašjenega nastopa in znali zastaviti besedo
tudi v javnosti. Približali so se cerkvi in nje-
nemu bogoslužju. Že smo videli skupine fan-
tov, ki niso več postajali okrog cerkve, ki
so zapustili stari prostor pod korom in se po-
maknili naprej, ki so skupno s starejšimi
pristopali mesečno k sv. obhajilu, kot člani
Apostolstva, Marijine kongregacije ali Kato-
liške akcije, ki niso več pomišljali, ali bi se
za tri dni zaprli v dom duhovnih vaj in se po-
svetili globljemu duhovnemu življenju.

Dolgo in trdo je bilo to delo. Veliko po-

trpežljivosti je terjalo od vzgojiteljev in veliko bojov in težav od mladih fantovskih duš. Ni bilo moči doseči vsega, kajti kjer se organizira poštenje, tam zastavi satan vse sile, da bi podrl, kar se je zgradilo. Vendar pa je bila dosežena prva važna postojanka: pojm pravega fantovstva v naši deželi ni bil ve oni izpred petdesetih let.

Vsaka vas in vsaka župnija je že imela skupino fantov, ki so si zaslužili časten naslov fantov. Na tisoče in tisoče jih je živelo po naši zemlji: močnih in zdravih, veselih in okretnih, izobraženih in delavnih, moralno poštenih in globoko vernih, zato treznih in tovariških in viteških.

Kadar je skupina takih fantov stala pred mašo pred farno cerkvijo, med mašo pa na dostojnem mestu v cerkvi, so se očetje s ponosom ozirali na svoje sinove, češ, glej ga našega, kak dečko je, in mamicam se je topilo srce od sreče in marsikatero dekleško srce je zadrželo ob misli, kakšna sreča bi bila, če bi ji ljubi Bog dal, da bi mogla svojo življenjsko pot hoditi ob strani svojega izvoljenca, ki stoji v gruči fantov od fare.

In fantje? Daleč ste od svojih dragih. Ali ste še fantje od fare?

Kk

SLOVENEČ SEM

Ko je Bog zemlji dno pokladal in vodam dajal postavo, ko še ni spočel narodov, katerim je namenil to zemljo, takrat je že imel v mislih tudi naš narod in določil prostor, kjer bo živelo to ljudstvo. Še predno ga je ustvaril, mu je začrtal zgodovino; njegove vesele in žalostne dni. In takrat tudi je že določil, da sva bila združena iz tega naroda midva — ti in jaz.

Tam pod mogočnim Triglavom je dajalec večnih zakonov zarisal meje naše domovine. Od Mure in Drave, pa tja preko Save, do Kolpe in Soče se je razlila naša kri. Tu med temi vodami so naši pradedje postavljali oltarje svojemu Stvarniku. Ob njihovih vznožjih sva tudi midva nekaj poklekala v zahvalo svojemu Bogu.

Slovenca sva.

Sinova naroda, ki je stoletja krvavel in umiral za svojo svobodo, pa ni umrl. Tujec mu je dajal zakone in ga davil, pa narod je ostal, ker se je zavedal pravice življenja in svojega poslanstva. S svojo kulturo je stopil v vrsto, enak drugim narodom; njegovi veliki sinovi so to svetu dokazali.

Ponosen sem, da sem sin naroda, ki je v odločilnem času človeške dobe pokazal svetu, kje je njegovo mesto. Ko je preko velikih narodov, ki si lastijo naziv "vodilnih", ležala še koprena nevednosti in oklevanja, se je naš mali narod dvignil, čeprav razkosan in pritisnjen k tlom, ter zaklical resnico v svet in razkrinkal laž, ki se je priplazila k njemu vabljava, hinavska, z masko svobode in bratstva, da bi mu zadala, umirajočemu, smrtni udar!

Slovenec sem! Sin očetov in brat sinov, ki so se izvili iz kreppljev štiriglavega zmaja in stopili na okope domovine, da branijo križ v njenih mejah.

Kap! ja tiste krvi sem, ki je bila sramotno prodana in pahnjena v brezna zato, ker je priznala Boga in ljubila svoj narod. O, kako sveta je ta žrtev malega naroda. Z njo je postal velik in blagoslovljen od svojega stvarnika v svojih mučencih.

Slovenec sem!

Ali sem tudi na tujem ostal zvest svoji zemlji? Sem li vreden, da se imenujem brat onih, ki so umirali zanjo? Ali sem v ponos svojemu narodu, kjerkolj sem na tujih cestah? Sem ga li kdaj zatajil? Me je bilo morda kdaj sram naše govorice pred tujci?

Ne! Kamorkoli me bo zanesla pot tujine, hočem biti v ponos naši zemlji. Z besedo in svojo dostojnostjo bom pokazal visoko kulturo svojega naroda. Z dejanji in poštenim verskim življenjem bom razbil sovražnikove laži in dokazal resnico naše borbe in begunstva.

Nad vse ljubim našo pesem in domačo govorico. Materina beseda mi je sveta; nje se ne bom sramoval nikoli in pred nikomer. Tudi tujih izrazov ji ne bom primešaval v svoji domišljavosti, češ da sem domačega pozabil. Kaj pa, ko se povrnem, saj me mati še razumeja ne bo, če ji bom mešal tuje besede, "ker sem njene pozabil". Skrbel bom za lepo izgovarjavo in lepoto materine besede.

In naša lepa narodna pesem. Cenim jo nad vse. Mar naj jo zamenjam za tuje popevke in peccetne šlagerje?! Nikakor! Ona me razveseljuje v tujini. V njenih melodijah in besedah se mi zopet odkriva vsa lepota in ljubezen naše zemlje. Z njo pohitim preko tujih polj v njeno naročje.

Slovenec sem. Hočem biti zvest sin svoje domovine. O narod moj, moja misel spremlja tvojo bol, čutim in trpim s teboj, čeprav daleč od tebe, skoro na drugem koncu sveta. Tvoja beseda mi je skrbno čuvana dota. Hranim jo v srcu in z njo, neoskrunjeno, te bom pozdravil, ko se zopet povrnem k tebi, o zemlja naša!

SAMOTNA SOBICA

Nisem ga še videl, odkar mi je ob tirenskikh valovih veselo zaklical: "Na svidenje!" Kot, da ga je tu osvojila širina pampe in ga uklenila v svoj molk.

Pa je onj dan zavel veter tudi preko daljne nedosežnosti in mi prinesel njegovo pismo. Prav nič se nisem začudil. Pričakoval sem ga, ker vem, da čas ne more razbiti in zabrisati spominov, in človeško srce je preslabotno, da bi prevpilo bolečino samote.

"Pridi!" mi je pisal. "Samotna je moja sobica in naša beseda se v njej le redko sliši. Čakam, da mi prineseš košček domovine!"

Šel sem. Samotna pota, prah, boleča ravnina. Možje na konjih v širokih hlačah, s čudnimi klobukj in obrazi. Dekleta, ki znajo — čepeč pred bajtami — govoriti z očmi.

"Mislil sem, da te ne bo, pa si le prišel," me je pozdravil, ko sva si krepko pogledala v oči.

"Veš, dolgčas mi je," je začel. "Le redki so znanci, ki jih pot zanese semkaj; je to divji kraj. In — ta pampa me navdaja včasih z neko čudno otožnostjo.

"Pa zakaj ne greš med naše ljudi?" sem ga kar naravnost, skoraj jezno vprašal.

Nasmehnil se je. "Saj sam veš. Naši ljudje so čudni. Če greš včasih v kino, pa si že baraba; če ne greš vsako nedeljo k maši na Belgrano, pravijo, da te je že cesta požrla, in če pogledaš naše dekline, si že izprijen."

Dve uri in pol. Midva sva še govorila. Nema doma pa je zmanjkalo besed; zadela sva ob bolečo točko.

Ozrl sem se po sobi. Na steni vrsta slik, izrezanih iz časopisov in revij. Pristopil sem bližje.

"O, te zanima?" je bil ves vesel. "Filmske zvezde. Glej: Veronika Lake, Esther Williams. To so pa zvezdniki: Randolph Scott, Allan Rams, Rita Mayworth, Ingrid Bergmann... Lad, Mickey Rony..."

Prav nič nisem vedel o tem. Preskačal sem misel: "Ti od doma kaj pišejo?"

"O, kar precej! Samo jaz se tako težko pripravim k pisanju. Saj veš; paketi. Res ne morem poslati vedno vsega, kar bi radi. Potem je pa tudi pisanje pisem tako nerodno."

"Imaš kaj slik od doma ali domačih?"

"Imam, če te zanima..."

Sklonil se je in privlekel izpod postelje zapražen kovčeg. Odprl ga je in začel brskati po njem.

"Glej, to je mama!" Skoraj nasmehnil se je, ko je pristavil v zadregi: "Preprosta, kmečka ženica." — "To so sestre; oče, ki so ga partizani ubili; brat, ki je bil vrnjen..."

Ostro sta se pičila pogleda. Kot da je val krvi vzkrojil v obeh, so nama lica pordela.

Priprl sem veke in z očmi sem mu segel v dušo. Čisto tiho, počasi sem mu govoril:

"Mater imaš lepšo, kot vse filmske spake, pa te je sram njene preprostosti. Njo — najdražji zaklad, hraniš — pod posteljo, na steni pa častiš slike vlačug —"

Košček domovine si želiš! Ne morem ti ga prinesiti jaz. Imaš ga sam, pa si ga skrili in pozabil pod posteljo..."

"Allan Lad, Randolph Scott... Hm, si že kdaj slišal imena: Pavčič, Kikelj, Grozde. Poznaš naše domobranske častnike in vojake, ki so padali na domačih tleh? Oni so nepri-merno večji junaki kot filmski igralci."

Slovenci smo zate preštorast in prepobožen narod. Pastirji iz pampe, z noži za pasom, dekline s ceste in sanjači "filmskih zvezd", pa so dovolj "moderni", da ti lahko solijo pamet.

Morda res včasih napačno sodijo naši ljudje. A če greš včasih v kino, še nisi zato baraba; če nisi vedno pri slovenski maši, se še nisi zavrgel; in če pogledaš naše dekline, kar ni prav, da ji daš prednost pred tujko, tudi nisi izprijen. Toda ti hočeš videti prav vsak film; ker ne greš k maši na Belgrano, tudi drugam ne greš. Slovensko dekline, da ne pogledaš, ker so "moroche" in "negre" bolj proste, ali če hočeš: prostaške. Je tako?"

"Je včasih res," je trpko prikimal.

"So nekateri, ki hočejo biti "moderni". Skrbno pazijo, da ne plunejo na tla; so pač povsod napisani, da to ni spodobno. Da pa pljujejo na svoj narod, njegove svetinje in blatijo svojo čast..."

Obrnil sem se in odprl vrata. Globok, vprašujoč pogled je bil v očeh. Pa — razumela sva se.

Še bom prišel v njegovo sobico. Prijatelj to ve. In 'jaz vem; tedaj bo ta sobica vsa drugačna, košček Slovenije bo v njej.

Vse to nama je povedal tisti zadnji vprašujoči pogled...
BORUT

PAVČIČ — NAŠ VZOR

3. POSTANIMO KVAS MNOŽICE

V borbi proti brezboštvo, za resnico in Kristusa ni Janez nikdar popuščal, še manj klonil. Boril se je do konca svojega življenja za neutrudljivo vztrajnostjo, z vso svojo osebnostjo, umom in srcem, prepričevalno, kot nihče na učiteljšču. Kakor ni trpel nobenega polovičarstva v svojih opravilih, z enako doslednostjo se je tudi notranje gradil in spopolnjeval.

V zavesti lastne nemoči je vedno obračal svoj pogled v Boga in pri Njem iskal pomoči. Apostolski nemir njegove duše, ki je želela v božji ljubezni zajeti ves svet, je bil vedno vidnejši. Iskal je najraznovrstnejša in najbolj primerna pota za pridobivanje duš, zlasti svojih sošolcev. Mnogi ga tedaj še niso razumeli. Včasih so ga imenovali celo "fanatika", pa ne le "oni", tudi nekateri iz "naših" vrst. Janez pa se ni zmenil za take opake, kajti vedel je, da je njegova pot prava, in cilj je jasno videl pred seboj. Dosledno se je držal papeških okrožnic in pisem, ki jih je kot zvest sin Cerkev temeljito študiral. Zavedal se je pogubne brezbožne nevarnosti, ki jo more odvrtni le Bog. S spreobrnjenjem duš, z velikim povratkom k Njemu in s priznanjem Njega za vladarja vesolja, bo Vsemogočni odvrnil kazni in trpljenje, ki grozi svetu.

V enem izmed svojih govorov je dejal: "V vedno večji meri odpada človeštvo od Cerkev in Boga. Kdo bo zaustavil to, dragi moji? Ni li naša naloga, nas, ki se imenujemo še "zvesti sinovi Cerkev", da zaustavimo to odpačanje, da prekvasimo množice in jim zopet pokažemo pot k Bogu? Velika in težka je ta naloga, zato zahteva navdušenih in ognjevitih borcev, apostolov besede, zgleđa in molitve in dejanj. Zahteva "celih" katoličanov!"

Navadno ločimo Cerkev v: zmagoslavno, trpečo in vojskujočo se Cerkev. V teh časih pa bi mogli govoriti še o neki četrti, to je "speči" Cerkvi. Tudi ta dejansko obstoja in je v veliko breme vojskujoči se Cerkvi. Njeni člani so vsakega boja nezmožni. Navajeni so le v zaledju in od tam znajo kritizirati vsako stvar, ki je v zvezi z vero. Iščejo človeške napačne pri Cerkvi ter povečujejo in raznašajo sovražnikove klevete o Cerkvi in njenih predstavnikih.

Morda smo se tudi mi kdaj družili z njimi ali jim celo prikimali. Proč, dragi moji, od te, proč s takim katolicizmom. Bojimo resnični, pravi sinovi Kristusove Cerkev! Ne razdirajmo jo s satanom, temveč gradimo jo s

Kristusom, ki je Bog. Usoda Cerkev je naša usoda; če Cerkev trpi, trpimo mi, in če Cerkev zmaguje, zmagujemo tudi mi!

Apostoli besede, zgleda, molitve in dela moramo biti! Pogumni borci, ki se ne sramujemo svojega prepričanja, svoja načela izpovejmo ter zagovarjajmo povsod.

Toda sama beseda še ne zadošča, če ji ne sledi zgled. Kar z usti ustvariš, ne smeš podreti z dejanji. Zato moramo širiti načela in sami po njih živeti.

Prekvasiti moramo našo mladino s katoliškim borbenim duhom. Iz take bo izšla zdrava inteligenca, ki bo stopila v javnost z odločnim brezpogojno katoliškim programom.

Kako žudovito jasen in dobro premišljen je bil Janezov program; kako pravilna njegova taktika. Jasno se je zavedal, da posameznik ničesar ne opravi proti usodni zmoti, ki grozi zajeti ves svet — svetovno organizirano brezboštvo. Zato je hotel ta svoj program vnesti v organizacije, ki naj bi postale enotna borbeno katoliška fronta. Svojim fantom je dejal na sestanku:

"Pij XI. opozarja katoličane na to, da je njih delo pogosto brezuspešno, ker so **katoliške sile preveč razpršene**, ker manjka edinstva, kateri podlaga pa je resnica. Zato danes ne moremo govoriti o edinstvi, če ne priznamo popolnosti resnice, ki jo uči katoliška Cerkev, papež in škofje. Težko jo je sicer najti, še težje ji je slediti.

Ne v razkropljenosti in zmedi v konkurenčnih skupinah, temveč v močnih udarnih vrstah gremo s Kristusom. "**Enotnost in disciplina vas bosta privedli do zmage!**" je zaklical papež belgijskim žosistom." To je tudi naš načrt.

Borbe proti brezboštvu je zmožna ona mladina, ki ima jasne stalne smernice, ki je disciplinirana in ki hoče to, kar hoče Cerkev. Novi red, ki ga ves svet željno pričakuje, bo obrnjen proti nam, če ga ne bomo zgradili mi. Zmaga beži od nestalnih in slabičev. Vsakemu je prvi korak pogum.

Stopimo v odločni korak, saj to je volja Cerkve, družila pa nas bo resnica Kristusova!"

DUHOVNE VAJE

Take hvale se pa res nisem nadejal, kot sem jo slišal na prvo postno nedeljo pri pridigi na Belgrano, namreč, da argentinska zgodovina najbrže ne pomni, da bi se kdaj za postna žase odločilo za duhovne vaje **140 fantov in 175 deklet.**

Pridigar, g. dekan Milavec, ki je po 3 letih zopet prišel med svoje rojake, je bil ginjen nad tem uspehom. Res, lepo število, čeprav bi vsaj fantje lahko še malo zvišali udeležbo. Dekleta so se vsekakor bolj "odrezale".

Fantje smo imeli "odprte" duhovne vaje, na postno nedeljo popoldne smo jih začeli. Nezaupno sem gledal lepo število fantov, misleč, danes je nedelja, jutri bo delavnik in število fantov se bo znatno skrčilo.

Mislil sem, da me bo motilo noro postno razpoloženje ljudi med vožnjo domov in me

popolnoma odtujilo razmišljanju. Nasprotno, ob tem živem nasprotju sem si še enkrat obnovil prvi govor, v katerem smo si odgovorjali na vprašanje: "Čemu smo na svetu?" — Svet mi je kričal: "Na svetu si, da noriš, da uživaš; izrabi kratek čas!" — "Da, izrabi kratek čas, ampak ne za grešno veseljačenje in uživanje, temveč kot pripravo za srečno večnost. Bodimo veseli, a pravo veselje je brez greha!" Dobri Bog nas ni ustvaril samo za to bedno in skopo veselje, pri katerem se že pred začetkom bojiš konca; naša duša si hoče popolnejšega trajnega veselja. "Zase si nas ustvaril, o Bog, in nemirno je naše srce, dokler ne počije v Tebi." — Groza me je bilo, če sem pomislil, kako svet pozablja na pravi smisel življenja, posebno pa še v teh "norih" dneh...

Z veseljem sem naslednje jutro ugotovil svojo zmoto: Vsi fantje so prišli, ni jih odtrgal svet! Pokazal so lepo krepost, lastno našim ubitim bratom — vztrajnost do konca. To je fantovsko! — Popoldne po govoru se je začelo spovedovanje. Zamišljeni in lahno sklonjeni so stali fantje v dolgih vrstah pred spovednicami... Se je le nabralo nekaj smeti, ki so se skoraj neopazno prikradle v srce in jih pri bolj površnem izpraševanju vesti nitje ne opazilš... — Toda, da bi jih videl fante po spovedi! Pokoncu so stopali iz spovednice, ustnice so se zaokrožile v smeh, sproščeno in olajšano sta odsevali iz njihovih oči. Najrajši bi objel ves svet! Duša pa je drhtela v veseli hvaležnosti k svojemu Stvarniku: "O Bog, kako si dober! Hvala Ti!" — Prepričan sem, da v tem presrečnem trenutku prav nobenemu ni bilo žal, da se je odločil za duhovne vaje.

Naslednje jutro, t. j. na pustni torek, smo bili vsi pri skupni sv. maši in pri sv. obhajilu.

V zaključnem govoru nam je govornik pokazal dve najučinkovitejši sredstvi. V sv. Eucharistiji bomo našli moč za vse borbe, pri Mariji pa materinsko varstvo in božje posredovanje.

Izkažimo svojo hvaležnost gospodoma govornikoma dr. Jakliču in prelatu dr. Odarju na ta način, da bomo hodili po poti, ki sta nam jo pokazala.

S pesmijo "Povsod Boga" smo zaključili duhovne vaje.

Fantje, mi hočemo povsod Boga! S tem navdušenjem in ognjem v življenje in boj!

M. S.

KAJ SI ŽE SLIŠAL...?

"Jernej, kaj so se zadnjič naša dekleta "menila" v "Duhovnem življenju", sem ga kar na cesti pobaral.

"I, kaj pa spet, Nace!" me je vprašujoče pogledal. Iz oči mu je kar sijalo. "Pa ne, da bi nas imele v "grifu"."

"Kaj še nisi bral zadnje številke "Duhovno življenje" in poškilil v njihovo "plat"?"

"Veš tista tvoja skrb, ki si mi jo zadnjič potožil zaradi dekleta, le ne bo tako resna, kot se je nama zdela.

Dekleta isto mislijo, ne prav isto; hočem reči, podobno. Veš, kaj tam pravi neka Marija? Da so naša dekleta zapuščena in prezirana od vseh in da se mi fantje vse bolj zanimamo za tujke kot pa za naša poštena dekleta, ki...

...ti šmentano dekle, da bi jo koklja..., mi je vpadel Jernej, in se skoro razhudil.

"Jaz pa jih tako 'čislam'. In ti tudi, Nace, kajne; in Peter tudi, pa Gustl, Janez, Tone, Jože, France in vsi, prav vsi, kar nas je tam gori..."

"Čakaj, Jernej," sem ga zaustavil. "To, še ni najhujše. Veš, kaj še pravi tista Marija: da bo šla v samostan in tudi Andreji tako svetujete in še drugim dekletom."

"Aaah!" je klonil Jernej, kot da bi se mu zadnje upanje podrla.

"Torej še tisto, kar je prišlo z nami, bo odšlo od nas."

"Ne, Jernej, saj ni tako hudo," sem ga potolažil. "Veš, saj ostala dekleta se ne strinjajo z Marijo. Vse lepše mislijo o nas kot ona; tako kot pravzaprav je, Morda so Mariji vzeli upanje le nekateri redki primeri. Pa kaj dekletom, ko pa imajo še vedno toliko izbire; hm, 1 : 7."

"Če pa se kakšen spotakne od tujko, pa naj se, se bo vsaj tisto razmerje zmanjšalo," je Jernej skoro sebičen.

"Torej, tako si rekel, Nace, da..."

...da je tudi za naju pošteno slovensko dekle v tujini, Jernej."

"Kar korajžno, še Bog bo naju vesel!"

Jernejeva lica so kar žarela in v očeh sem mu bral njegovo tiho željo, ki mu je gorela v srcu: "Moje dekle..."

PISMO JERNEJU

15. februarja 1951

Dragi Jernej!

Tvoje pismo me ni prav nič presenetilo. Saj že dalj časa srečujem prijatelje, ki jih muči ista negotovost kot Tebe, in če sem odkrit — tudi mene. Rešitev pa niti ni tako težavna kot si morda predstavljaš.

Najprej bi Te prosil, da ohranjaš v sebi več optimizma. To je predpogoj za vsak uspeh v življenju. Bodi vesel, delaven, ljubi družbo, kjer je doma pošteno veselje, skači po igriščih, zapej in zavedaj se, da si mlad. Nikar se ne pridruži tistim — zaenkrat, hvala Bogu redkim — našim fantom, ki mislijo, ker jih je vojna prežgodaj postarala, da je biti spet vesel in izžarevati mladost — otročje in neprijetno. Veš, kaj sledi iz tega? Nedeljsko popoldne v najbližjem kinu, večer v baru (dokler ne zležejo pod mizo), zabavljanje čez fajmoštre. "ki nas ne pustijo do deklet," in par kletvic, češ saj mi smo že odrasli, kaj nam pa morejo. Glej, tudi midva sva bila vojaka, smrt nama je bila tovarišica, vrnila so nama brate, pobili domače — a duha nama niso zamorili, — še je svež, vesel in zdrav. Pa

boš dejal, da je onih "korajžnih" fantov malo brez dekleta, da oni znajo. Nikar se ne varaj, saj veš, da takega dekleta niti Ti meni ne privoščiš kot tudi jaz Tebi ne.

Za naju sta družici pripravljene drugje. Kje? V cerkvi na Belgrano, na plesu, mlada soseda-domačinka...? Kje?

Toda predno greva iskat, pogledjva, če sva že sploh pripravljena dobiti dekle, ki jo bova takole čez leto mogla poročiti. Zaslужиš dobro? Pod osemsto je še premalo, kar premisli izdatke. Že zidaš? Dobro. Pa tudi, če še ne in si že malo starejši, ne vznemirjaj se. To bo že še prišlo, ker tista "ona" bo boljša gospodinja kot si Ti gospodar in hiška bo kmalu tu. Kaj pa tedaj še manjka? **Duhovna priprava.** Koliko že veš o zakonu? Koliko poznaš žensko dušo? Bi mogel vzgajati otroke kot so jih Tvoji starši? Ali se vzgajaš za zakonsko življenje? Mislim, da bi mogel vzeti v roke tudi že kakšno tovrstno špansko knjigo, ko domačih ni dobiti. Mandiola : Tu y ella, joven; Plus: Hacia el matrimonio; Elizalde: Cartas de un Cura; Angel del Hogar: El matrimonio — so že štiri zelo dobre knjige. Vzgajal se, saj se moramo vsi, in to vse življenje. Menil boš: naši starši so zelo malo ali pa nič brali o teh zadevah in niso si delali problemov. Morda imaš prav. Pa je tudi svet bil takrat še drugačen, vzgoja otrok tedaj manj težavna. Danes je pa okolje strahotno razkristanjeno in zato je treba sebe in naraščaj vzgojiti za uspešno borbo z njim.

Toda Ti praviš, da si že vzgojen, da si tudi gmotno dobro pripravljen. Potem oprostí zgor-njim mislim. Manjka Tebi in meni tedaj samo še eno: najti dekle...

Dolžnost naših organizacij bi bila, pomagati nama. Morda je vzrok, da se naša mladina pomalem izgublja, tudi na njih. Toda ne obsojajva! Je ta naloga zelo težavna in Bog ve, kako bi jo izpolnjevala midva, ko bi bila zato postavljena. Prav gotovo pa bodo v teku časa priredile naše mladinske organizacije kakšne skupne zabave, kjer se bova mogla ozreti po najinih deklicah. Toda dokler se organizaciji borita z začetnimi težavami, z udeležbo na sestankih, dokler deklet še ne zna-mo dovolj spoštovati in ne prav razumeti — kdo nas pa upa spustiti skupaj! Pripeljiva torej fante na sestanke, vztrajajmo pri organizaciji, svetujmo in pomagajmo, da bo mogla dosegati cilj, ki bo nam vsem v korist.

Vidiš, dragi Jernej, to je po mojem mnenju najboljša pot, da prideva do najinih družic. Seveda, če nisi preveč nestrpen. Pa tudi zoper to je zdravilo. Popolnoma se predati v voljo božjo. Si že kdaj dobro premislil pomen besed: "Iščite najprej božjega kraljestva in nje-gove pravice in vse drugo vam bo navrženo." Tudi za naju je govoril Gospod in zaupajva vanj. Bodi gotov, da tudi za naju po dobrotljivosti božji bije nekeje slovensko dekliško srce. Pozdrav!

Slavko.

ŽENA IN NJENO MESTO

Žena je čuvar življenja. Iz ljubezni med možem in ženo se rodi otrok. Ljubezen je stvariteljica življenja in brez ljubezni življenja ne bi bilo. Žena je tista, ki bolj čuti in pozna to zvezo med življenjem in ljubeznijo. Mož da otroku življenje in ga potem lahko pozabi. Žena tega ne more. Devet mesecev je to življenje odvisno samo od nje. Življenje otroka je pred njenim lastnim, ona pozabi sama nase. Narava jo uči, da je življenje otroka odvisno od samozrtvovanja. Ko e dete rojeno, je še vedno odvisno od matere, fizično in psihično. In če se žena in mož prepirata za enakopravnost, za delovno polje, kjer naj se udeležujeta, noben mož ne bo odrekal ženi pravice skrbeti za nedoraslega otroka. Otrok med vsemi živimi bitji najdalj potrebuje varstva in podpore. Vezi med starši in otroki ostanejo vedno, te vezi ljubezni in čvaležnosti se morejo razrahljati, toda nikoli izginiti.

Ko mož postane oče in žena mati, je ustvarjen dom. — Dom zasluži svoje ime polno šele takrat, ko so z vezjo ljubezni povezani med seboj trije; mož, žena in otrok. Žena ustvari dom za svoje otroke. Kajti ti so tako slabotni, tako pomoči potrebni, dolgo, dolgo, preden so zmožni za življenje, da potrebujejo trdne opore. Beseda dom ima čudovit pomen med človeštvom; žena ga ustvarja in oskrbuje. Samo ona s svojo ljubeznijo je zmožna narediti resničen in dober dom, ki je raj na zemlji, v kolikor je raj na zemlji sploh dosegljiv. Resničen dom je zgrajen na božjih zakonih življenja. Gospodov "govor na gori" se uresničuje z dneva v dan, iz ure v uro v takem domu.

Dom je glavna lastnina žene in v domu so otroci. Le tukaj je njeno resnično mesto. Usoda otroka je v njenih rokah. To ji nalaga veliko odgovornost, ki zahteva poguma nesebičnosti in modrosti. Mož ji pomaga pa je nikdar ne more popolnoma nadomestiti. Zato je ženina odgovornost večja, ker ji je bolj svojska, dana ji od Boga.

Neki Francoz je rekel: "Žena nadaljuje ustvarjalno delo Boga." In mogočna ustvarjalna sila žene se bo v bodočnosti, kakor se je v preteklosti, razdajala v materinstva. Žena

umetnica, znanstvenica bo morda številnejša kakor je bila v preteklosti, vendar v velikih manjšini, primerjaje jo z možem na tem polju.
Z. V., U. S. A.

ODGOVORI ANDREJI

ZA BOGA SI USTVARJENA, ZA VEČNO SREČO!

Andreja, rada bi k tvojim vprašanjem povedala nekaj misli. Ne bo to jasen odgovor nanja, toda, ker sem ena izmed tebi podobnih, bom vsaj povedala, kako zase skušam reševati te dekliske probleme.

Govoriš o trpljenju zaradi nejasnosti svojega cilja. Pravzaprav cilja niti nimaš; za večnost že — toda za zemsko življenje ga ne poznaš. Ne veš, kakšnega poklica naj se lotiš, kateremu delu posvetiš, za kateri stan se pripravljáš.

Za osnovo moraš vzeti večnostni cilj in iz tega gledišča izbirati in presojeti opravila, stan, kateremu naj se posvetiš.

Kateremu poklicu naj se torej posvetiš? V delo, ki ga sedaj vršiš, te je potisnilo izseljeniško življenje, da se le preživiš. Saj je res, da se lahko v vsakem delu posvetiš, da je vsako delo častno, da ga le vršimo po božji volji, toda, ker je Bog dal ljudem sposobnosti, nagnjenja za različna opravila, je gotovo prav, da vsako poišče tisto mesto v življenju, katerega mu je Bog odločil. Tudi ti imaš pravico, celo dožnost, da najdeš svoj življenjski poklic, če te delo, ki ga sedaj opravljaš, ne osrečuje in želiš najti svoj pravi poklic, moraš najprej ugotoviti, kateri poklic te naj bolj veseli. Seveda tako naravno veselje ni dovolj, najmanj v tujini, da bi že mogla priti do zaželjenega cilja. Ko spoznaš, katero delo bi te osrečevalo, stopi na realna tla in dobro prisedi svoje zmožnosti, svoje znanje, praktično usposobljenost, znanje okoliščine, itd. Po vsem tem boš spoznala; kaj bi rada dosegla, na drugi strani pa, kolikšna je možnost, da zaželjeni poklic dosežeš. Če ni izgledov, tedaj opusti misel nanj, ker so to le še sanje, ki te ne bodo nikamor privedle. Če je pa poklic dosegljiv (čeprav preko ovir), potem pa začni takoj odstranjevati vse, kar ti je v oviro na poti do njega.

ALI ŠE VEŠ...

...da je bil 16. marca 1942 od komunistov ustreljen v Ljubljani akademik Franček Župec.

...da je dva dni kasneje, 18. marca 1942, pod strelji istih morilcev, omahnil za Ljudskim domom v Ljubljani akademik Jaroslav Kikelj, revni katoliški medicinec.

...da so bili 19. marca 1942 odpeljani jugoslovanski častniki v internacijo po zaslugi "borcev proti okupatorju", komunistov.

...da je 22. marca 1942 prevz. škof dr. Rožman v posebni poslanici javno obsodil zločine.

...da je bil 15. marca 1945 začetek one velike domobranske ofenzive, v kateri je bil razbit 9. partizanski korpus z glavnim štabom v Cerknem.

Ali so tudi tebi znani važnejši dogodki naše zgodovine preteklih let, pa se ti zdi, da grede v pozabo? Daj, poišči in zberi jih! Če moreš, ugotovi glavne osebe dogodka, kraj, čas. V nekaj vrstah podaj kratko vsebino. Pošlji in vse to bogato gradivo bomo brali na naših straneh tega lista. In spet bodo med nami zaživeli naši junaki in njihova junaška dejanja, ki se zde, da so sedaj pokopani v pozabi. Spoznal in še vse bolj bomo cenili našo junaško dobo minulih let, zgodovinarju pa bomo zbrali dokaze naše pravične borbe.

Pri izbiri poklica pa se moraš ozirati še na nekatere stvari. Ker si dolžna biti koristna članica svojega naroda, je en vidik pri odločanju poklica tudi narodni: koliko boš v poklicu, katerega se misliš oprijeti, lahko koristila svojemu narodu. Zlasti pa misli na svoj končni cilj. Če spoznaš, da bi v takem poklicu bilo v nevarnosti zveličanje tvoje duše, tedaj se oprimi drugega. Kaj ti pomaga nekaj srečnih let v tem življenju, ko pa ti bodo prinesli večno nesrečo. Bolje je delo, do katerega samo po sebi nimaš veselja, pa ti le polni srce z zadovoljstvom, ker delaš v zavesti, da si z njim služiš nebesa.

Pri vsem tem presojanju boš sama kaj lahko pristranska, zato se posvetuj s pametnimi ljudmi in moli za svoj poklic.

Muči te tudi vprašanje bodočega stanu: "Ali naj grem v samostan?" Če te Bog kliče in imaš sposobnosti zanj, gotovo. Toda, če bi mislila iti v samostan zato, da bi bila preskrbljena, da te med svetom ne bi zmerjali s staro devico — v slučaju, da se ne poročiš, tedaj ne hodi. Bog kliče redovniške poklice in noče takih, ki bi se vrinili med Njegove izvoljence iz tako sebičnih namenov.

Dašje vprašuješ: "Ali naj čakam na fanta in zakon?" Če nimaš poklica za v samostan, tedaj je res zate in za večino deklet odgovor: Da, mirno čakaj. Seveda ne prekrižanih rok. Tvoje deklško življenje naj bo priprava na življenje v družini. Vzgaaj se za dobro gospodinjico in tudi za dobro ženo in mater. V taki pripravi pa čakaj. Če ti je Bog namenil fanta, te bo že našel. Nikar ne nasedaj mnenju nekaterih, ki pravišo, da jih fantje ne morejo najti, zato je potrebno, da pač one stopijo za njimi. V tem pogledu se že marsikaj sliši tudi med fanti, med katerimi nekateri smatrajo deklško dostojanstvo in ponos za nekaj nazadnjaškega, za nekaj, kar je bilo doma v navadi. Govorijo že tako, a ko si izbirajo družice za življenje, iščejo le resna dekleta, take, katere morajo sami poiskati.

Ostani torej resna, ohrani deklško dostojanstvo, ki pa nima nič opraviti s prevzetnostjo. — In še na nekaj ne pozabi: moli, da bi ti Bog poslal pravega zakonskega druga. Se boš ti in še marsikatera nasmejala temu navetu, pa je kar upravičen. Vsaka ima pravico ustvariti si družino in sicer srečno družino. Ker pa je sreča družine odvisna od obeh zakoncev — zakaj ne bi molila za takega, ki ti bi pomagal srečo ustvarjati.

Andreja, nekaj svojih misli sem ti povedala. Morda ti bo katera prav prišla pri urejanju tvojega bodočega življenja.

DRAGA ANDREJA!

Veseli me, da sem našla v Tebi dekcle, ki rešuje enaka vprašanja kot jaz. Saj, kjer sta dva, se tudi težave dele, ne samo veselja, in to me tolaži.

Dolgo tudi jaz nisem našla odgovora vprašanjem, ki so se mi ob vsakem koraku stavljal v tem novem velemestnem življenju. Kaj sem in kaj bom? Ob prazniku Brezmadežne sem opravila tridnevnicu. V tistih dneh se mi je razjasnil pogled na moje življenje. Na-

šla sem cilj svoji sedanosti in rešila vprašanje bodočnosti.

Ves moj dan doma, na cesti, v tovarni, v družbi in cerkvi osvetljuje od tedaj cilj — izoblikovati se v idealno dekcle. Saj sem bila tudi preje dekcle kot danes, a ne z zavestjo svojega poslanstva. Bila sem kot človek, ki nekaj je, a samo po svoji zunanosti, v notranjosti pa se tega ne zaveda in, nekako valovom predan, plava v smeri toka. Ob prazniku Brezmadežne pa sem si ustvarila tisti ideal dekleta, ki je dosegljiv meni osebno pri tistem stroju v tovarni, kot delam jaz, na istem stanovanju in med istimi ljudmi, kot živim jaz, v isti cerkvi in organizacijah, kamor zahajam jaz. Nič ni več nejasnosti v meni, saj vsaka minuta mojega dneva vodi do prvega cilja — izpopolniti se v dekcle, ki bo enaka vzoru, ki sem si ga zastavila.

In več, zakaj me je to spoznanje še posebno osrečilo? Ker sem s tem rešila tudi v glavnem vprašanje bodočnosti. Kako? — Kot otrok sem si želela postati učiteljica. Begunstvo mi je željo nekoliko spremenilo, izseljenstvo pa dodalo nejasnim željam nove. Res, da je marsikaj, kar sem si zamislila, težko doseči. A če bi bila trdno prepričana, da me Bog kliče na določeno delo, za katerega mi je dal veselje in zmožnosti, bi to hotela za vsako ceno doseči. Toda tega ne vem. Zato sem ugibanjem bodočnosti napravila takle konec:

Bog, ki me je ustvaril in me vsak trenutek ohranja, mi je določil v veseljstvu tudi neko mesto, ki naj ga v svojem življenju izpolnim. Da bi mi ga ne pokazal? — Trdno zaupam v Njegovo previdnost, v kateri je že določen dan, ko bo to storil. Jaz pa Mu bom ves čas poslušna, da ne preslišim Njegovega klica, in vztrajna v izpopolnjevanju sebe, da bom, ko mi On pokaže, na delo pripravljena.

S temi načeli, draga Andreja, je osvetljena moja deklška pot. Prepričana sem in prosila bom, da tudi Tebi postane pot iz nejasnosti v srečno bodočnost.

APOSTOLAT S KITARO

V Quito, glavnem mestu Ekvadorja, so v preteklem poletju nad vse slovesno praznovali proglašanje k svetnikom 26 letne deklice. To je bila Maria Ana de Paredes, "Liliža iz Quita", ki je tamkaj pred tristo leti živela in bila poznana ne le po svoji veliki spokornosti, temveč tudi vsled vnetega delovanja med indijanskimi otroki. Med relikvijami, ki jih hranijo, je tudi kitara. Z njo je pridobivala mladino in jo navduševala za dobro.

Torej tudi z igranjem kitare moremo postati svete!

OB SKLEPU DUHOVNIH VAJ V PUSTNIH DNEH 1951 POŠILJAMO PRISRČNE POZDRAVE VSEM SLOVENKAM PO SVETU Z ISKRENO ŽELJO, DA BI TUDI VE MOGLE ČIMPREJ IZKORISTITI TA VIR MILOSTI, SREČE IN SRČNEGA MIRU

Dekleta iz Velikega Buenos Airesa

5. februarja je sv. oče govoril pridigarjem. Spomnil se je prelepih prizorov med stotisoči romarjev lanskega leta, nato pa prešel na sedanjí položaj v svetu, ki mu povzroča veliko zaskrbljenost. Ljudje so razdvojeni v spomínu na komaj preteklo vojsko in v strahu pred novo, neprijetno huššo. Dolžnost vodilnih mož je, da pomnože prizadevanje za zmago nad moralnim zloem, ki napravlja neznosno vzdušje v javnem in zasebnem življenju. Papež je pozval duhovščino, naj vztraja v dušnopastirskem delu in skrbi zlasti za duhovske poklice.

Po katoliškem svetu v izrednem svetem letu

1951

BOJ ZA SPODOBNOST

Ni dolgo tega, kar so **argentinska** katoliška dekleta začela akcijo v obrambo čistosti in borbo proti nemoralnosti. Položaj je po vsej Latinski Ameriki podoben, zato ni čudno, da se je boj za podobnost okrepil tudi drugod. V Braziliji so katoliške žene vstale proti pornografiji po dnevnikih, revijah, kinih in plakatih. Pritožile so se na najvišjih mestih. V poslanski zbornici je zastopnik mesta São Paulo prebral spomenico ženskih društev, ki zahteva izpolnitev ustave, da bo mogoče uspešneje nastopiti v obrambo družine in kaznovati zločince, ki uničujejo pravost. Skupščina je tudi sklenila, da bo protestirala pri vladi in sodiščih zaradi počasnosti v izvrševanju postopkov, ki jih ustava in kazenski zakon določata proti širiteljem pornografije. V prebrani spomenici ženskih društev je naveden tudi odstavek iz govora, ki ga je imel pred tedni poslanec Leite, ko je poročal o pokvarjenosti gledališč in kinov in pozival vlado in cenzuro k odločnosti, preden bo nov omenjen z neba med nami ponovil uničenje Sodome in Gomore. Kako moreta biti vlada in družba neobčutni ob vedno večji pokvarjenosti brazilske mladine?

V **Peruju** je stopila na čelo boja za čistost Katoliška akcija. V poslanici sprašuje, kako morejo imeti uspeh njena prizadevanja za vzgojo krščanske zavesti in čuta odgovornosti med Peruanci, če jih civilne oblasti ne podpirajo v bojih proti počutnosti. In kaj naj veljajo napori oblasti za izboljšanje šolstva, če istočasno trpe širjenje umazanih revij, dnevnikov s škandaloznimi zgodbami in slikami človeškega mesa, pohujšljivih predstav in reklamnih letakov in radijskih oddaj z nesramnimi popevkami?

DUHOVNI ŠOPEK SVETEGA LETA

Dekleta iz Avstrije, Italije, Španije, Portugalske, Luksemburga, Malte, Švice, Združenih držav, Peruja in Mehike bodo v tem svetem letu poklonile papežu 11,500.000 maš in preko 10,000.000 rožnih vencev.

PREGANJANJE NA ČEŠKEM

Rdeči boj proti Cerkvi je posebno hud na Slovaškem. Večina duhovščine je že odstranjena. Posebno pa so se komunisti zagnali v

najvišje pastirje. Lanskega aprila so obsodili deset vodilnih redovnikov, decembra olomuškega pomožnega škofa Stanislava Zela, letos januarja pa so priredili proces v Bratislavi, da se znebè še treh škofov, neuklonljivih braniteljev pravic sv. Cerkve. Dva so obsodili na dosmrtno ječo; to sta mons. **Pavel Gajdič**, škof grškega obreda v Prešovi, in **Mihael Buzalka**, pomožni trnavski škof; mons. **Janu Vojtašku**, spiškemu škofu pa so naložili 24 let ječe. Vse tri so še oropali: mons. Vojtašek je moral plačati globo 500.000 kron (t. j. 10.000 dolarjev), ostala dva pa po 200.000 kron. Krivda cerkvenih dostojanstvenikov je bila njihova zvestoba v službi. Obsodili so oblasti, ki so zaprle samostane; povedali so ljudem, kakšen je "seminar", ki so ga rdeči oblastniki odprli v Bratislavi; brali so s prižnice pastirska pisma. Skratka: vse njihovo delo za duše je bilo eno samo vohunstvo in veleizdaja v službi sovražne sile — Vatikana.

Zločinski rdeči režim je cerkvene kneze na proces pripravil po že preskušeni metodah: z mučenjem raznih vrst, posebno pa z drogami, ki uničujejo voljo. Vpliv drog je bil najbolj čutiti pri mons. Buzalki, ki se je v pravem komunističnem žargonu obtožil dejanj proti državi. Tožitelji so mu postavili dve podobni vprašanji in obtoženec je obakrat odgovoril z istimi stavki. "Sodniki" so spoznali napako in takoj prešli na druge zadeve.

Tudi na to rdečo prireditelj ni imel noben dopisnik tujih listov dostopa; edini poročevalec je bil uradni praški radio. V dvorano so smeli samo delavske udarne brigade in nekaj odpadlih duhovnikov.

Kmalu po prireditvi v Bratislavi so rdeči gnali cerkvene dostojanstvenike na sodnijo v Pragi. Obtožba je ostala ista: veleizdaja in vohunstvo. Obsojenci so: drugi tajnik praškega nadškofa — 13 let ječe; po 12 let: Rudolf Rykyr, tajnik škofa Morica v Kraljevem Gradcu; dr. Jožef Yrska, tajnik olomuškega nadškofa; Jožef Hynek, prior samostana na Sveti Gori. Več drugih duhovnikov je dobilo po 3 do 11 let ječe. Vse premoženje obsojencev je bilo zaplenjeno.

POLOŽAJ NA SPLOŠNO

Od 7000 duhovnikov, ki jih je bilo na Češkoslovaškem, jih je kaka polovica po za-

porih ali drugače onemogočenih. 70 % župnij je brez dušnega pastirja. Ves katoliški tisk, tudi najneznatnejši listi, je uničen, pač pa kroži vse polno ponarejenih brošur in letakov, ki hočejo sejati zmedo. Redovniki ne smejo prekoračiti meje svoje župnije brez posebnega policijskega dovoljenja.

Vsi naporu brezbožcev pa so zaman. Duhovna avtoriteta Vatikana je neporušna, zvestoba duhovščine in večine vernikov nepremakljiva. Molitve tega svetega leta na vseh koncih sveta bodo še pomnožile njihove moči in skrajšale čas preskušnje.

Papež Pj. X. bo kmalu prištet k blaženim. Na praznik Lurške Matere božje je Pij XII.

potrdil veljavnost čudežev, ki so se zgodili na priprošnje papeža Pija X. S tem je proces beatifikacije zelo napredoval in na veliko veselje in radost vsega sveta bo veliki evharistični papež kmalu postavljen na oltar.

Prihodnji mednarodni Evhariistični kongres se bo vršil drugo leto spomladi v Barceloni v Španiji. Skoraj dvomilijonsko mesto se je že pričelo pripravljati na ta dogodek z velikim splošnim misijonom, ki se je vršil letos v februarju in pri katerem so sodelovale vse večje redovne družbe. Samo lazaristi madriške province so poslali na misijon okrog 140 misijonarjev.

SOCIALNI OBZORNİK

STANJE ČLOVEŠTVA

Zadnja raziskavanja so prinesla naslednja dejstva:

Človeštvo se je v zadnjih 500 letih silno namnožilo. L. 1700 je bilo na zemlji okoli 563,5 milijonov prebivalcev. L. 1800 je bilo 906,6 milijonov, l. 1900 pa 1.608 milijonov ljudi. V svetem letu je število naraslo na 2.300 milijonov.

Napredek znanosti, večje izvajanje higien-skih predpisov in drugo je podaljšalo življenje v nekaterih deželah za 10—20 ali še več let. Ponekod v Aziji je srednja življenjska doba 23—25 let, v Franciji 63 let, v Zed. državah in Švedski pa 67 let.

Nepismenost je zelo velika. Nekaj številk: Jugoslavija ima nepismenih 32,7 % moških in 57,1 % žensk; Grčija 23,3 % moških in 57,6 % žensk; Turčija 67,4 % moških, 89,7 % žensk; Portugalska 40,3 % moških in 56,1 % žensk. — Izven Evrope imajo Indija nepismenih 84,7 % moških, 97,6 % žensk, Egipt 75,6 % moških in 93,9 % žensk, ter Brazilija 51,5 % moških in 61,7 % žensk.

V kratkem je stanje povedano takole: Na svetu je polovica ljudi, ki živi še na podčloveški stopnji v veliki nepismenosti in nezadovoljstvu. Kakšne velike naloge še čakajo socialne delavce!

NEKAJ ŽOSISTIČNIH

Monsignor Cardijn je že petič postal častni doktor. Zadnja univerza, ki mu je podelila častni doktorat političnih in družabnih ved, je lovanjska katoliška univerza v Belgiji.

Predsednik japonskih žosistov Hideo Inihara je prejel sv. krst šele pred dvema letoma. Letos je prišel v Belgijo na konferenco. Nazaj grede se je oglasil tudi v Rimu, kjer mu je prefekt kongregacije za širjenje vere podelil sveto birmo.

Žosistične mednarodne konference v Bruslju se je udeležilo 450 zastopnikov iz 45 različnih dežel. Cardijn je jokal, ko je videl to pisano množico fantov in deklet vseh jezikov in barv. Željno dela, prežeto z istimi idealji in z isto ljubeznijo dati za Boga in za rešitev svojih tovarišev.

ITALIJANSKI DELAVCI IN POČITNICE

Agencija Doğa (laški Gallupov zavod) je raziskavala vprašanje počitnic delavstva v l. 1949. Ugotovila je, da je število delavcev, ki so si privoščili počitnice, naraslo v primeru z l. 1948. Opaža se težnja, da gredo na počitnice v juliju in avgustu. 59 % delavcev, ki so šli na počitnice, je šlo 51 delavcev k staršem ali prijateljem, 27 v hotele, 12 v zasebne hiše, 4 pa na taborjenje. M'adina in ženske hodijo rajši na morje, moške pa v hribe. Glavni vzrok, da si ne privoščijo počitnic, je pomanjkanje denarja.

BROŠURE O DELAVSTVU

Lyonski pomožni škof Ancel je napisal v zadnjem času več brošur o delavstvu. Med njimi so naslednje: "Delavska miselnost", "Delavske gibanje", "Delavci in vera" in "Cerkev in delavski razred".

BERAČ-MILIJONAR

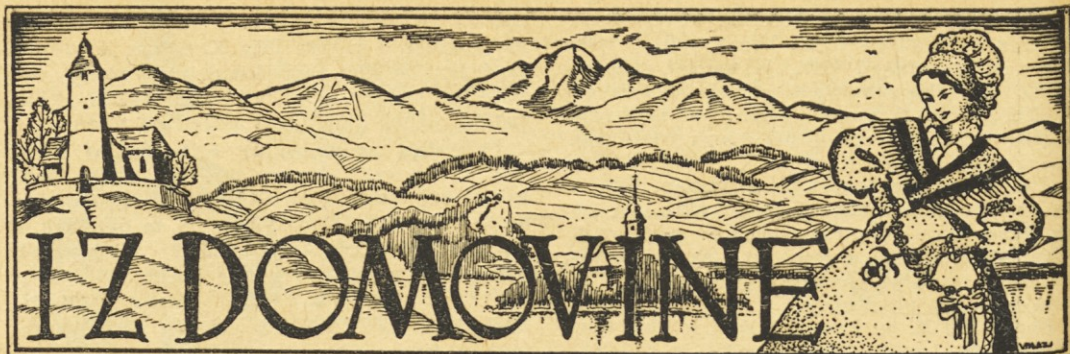
V belgijskem Bruslju so prijeli poznanega berača, ki je stal vedno na oglu prometne ulice. V njegovem stanovanju so odkrili pol milijona frankov! Ko so ga prijeli, je rekel na policiji: "Hvala Bogu, da so dobili samo polovico. Je pa vseeno škandal, ko tako okra-dejo reveža." — Kdo ima sedaj prav?!

TRISTO ZASLIH

Nov dokaz, kam more človek zašiti v današnjih časih, so pokazali zastopniki 36 narodov, 300 po številu, ki so se zbrali, da bi razpravljali o zaščiti živali. Ob zaključku kongresa so poslali brzojavko svetemu očetu. V tej brzojavki prosijo — brez norčevanja podčrtujemo — naj bi sveti oče proglasil, da imajo živali v osnovi iste pravice kot človek...

DELAVSKA KULTURA

V zadnjem času se mnogo govori in dela, da bi delavstvo izobrazilo, da bi spoznalo svojo odgovornost in pomembnost, da bi mu dali kulturno vrednost. Pri tem obstoji nevarnost, da se ustavijo pri vrhu in ne gredo na globoko. Ni dovolj, da delavcu omogočijo dostop do radia, kina, gledališča, boljše obleke, počitnic. Spoznati in vzljubiti mora predvsem nalogo, ki jo ima kot človek, in vrednost svoje duše!

Poročilo očividca, Slovenec iz Belgije, ki je obiskal domovino in je bil v Kranju, pripoveduje: Za delavce so maše zvečer. Takrat je več ljudi kot pri vseh mašah dopoldne. Na kolodvoru je bilo ogromno ljudi. Vprašal sem jih, kam gredo? Na Brezje! Ko sem bil tam, so bile maše od petih do devetih kar naprej in cerkev popolnoma polna. Dolge vrste ljudi drsajo vzdržema po kolenih okoli oltarja. Sorodnik mi je pravil, da je videl pri maši tisto nedeljo človeka, ki se je pred leti pridušal, da ne bo šel nikdar več v cerkev, in res ga ni do tedaj videl. Zgodi se, da pridejo v cerkev h krstu že stare otroke. Na Notranjskem je prišel oče s fantom, ki je kar sam odgovarjal pri krstu. Članom partije, policije in organizacij je prepovedano poročiti se v cerkvi in dati krstiti otroke. A vseeno se mnogi skrivaj poroče v cerkvi, zlasti po hribih. Ljudje po vlakih in cestah kar javno brijejo norce iz razmer in se to kar prenaša, ker je partije postalo sram, ko vidijo, kam so jo zavozili. Sedaj pravijo, da bodo dali kmetije spet kmetom nazaj, tovarne pa de' avcem. Povsod strašna revščina. Moreč občutek: Vse je zavoženo! — (Vzeto iz "Pisma" — Anglija)

LJUBLJANSKO "OZNANILO" JE V ŠTEV. 9-10, LETNIKA VI. OBJAVILO SLEDEČE MISLI OSEMDESETLETNEGA ZLATOMAŠNIKA IN PISATELJA F. S. FINŽGARJA:

F. S. Finžgar, duhovnik-zlatomašnik, slovenski pisatelj, dolgoletni urednik Mohorjevih knjig, član Akademije znanosti in umetnosti, obhaja 9. februarja 80-letnico svojega bogatega življenja. Ob tej priliki je tudi Oznanič želelo od svojega stalnega sodelavca in prijatelja dobiti odgovor na vprašanja, ki živo segajo v naš čas. Tudi tokrat se je g. jubilarant naši protnji odzval. Hval'ezni smo mu za to.

Kaj vas je kot duhovnika pri vašem obilnem dužnopastirskem delu najbolj osebno osrečevalo?

Z ljubeznijo in skrbjo pripravljeni otročiči za prvo sv. obhajilo. Ko sem spoznal, kako ta drobna nedolžnost zahrepeni bolj s srcem kakor z vsem poukom po skrivnosti sv. Rešnjega Telesa, sem bil ves pretresen. — Da nisem zamudil bolnika, ki je zaželel sprave z Bogom, da me ni nobeno vreme, ne trda noč ne grda pot za trenutek zadržala. — Kadar se mi je posečila sprava dveh sosedov, ki sta se zagrizla v sovraštvo. — Da nisem mrzil nobene političnega strankarja. Po Pavlovo:

"Omnibus omnia, vsem vse." — nasvet, toplo besedo, pomoč vsem in vsakemu.

Bili ste vedno v prvih vrstah borcev za pravice naroda. Kakšen naj bi bil po vašem mnenju odnos vernega človeka do narodnih vprašanj?

Odnos do narodnih vprašanj je za duhovnika in vernike zelo preprost. Narod je naravna združba ljudi v skupno sožitje. Nadnaravno življenje moremo zidati samo na naravni temelj. Kristus je zgled. Skoro vse nauke je navezal na prilike iz naravnega življenja ljudstva. Duhovniki smo vzeti iz ljudstva in postavljeni za ljudstvo. — Kdor temu ljudstvu hoče ugrabiti jezik (narodnost) ali zemljo, je zločinec. Z ljudstvom vred se mora duhovnik zoper njega boriti.

Vaše delo za dobrodelnost in sodelovanje pri reševanju socialnih problemov pri nas je dobro znano. Je tudi to izviralo iz verske zavesti?

Veren človek, če ni njegova vernost zlagana, mora sočloveka ljubiti. Iz zapovedi ljubezni je nastalo vse karitativno delo tistih velikih kristjanov, ki so prvi osvobajali svoje sužnje, ki so bogati razdali svoje premoženje revnemu ljudstvu in se sami umaknili v samoto in revnost. V teku časov se je splošno sprožilo socialno vprašanje: klic revnih in ponižanih. Duhovnik in vsaj vsak izobražen vernik je dolžan študirati ta zapletena vprašanja in se pridružiti borbi za pravično ureditev življenjskih razmer vsega človeštva.

Nihče ne bo mogel nikoli tajiti vaših velikih zaslug za kulturo. Ali se vam zdi, da imajo katoličani do teh vprašanj pravičen odnos?

Kultura ima tri razrede: civilizacijo, izobrazbo in umetnost. Prva, se mi zdi, se ne tiče bistva duhovniškega dela. — Izobrazba je vsesplošna potreba. Zato ne sme ne duhovnik ne katoličan ožoreti. Brez nehanja se moramo učiti, zasledovati razvoj znanosti, poučevati in razlagati. Brezbrižnost, zaostalost je nesreča tudi za vernost. — Umetnost pa si sama izbira talente. Ločiti je treba resno in resnično umetnost od hlapčevske, ki je pisana "in usum delphini". Ta lahko mnogo pokvari. Zoper tako lažno umetnost je potrebna trda beseda odpora.

Kaj vam je ob vaši vsestranski in dolgotrajni delavnosti v posebno radoščenje?

Zavest, da sem delal, kolikor sem mogel, vsestransko kljub svojim človeškim slabostim

in ostal zvest sebi in svojemu prepričanju: Bogu in narodu.

Po zadnjih poročilih iz domovine je bil spuščen na svobodo slovenski lazarist dr. Jakob Žagar.

12. januarja je umrl na Vagensperku pri Litji p. Viktor Kopatin D. J. v 73. letu starosti, 40. letu mašništva in 50. letu redovništva. Pokojni je bil znan po Sloveniji kot voditelj duhovnih vaj, misijonov in kot propagator Apostolstva mož. Za njegovo apostolsko delo se mu je pri grobu zahvalil ljubljanski pomožni škof.

Pred nedavnim je v domovini umrl č. g. ravnatelj Anton Koritnik, ki je dolga leta vodil Škofjiško gimnazijo v št. Vidu nad Ljubljano. Več o pokojniku, upam, da bomo mogli poročati v prihodnji številki.

KOROŠKA

Prijatelj Slovencev. — Znani švicarski mladinski pisatelj in prijatelj Slovencev, preč. g. vikar Schmid, je zadnje počitnice preživel med Slovenci v Radišah na Koroškem. Pred odhodom in švico je naslovil na Slovence v Radišah naslednje pismo:

“Predno odpotujem v švico, ne bi rad zamudil prilike, da naslovim par besedi na drage Radišane.

Prav srčna hvala za vso prijaznost in dobroto, katero ste mi povsod izkazovali. Z mirno vestjo lahko trdim, da odnašam od Radišanov in slovenskega ljudstva kar najboljšo vtisi. Rad se vas bom spominjal pri sveti daritvi, da boste ostali zvesti dediščini svojih vernih prednikov.

Vaš častiljivi jezik, vaši lepi običaji, in vaše pesmi so ravno tako darovi božji kakor zdravje in znanje. Nekoč boste morali tudi o tem pred Bogom polagati obračun, kakor o upravljanju drugih darov božjih. — Kdor se sramuje svojega materinega jezika in svojega naroda, ta se tudi prav kmalu sramuje svoje vere, katere se je učil pri svoji materi na kolenih. Jaz vas vse prosim, da gojite svojo narodnost in jo čuvate tudi v svojih otrokih, enako kot tudi mi švicarji negujemo svojo posebnost in tvorimo kljub štirim deželnim jezikom eno državo.

To, kar mi je vaš narod tako zelo priklenilo k srcu, je množina mučeniške krvi, so potoki solza, katere je moral Vaš narod pretakati.

Želim, da bi Vaše trpljenje in Vaše junaštvo koristilo vsem. Bog preizkuša svoje ljubljence, da jih potem povzdigne!

Toliko ljubezni do Matere božje, toliko sočutja do vernih duš sem videl! — Želim, da bi Vas materinsko varstvo nebeške Kraljice in hvaležna priprošnja rajnih vodila skozi življenje.

Ob sklepu se priporočim Vaši molitvi za svoje novo mesto, kot vikar v W., katero sedaj nastopim, kakor tudi za vse pisateljsko delo v službi katoliške mladine.”

Tako gleda na naš jezik, na našo kulturo, na naš narod, našo vero in naše mučence švicarski duhovnik.

MED

IZSELJENCI

MED IZSELJENCI

Duhovne vaje za fante in dekleta. Prav za uvod v izredno sv. leto in kot pripravo na Veliko noč so naši fantje in dekleta opravili duhovne vaje. V načrtu so imeli obojni zaprte duhovne vaje, in sicer fantje v zavodu Leon XIII., dekleta pa v “Hogar San Vicente”. Zaradi nekaterih sprememb so imeli fantje duhovne vaje v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia, tako da so zvečer hodili domov, čez dan so pa ostali v zavodu. Vodila sta duhovne vaje g. prelat dr. Odar in prof. dr. Jaklič. Udeležilo se je duhovnih vaj okoli 140 fantov, vsi veseli, da so jih opravili in z željo, da bi jih prihodnje leto mogli opraviti zaprte. — Dekleta so imela več sreče in so v istem zavodu kot lani opravile zaprte duhovne vaje, ki jih je vodil prof. dr. Hanželič. Po številu su presegle lansko leto, saj se jih je nabralo nad 170. Nič se jim ni zdelo hudo, da so se v pustnih dneh odtrgale svetnemu vrvežu in posvetile čas svoji duši.

Dušnopastirski obiski med slovenskimi izseljenci. Svoje počitnice so naši slovenski duhovniki porabili, da so obiskali naseljence, raztresene po Argentini. Tako je že 25. jan. odšel g. Markič, kaplan iz Lanusa, v Rosario, kjer živi veliko število zlasti prejšnjih naseljencev, nekaj pa tudi iz zadnjih let. Pridno je obiskoval družine ter za Slovence maševal 28. januarja in 4. februarja v cerkvi Marijinega Brezmadežnega Srca. Za nekaj dni se mu je pridružil tudi g. Orehar, s katerim sta skupno obiskala domove naseljencev, ki so bili obiska duhovnikov veseli. Samo to so želeli, da bi vsaj enkrat na mesec prišel med nje slovenski duhovnik za sv. mašo in sv. spoved.

V dneh od 7. februarja do 20. februarja pa sta g. Orehar in g. Malj obiskala rojake na severu. Za kratko samo sta se ustavila v Rosario ter zvečer že dospela v Cordoba. V dneh do nedelje sta obiskala družine v mestu in okolici, v nedeljo 11. februarja pa so imeli pri sestrah sv. Petra Klaverja (pri katerih je kot redovnica tudi rodna sestra misijon-Med sveto mašo so lepo peli. Od novona-

narja g. Janeza Kopača) skupno sv. mašo. seljencev je manjkal le eden. — Še tisto dopoldne sta odšla preko cordobskih gora na Pampa d Achala, kjer imajo svoj samostan slovenske šolske sestre, med katerimi živi v teh tednih nekaj Slovencev iz Capitala na odih in zdravljenju. Tudi za druge imajo še dovolj prostora. — Zjutraj sta odšla preko gora v Villa Dolores in od tam v San Luis. Po prenočevanju v semenišču sta v spremstvu g. prelata dr. Odarja obiskala vse slovenske družine, bivajoče v San Luisu. Zvečer sta s Cuyanom odpotovala v Mendoza, kjer je največja skupina novih naseljencev in med njimi pastiruje g. Malenšek. V mestu in okolici so raztreseni in povsod sta jih v naslednjih dneh obiskala v Godoy Cruz, Las Heras, Guaymallen. Lepo je videti slovenske družine s številnimi otroci, Sobota in nedelja pa sta bili določeni za duhovne obnove, in sicer je popoldne ob 3 za otroke, ob 5 za žene in dekleta pridigal g. Mali, zvečer za može in fante g. Orehar. Vedno je bila prilika za sv. spoved. V nedeljo zjutraj je bila služba božja ob 7 in nato navadna slovenska služba božja ob pol 11. Popoldne ob 5 pa je bila zaključna pobožnost sv. križega pota, s pridigo in litanijami. V ponedeljek zjutraj sta gospoda odšla nazaj v Capital.

Preobčeka trah novink pri šolskih sestrah v Rosario. Kakor vsako leto so tudi letos pred svečnico sestre imele duhovne vaje; ob sklepu so sprejele novinke in obnovile zaobljube. To pot so bile med novinkami sprejete tudi 3 izmed novih naseljencev. Slovesnosti se je poleg staršev in sorodnikov udeležil tudi g. Orehar, ki je na željo provincijalke s. Terezije Vidan tudi v slovenskem jeziku spregovoril novinkam. Sestre so izrazile željo, da bi še kaj slovenskih deklet vstopilo!

Duhovniške spremembe med Slovenci v Argentini. Za hišnega duhovnika v bolnišnico Rawson, Av. Alcorta, 1402, tel. 23-2838 je nastavljen Franc Kolenc; iz Lanusa v Villa Ballester, FCNBM, casa parroquial, g. Viktor Bratulič. Zadnje dni je odšel kot vikar na samostojno mesto g. župnik Ravnikar Anton v Manuel Ocampo, FCNBM, prov. Buenos Aires, Col. Santa Maria Micaela.

Počitnice je preživel v Buenos Airesu g. Milavec, ki je s sv. mašami nadomeščal odsotnega g. Oreharja. G. Jakob je bil v Mendoza.

Službo božjo so imeli Slovenci v San Justo za župnijsko in okolico. Opravil jo je to pot salezijanec g. Mernik.

Lep zgled žrtve za skupnost. Prekmurški Slovenci so si v Bernalu ustanovili društvo "Esloveno" in si v kratkem zgradili lep in prostoren dom. H gradnji je kakih 110 članov društva prispevalo okrog 22.000 pesov kot posojilo in okrog 11.000 kot darilo ter okrog 1000 ur ročnega dela pri stavbi. Ni pa všteto tu delo specialistov-obrtnikov kakor tudi ne delo in žrtve žena in deklet, ki so dom z vsem potrebnim opremile. — Naj Bog blagoslovi te žrtve v čim večji porast narodne in verske sile naših Prekmurcev!

Za romanje v Lufjan v nedeljo 13. maja za vse Slovence se priprave že začenjajo. — Opo-

zarjamo na to zlasti rojake izven Buenos Airesa, da mislijo na udeležbo, vsaj po zastopnikih.

V Ramos Mejia so bili v času od 12. nov. do 12. februarja krščeni sledeči slovenski novorojenčki: Marija Magdalena Babnik, hči Stanislava in Marije, roj. Florjančič; Nikolaj Štefan, sin Matevja Potočnik in Katarine Košir; Antocija Marjeta, hči Franceta Štefančič in Rozalije Rupnik; Janez Andrej, sin Janeza Bavec in Ivane Zigmund; Helena Jožefa, hči Avgušтина Jeločnik in Martine Bedenčič; Janez Viktor, sin Viktorja Bažec ni Miriam Grims; Leopold, sin Leopolda Golob in Ivane Remic; Silva Lucija Durič, hči Franceta Durič in Neže Dünk; Janez Franc, sin Franceta Hrovat in Marije Zelenc; Viktor, sin Pavla Jelovčan in Helene Marije Krojgaard Larsen; Janez Richard, sin Alojzije Skubin; Blaž France, sin Jožeta Žirovnik in Julke Fajdiga.

ŠPANIJA

Slovenski akademiki in akademikarke v Španiji so se v decembru lanskega leta skupaj z drugimi visokošolci-begunci udeležili svetoletnega romarja v Rim. O romanju smo prejeli naslednje poročilo:

Romanje O. C. A. U. (španska katoliška univerzitetna podporna ustanova, ki je romanje omogočila — opomba ured.) v Rim je bila lepa prireditvev. Vsega skupaj nas je bilo 120 romarjev. Odpotovali smo iz Madrida 12. decembra; 13. smo nadaljevali pot iz Barcelone. Vožnja po Franciji in posebej še po Italiji je kot "noč pa dan" v primeru s španskimi železnicami. V Rim smo dospeli 14. ponoči; na kolodvoru nas je sprejel g. Iskra. Slovenci smo stanovali skupaj s Poljaki v Colegio Irlandese.

Prvi dan bivanja v Rimu smo posvetili obisku štirih rimskih bazilik, da prejmemo svetletni odpustek. Tiste dni je bilo še polno svetoletnih romarjev po teh cerkvah. Naša romarska skupina se je morda ločila od drugih po večji zbranosti v molitvi. — V Madridu smo imeli posebno duhovno obnovo kot pravico na svetoletno romanje. Med vožnjo smo vsak večer tudi skupno molili rožni venec.

Naslednji dan smo bili pri skupni papeževi avdienci v baziliki Sv. Petra. Sv. oče je pozdravil s posebnim nagovorom tudi našo romarsko skupino. Prišel je tudi med nas; zastopniki narodnih skupin iz kolegija so ga pozdravili v imenu svojih skupin in mu poljubili prstan; za slovensko skupino je to storila visokošolka iz Zaragoze. Med radostnimi vzkliki številne množice so odmevali tudi vzkliki v slovenskem jeziku: Živel sv. oče! Živel! — Zvečer smo se udeležili križevega pota v Koloseju.

Tretji dan smo imeli priliko biti pri sv. maši, ki jo je papež daroval na grobu sv. Petra. Prelepo koralno petje in papeževo maševanje je našo zbranost in notranje razpoloženje še povečalo.

Popoldne smo si nekateri ogledali stari del Rima v prijetni družbi g. Iskra. Ob 6 pa smo bili vsi že na Via Colla, pri slovenskih šolskih sestrah, kjer so bili že zbrani rimski Slovenci, med njimi preč. g. asistent p. Prešeren

S. J. in dekan Bešter. Č. g. dr. Robič je ob asistenci pel slovenske litanije, vsi skupaj pa smo vneto odpevali in prepevali Marijine pesmi. Po litanijah nas je č. mati Hanzelič povabila na pristno slovensko potico in čaj. Na splošno željo je naš zbor zapel nekaj slovenskih narodnih pesmi iz štajerske in Dolenjske. Na ta način smo se vsaj malo oddolžili č. materi za njeno iskreno gostoljubnost in drugim rimskim Slovincem za nepozaben večer, katerega smo preživeli v njihovi družbi.

Zadnji dan zjutraj smo bili v katakomban sv. Kalista. G. p. Prežeren je imel za vse slovenske romarje sv. mašo na grobu sv. Cecilije. Med sv. mašo smo prepevali slovenske pesmi. Po maši nas je g. dr. Blatnik, upravnik teh katakomb, povabil na skupen ogled krščanskih kulturnih zanimivosti, katerih so polna ta podzemna svetišča.

Proti večeru nas je sprejel in pogostil španski veleposlanik pri sveti Stolicy, g. Ruiz Jimenez. Ta gospod je eden izmed glavnih pobudnikov in ustanoviteljev mednarodnega kolegija apostola sv. Jakoba v Madridu, kjer legija apostola večina slovenskih visokošolcev iz Madrida. Vesel je bil našega obiska in nam je povedal nekaj vzpodbudnih besed za bodočnost.

Ob 10 večer, v ponedeljek, je odpeljal na ž

Skupina slovenskih visokošolk in visokošolcev iz Španije pred cerkvijo sv. Petra v Rimu

vlak iz Rima. Vožnja nazaj je bila polna spominjanja na preživete dni. Vesela slovenska družčina si je s pesmijo in z bomboni, katerih

VELIKO ŠTEVILO SLOVENSkih DUHOVNIKOV IZ BUENOS AIRESA IN OKOLICE se vsak mesec zbere na tem ali onem kraju, navadno ob priliki godovanja tega ali onega izmed njih. Najprej si privoščijo duhovno misel, ki jim jo podaja č. g. Gregor Mali, potem pa pod vodstvom č. g. Oreharja razglabljajo razne tekoče slovenske dužnopastirske zadeve, na kar sledi prost razgovor. — V mesecu januarju so se zbrali **PRI GODOVNJAKU Č. G. ANTONU RAVNIKARJU**, ki je bil tedaj še v **SAN FERNANDO**, kakih 30 km od Buenos Airesa. Na spodnji sliki jih vidimo. V **PRVI VRSTI** sede, od leve na desno, gg.: Skvarča, Košmerlj, Hladnik, župnik iz San Fernanda, godovnjak Ravnika, Orehar, dr. Jaklič, Zajc, dr. Gogala. V **DRUGI VRSTI** stoje (od leve na desno): Jurak, Avguštin, Lamovšek, Stanovnik, Mali, Radoš, Kalan, Petek C. M., Mernik S. D. B., Markič. V **ZADNJI VRSTI**: Lenček C. M., Kolenc, Petelin O. Cist., Arko OFM, Škrbe, Levstek, Smolič in Novak mlajši.

dekletom še vedno ni zmanjkalo, sladila pr-
vratek.

Še eno presenečenje so nam pripravili orga-
nizatorji romanja na poti domov, namreč
ogled Nize in Monte Carla v Monaco.

RIM

Č. mati Terezija Hanželič praznuje letos 75
letnico rojstva. Kdo od Slovencev, ki je zad-
nja leta obiskal Rim, ne pozna č. matere Han-
želič, vrhovne predstojnice slovenskih šolskih
sester, ki na Via Colli s pravo materinsko lju-
beznijo in postrežljivostjo sprejme vsakega
Slovence, ki pride tja, pa naj bo to po oprav-
kih ali pa samo na obisk? Letos 19. februarja
je praznovala 75 letnico rojstva.

Ob tem jubileju č. matere Hanželič je treba
poudariti velike zasluge, ki jih ima na versko
vgojnim polju v slovenskem narodu. Spom-
nimo samo na važno vzgojno in versko delo
in poslanstvo, ki ga je vsa leta vršilo Mari-
janišče v Ljubljani in kjer je bila častita mati
dolg leta šolska vzgojiteljica in predstojnica;
podobnih večjih ali manjših zavodov, šol itd.

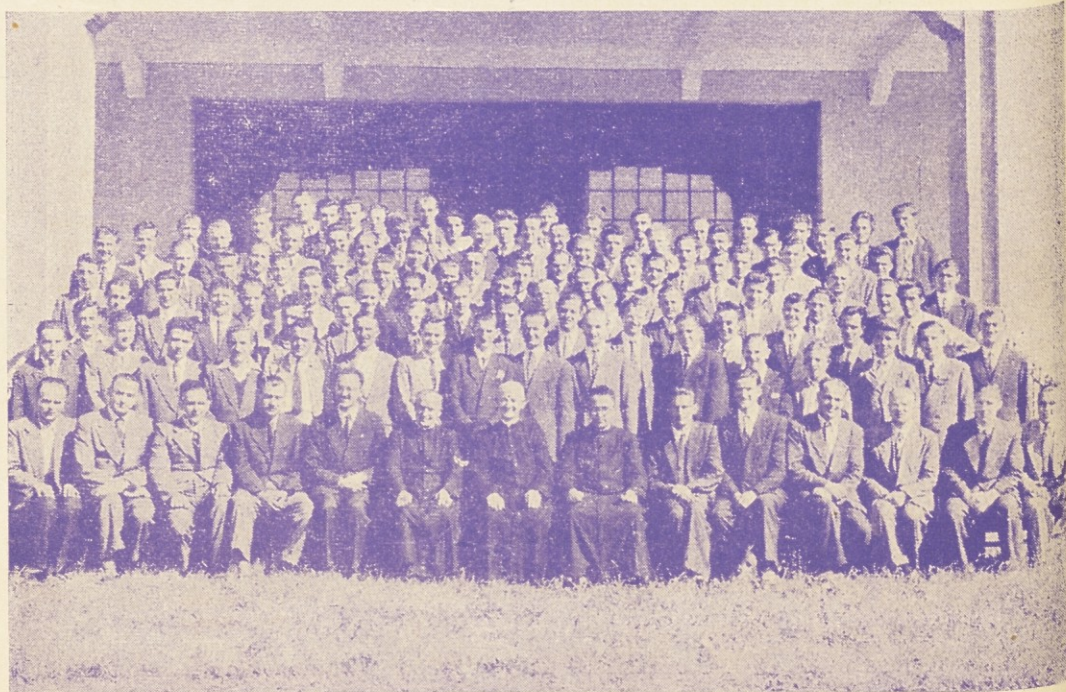
so imele sestre v Sloveniji mnogo. Sama in
po svojih sosestrah je tako s poučevanjem
mladine na odličan način sodelovala pri ver-
ski in kulturni izobrazbi slovenskega naroda.
S svojo močno roko je utrdila pozneje delo
šolskih sester tudi v Beogradu in Zemunu.
V vseh teh hišah so se vedno zbirali Sloven-
ci, kjer so vedno našli odprta vrata in široko
odprte roke.

Kot vrhovna predstojnica je med drugo sve-
tovno vojno prenesla sedež družbe v Rim. Ker
je bilo delo v domovini kmalu zelo onemogo-
čeno, se je s toliko večjim zagonom posvetila
delu in organizaciji hiš po drugih delih sveta,
zlasti v USA in Argentini.

Tu je jubilej č. matere Hanželič združen še
z nekim drugim jubilejem, ki nas izseljenec
v Argentini še s posebno hvaležnostjo spom-
nja na č. mater. Letos bo poteklo 20 let, odkar
so se naselile slovenske šolske sestre v Arg-
entini, kjer danes tako lepo delujejo. Gornja
slika nam kaže č. mater v sredi prvih sester
iz hiše na "Paternalu" v Buenos Airesu, pri
katere ustanovitvi je sodeloval tudi č. g. Ja-
nez Hladnik (tudi na sliki). Že preje pa so
delale v Rosariju. Več o 20 letni zgodovini
njih dela v Argentini ob drugi priliki.

Slovenci radi vsega tega č. materi Hanže-
lič iz srca častitamo, se ji zahvaljujemo za
vse dokaze njene materinske požrtvovalnosti
in ji želimo pri vodstvu in pri delu za družbo
božjega blagoslova.

Po raznih govoricah naj bi v zadnjem času
prišla v Rim nekaka delegacija jugoslovans-
kih duhovnikov z namenom, da bi dosegla
sporazum med sv. Stolico in Titom. Mero-
dajni vatikanski krogi odločno zanikajo vsa-
kršno podlago za take govorice. Omenjeni du-
hovniki-redovniki so prišli v Rim po svojih
zasebnih in družbenih potih.

Gornja slika nam kaže dekleta — udeleženske slovenskih zaprtih duhovnih vaj v pustnih dneh 1951, leva spodaj pa udeležence podobnih duhovnih vaj za fante isti čas

CHILE

Semenišče za zapoznele duhovniške poklice. Iz Ecuadorja smo prejeli pismi dveh slovenskih fantov in jih radi zanimivosti v glavnem objavljamo.

„Kako sem hrepenel po dnevu, ko bi se mi odprla pot, da postanem duhovnik tudi jaz! Prva leta begunstva sem še upal, ker smo v taborišču živeli nekako skupno življenje in sem mislil, ko bomo šli čez morje, mi bo vendar Bog pomagal, da bom mogel študirati. Pa sem nazadnje že skoraj obupal, saj ni bilo nobenega izhoda več; delati sem moral, kakor dva moja mlajša brata, da smo si zaslužili vsaj najpotrebnejše za borno življenje. In ko sem bil najmanj pripravljen, je dobri Bog vse lepo uredil; in tako sem sedaj že semenišnik! Tudi gospod Dionizij (Dionizij Vrhovnik je bivši salezijanski brat v Ecuadorju — op. ured.), s katerim smo že dve leti poznani, ker smo skupaj delali na nekem salezijanskem vrtu, je prepričan, da je Bog pokazal, da nas "stare" z našimi srčnimi prošnjami ni zavrgel.

Kako se je vse to zgodilo? Vsa Južna Amerika, kakor sami veste in vidite, silno potrebuje dobrih duhovnikov. Tukajšnji škof je že spoznal, da Slovenci niso "kar tako". Zanimal se je, da bi dobil nekaj slovenskih duhovnikov za Lojo, kjer se je izkazal že preč. g. Andrej Križman. Deželo sicer nekateri zelo kritizirajo; nihče od teh pa ne pomisli, da je med tropičnim podnebjem ob obali in med gorskimi tukaj na višinah 2000 m, velikanska razlika. V tukajšnji lojanski škofiji deluje slovenski salezijanski župnik in dekan g. Mirko Rijavec in še nek drug duhovnik, kateri je pri škofu uspel, da je sprejel v dijaško semenišče več starejših fantov, med katerimi je g. Dionizij najstarejši, saj ima že 45 let. Šest nas je sedaj in več Slovencev še pride.

Semenišče za zapoznele poklice bo imelo verjetno svojega vodjo, slovenskega duhovnika. 7. decembra nam je škof dal talar in sedaj bomo nadaljevali študij, dokler ne bomo vstopili v semenišče. Starost in dosedanja izobrazba nista zadržek, da more kdo vstopiti. Kako smo vsi Bogu hvaležni za milost sv. duhovniškega poklica. Kar ne morem verjeti, da bi nam kdo na ta način pomagal v Argentini! Napišite nekaj besed v "Duhovno življenje" o tem prvem semenišču za zapoznele poklice, v katero lahko vstopajo Slovenci; prepričan sem, da boste marsikaterega slovenskega fanta pridobili, da bo postal duhovnik, pe čeprav je že v letih." — Kukavica Lado in Dionizij Vrhovnik.

„La Vida Espiritual" — "Duhovno življenje" je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij. — Uredništvo in uprava: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — Naročnina: Za Argentino 40 pesov; za inozemstvo: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 300 čilskih pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šilingov.

CORREO
Suc. 6

ARGENTINO

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

Prosimo, poravnajte naročnino!

IZ VSEBINE MARČNE ŠTEVILKE — ČLANKI:
 — Škof Gregorij Rozman: Z Marijo pripravljene na trpljenje (II. del), Ne bodi vam prazno, zjutraj vstajati pred zoro...! — France Žužek: Naš veliki leden 1941—1945 — Dr. Odar: Krščanski optimizem — Dr. Gnidovec: Zakrament božji ga usmiljenca — Dr. Tine Debeljak: Versko kulturni pomen škofjeloškega okraja (III. del in konec) — Religion — Dr. Hanželič: Plačilo in kaznen pri vzgoji — ČRTICE — Heredia-Kremžar: Dopolnjeno je — N. Zemlak: Zorenje — M. Kocman: Ob zadnji uri — Miro: Oni, ki nima več mame — Pierre L'Évêque-Lovšin: Centimeter — PESMI — Budnik: Trpečemu Jezusu — Fantom in dekletom: Kk: Fant od fare — Slovenec sem — Samotna sobica (Borut) — Pavčič, naš vzor — Duhovne vaje — Kaj si že slišal? — Pismo Jerneju — žena in njeno mesto — Odgovori Andreji — SOCIALNI OBZORNIK — PO KATOLIŠKEM SVETU — IZ DOMOVINE — MED IZSELJENCI — KATOLIŠKI MISLJONI — Dobro se še spominjam (L. L. C. M.) — Za Poderžajevo cerkev — O. Cukale: Poročila iz Kursonga — O. Poderžaj: Iz Bengalske zgodovine — O. Cukale: Moji prvi koraki po Indiji — O. Ehrlich: Naš misijonar v internaciji — Kopač: Borba v Baragovem misijonu — Misijonarja Kopač in Wolbang izgnana — Janko: Oče velikih jezer — L. L. C. M.: Baragove proslave — Dr. Janež: V čaotungu je težko — BOŽJE STEZICE

SLIKE NA OVITKU prikazujejo — Prva stran: Poljsko znamenje; škof Rozman na svetoletnem romanju v Rim v razgovoru z rojaki pri katakombah; božja pot pri Čedadu — Ta stran: Slovenski duhovniki bodo šli kmalu spet blagoslovljati velikonočna jedila med naše ljudi (g. Avguštin iz Floride pri Buenos Airesu, 1. 1950); o. Jož Cukale D. J., naš novi indijski misijonar, na prehodu preko voda Gangesove delte; Slovenska dekliška organizacija v Bs. Airesu je začela zbirati najmlajše v svoj krog. Pasijonske vinjete so delo akad. slik. B. Remčeve.

